

ΤΟ ΤΡΑΓΑΔΙΟΝ

ΤΟΥ

ΔΟΚΗΣΙΟΦΟΥ

ἢ

Ἀυτοσχέδιος ἀπάντησις

ΕΙΣ ΤΟΝ Κ. Γ. ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗΝ

ὑπό

Δ. Τ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ

Φοιτητοῦ τῆς Φιλοσ. Σχολῆς τοῦ Πανεπ.

ΑΘΗΝΗΣ

ΤΥΠΟΣ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ.

1855

3597

AKAΔHMIA

AOHNEN

BER

ΤΟ ΤΡΑΓΑΔΙΟΝ

ΤΟΥ

ΔΟΚΗΣΙΣΟΦΟΥ

ἢ

Αὐτοσχέδιος ἀπάντησις

ΕΙΣ ΤΟΝ Κ. Γ. ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗΝ

ὑπὸ

Δ. Τ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ

Φοιτητοῦ τῆς Φιλοσ. Σχολῆς τοῦ Πανεπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ,

1855

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

1877

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

8

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

1877

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

4573

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

1877

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Τῆς ἀνασκευῆς ταύτης τὸ πρῶτον μέρος κατεσπευμένως συντάξαντες εἶχομεν καταχωρίσῃ ἐν τῇ ἐφημερίδι τοῦ Πρωῖνου Κήρυκος, ἔχοντες κατὰ νοῦν νὰ περιλάβωμεν καὶ τὸ ἐπίλοιπον μέρος αὐτῆς ἐν δυσὶν ἢ τρισὶ, τὸ πολὺ, φύλλοις τῆς ἐφημερίδος. Ἐπειδὴ ὁμως εἶδομεν ὅτι ἡ διατριβὴ λεληθότως ὑπεδύετο χαρακτηῖρα σπουδαιότερόν πως καὶ ἐκτενέστερον, οὐδ' εἶχεν ἤδη τι τὸ παρεμφερὲς πρὸς ἐφημερίδια φιλολογικὰ ἄρθρα, νομίσαντες ὅτι ἐνέχει καὶ τι οὐ πάντῃ ἀνάξιον μελέτης σοβαρωτέρας καὶ τῇ περὶ τὰ γράμματα σπουδαζούσῃ ὁμήλικι νεολαίᾳ, ἐπιμόνοις προτροπαῖς φίλων ὑπέικοντες, ἐγνωμεν τὴν ἐν ἰδίῳ βιβλιδίῳ ἔκδοσιν τῶν μικρῶν τούτων φιλολογικῶν μελετημάτων. Ἐν τῇ ἀνασκευῇ ταύτῃ ὑπάρχουσιν ἴσως τινα τὰ εὐτραπέλωτερον καὶ δὴ καὶ ἀνοικειότερον πρὸς σπουδαίαν φιλολογικὴν ἀναίρεσιν εἰρημένα, ἴσως δέ που καὶ δηκτικώτερον τοῦ Κ. Γ. Χ. ἠψάμεθα. Πρὶν ἢ ὁ ἐπιεικὴς ἀνεγνώστης ἀδικίαν τινὰ καταγνῶ ἡμῶν, παρακαλεῖται ἵνα διεξέλθῃ πρότερον μίαν ἠντιναδὴποτε σελίδα τοῦ Ἐπιδορπίου, καὶ τότε πεπεισμεθα ὅτι συγχωρηθήσεται ἡμῖν καὶ εἴτις που ἐξεβρύη τοῦ καλάμου ἡμῶν κερτομία. Πλὴν δὲ τούτου πολλαὶ τινες ἴσως ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἀπαντήσει ταύτῃ παλιλλογίαι καὶ ἀταξίαι καὶ δυσαναλογίαι τῶν μερῶν τὴν τε ἔκτασιν καὶ τὸ ποιόν· ἀλλ' ὁμως καὶ τούτου τὴν συγγνώμην ἐλπίζομεν παρὰ τοῦ εὐμενοῦς ἀναγνώστου, ἐνθυμουμένου πάντοτε ὅτι ἐφημεριδίου, ὡς προείπομεν, διατριβῆς σύνταξις ἦτο ὁ ἀρχικὸς ἡμῶν σκοπός.

Ἐγγραφον Ἀθῆνῃσι. Τῇ 12 Ἰουνίου 1855.

Δ. ΤΡΑΝΤΑΛΛΙΔΗΣ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

οὔτε ἐμάθομεν, οὔτε ἐφροντίσαμεν ποτε νὰ μάθωμεν α ἀπὸ τοῦ κρατεῖ ἢ σκυφτοῦ του. »

Ὁ ποιός τις ἐστὶν ὁ Κύριος Χρυσοβέργης δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν ἡμεῖς, ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς διδάξῃ ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ τὰς ιδιότητες, τὰ προσόντα καὶ τὰ προτερήματά του. Αἱ ιδιότητες αὐταὶ εἰσι, κατ' αὐτὸ τὸ λέγειν τοῦ Κ. Συγγραφεὺς, διτταί, ἤτοι καταρατικαὶ καὶ ἀποφατικαί. Καὶ καταρατικαὶ μὲν ιδιότητες αὐτοῦ εἰσιν αἱ ἐξῆς, « ΕΚΕΙΝΟΣ (6) ἰδιότροπος, ἀσυμβίβαστος, ὅστις τρώγεται μὲ τὰ βούχά του καὶ ἐβλήθη νὰ διορθώσῃ τὸν κόσμον, καὶ τὰ μὲν ἀπελέκητα ξύλα νὰ λειάνῃ, εἰς δὲ τὰ στρεβλά νὰ δώσῃ τὴν δέουσαν εὐθυμίαν », ὡς δ' ἔπος εἰπεῖν, un diable d'Anglais capricieux. Ἀποφατικαὶ δὲ αἱ ἐξῆς « Δὲν εἶναι οὔτε ζευγηλάτου υἱός οὔτε κναφευτρίας, ἀλλ' οὔδ' ἀκεστοῦ ὄπιοι· φρονὴ καὶ πράξις ἄξια τῆς καταγωγῆς του, ὡς ὁ Αἰσχίνης τὰ βάθρα κορῶν, ἢ τὸ μέλαν τρίβων καὶ δύο ἢ τρία γράμματα ἑμαβῶν, ἀλλ' οὔδ' ἐ μέλος τῶν ἀπατόρων, τῶν ἀκητόρων, τῶν ἀγενεαλογήτων κατὰ τὴν τάξιν Μελχισηδὲκ... τῆς Ἰζάβελ... » καὶ τὸ μέγα ἔλεος ἐν τοῖς πέρασιν. Ἀμήν.

Ὡς ἐν τῇ γραμματικῇ συντάξῃ τὸ ῥῆμα ὀτέ μὲν λέγεται ὀτέ δ' ἐννοεῖται ἔξωθεν, οὕτω καὶ τοῦ βιβλίου τούτου ὀσκοπὸς ὑπάρχει διττός, λεγόμενος τε καὶ ἔξωθεν ἐννοούμενος. Λεγόμενος μὲν ὑπάρχει ὀ ἐξῆς α νὰ ἐξετάσῃ ἀπαθῶς καὶ ἀμερολήπτως τὸν τῶν Σουτσειῶν συντάκτικὴν ἐπὶ τὴν γραμματικὴν ἐμπειρίαν τὴν τε τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων προκοπῇ αὐτοῦ σχετικῶς πρὸς τὸν εὐμενέ-

(6) Τὸ ἐκεῖνος τοῦτο δὲν ἔγραψεν ὁ Κ. Χρυσοβέργης mal à propos, ἐπειδὴ ἀπαντες γνωρίζομεν τί σημαίνει ἢ ἀνωμμία αὕτη ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ.

σκατα ἐπικριθέντα Κ. Π. Σούτσον ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΦΙΛΟΜΑΘΟΥΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ, ἔπειτα καὶ ἀσχέτως καὶ γυμνὸν πάσης ξενικῆς ἐπιουρίας διὰ τοῦς ἐξῆς δυο λόγους, α.) ὅπως πεισθῆ αὐτός; (ὁ σοιτάκτης τῶν σοιτσιών) ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ὅτι οὐδὲν πάθος ἐκίνησεν αὐτὸν ἀρχῆθεν εἰς τὴν ἐπίκρισιν τῆς παιδείας αὐτοῦ, ἀλλ' ἀκριφνῆς ζήλος ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς εὐκλείας, οὐδὲρ ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ ἔδωκεν (ὁ Κ. Χρυσοβέργης) τρανώτατα καὶ ἀναμφισβήτητα δείγματα, τιμῶν καὶ αὐτὸν (τὸν Κ. Ἀσώπιον), κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ συνιστῶν ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ πρὸς τοὺς πυνθανομένους, β.) ὅπως γείνη κατάδηλον οἶον θησαυρὸν περιέχει ἐν ἐαυτῇ ἡ Ἀχαΐς γῆ, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐξαιρετικὰ δαψιλεύει τὸ ἔθνος προνομία γνῶμη καὶ προβουλεύματι καὶ ψηφίσματι οἷς ἐπιτέτραπται. » Καὶ οὗτος μὲν ὁ σκοπὸς ὁ λεγόμενος ἔξωθεν ὁ ἐννοούμενος σκοπὸς εἶναι τὸ ὅτι ὁ Κύριος Χρυσοβέργης θέλει πάλιν « νὰ φηρωθῆ μὲ τὰ ῥούχά του καὶ τὸ μὲν ἀπελέκητον ξύλον (τὸν Κύριον Ἀσώπιον δηλ.) νὰ λειάνῃ, εἰς δὲ τὰ στρεβλά ξύλα (τὸν Κύριον Φαρμακίδην δηλ. Θ. Μανούτην, Φ. Ἰωάννου, κτλ.) νὰ δώσῃ τὴν δέουσαν εὐθυωρίαν. » Καὶ ὁ σκοπὸς οὗτος πανταχοῦ τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ οἶον αὐτόματος προφαίνεται. Ὡς δὲ τὸν Κισσῶτος μάχας φιλολογικὰς καὶ πολέμους, ὁ ἄνθρωπος πρὸς πάντας παντοῦ ὀνειρεύεται.

Ὡς ἐπὶ χρυσάντιγος βεβηκῶς ἄρματος τοῦ Ἐπιδορπίου, ὄρμη ἐλαύνει ἐπὶ σύμπαντας τοὺς λογίους, καὶ διζυγνυ καταρρίπτει αὐτῶν τὸ πῦρ τοῦ περὶ Δημοιουργίας λέξεων ἐγχειριδίου, καὶ μυριάδας νεκρῶν βλέπων κατὰ φαντασίαν πεσόντας, δὲν ἀρκεῖται ὁ ἄπληστος εἰς τῶντα ὅματα, ἀλλὰ νομίζων ὅτι βλέπει μακρόθεν φείγοντας προτροπάδην πολιτικούς, καὶ Νομικούς καὶ Θεολόγους καὶ Φιλολόγους ὡς τοῦ Cervantès ὁ περιώνυμος φωνεῖ ἤρωος « στήτε, στήτε

καὶ ὑμεῖς μὴ φείγετε· ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι καὶ ἐφ' ὑμᾶς. Ἦ
 Μετὰ φονικωτάτην δὲ ἀνεμομυλομαχίαν, τὰ μὲν ἀπελέκτα
 ξύλα λειάνας, εἰς δὲ τὰ σρεβλά δούε τὴν θέουσαν εὐθυωρίαν,
 ἀσθμαίνων καὶ ἰδρωτὶ περιβρέσμενος, ἀναβοᾷ ἀκόμη δὲν γνω-
 ρίζετε σεῖς οἱ τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος λόγιοι· τί ἐστὶ Χρυ-
 σοθέργης; σὰς ἀφῆκε ὀλίγον καιρὸν εἰς τὴν ἡτυχίαν σας,
 σὰς πρέβλεψα κυλιομένους εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀμα-
 θείας καὶ τῆς ἀγραμματοσύνης, καὶ τὸ πῆρα τε ἐπά-
 νω σας. Ὅγλιγῶρα ὅμως θά μὲ μάθητε· Ἠπατήσατε τὴν
 Ἑλλάδα ὅλην οἱ φιλόλογοι ὑμεῖς, μάλιστα δὲ ὁ κορυ-
 φαῖος ὑμῶν θεωρούμενος Κ. Ἀσώπιος, καὶ σὰς ἀνεβίβασεν
 εἰς ὑψηλῶν θέσεων περιωπὴν, καὶ προνομιακὴν σὰς
 ἀπένειμεν ἢ Ἑλλάδι μισθοδοσίαν, καὶ σὰς ἐτίμησεν ἀνα-
 ξίως καὶ ἐπὶ βλαβῆ αὐτῆς τῶν δ' ἀπὸ νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλι-
 κίας διδάξαντα τὴν Ἑλληνικὴν νεότητα, τὸν μόνον λό-
 γιον, τὸν μόνον φιλόλογον (ὡς λέγωσι φιλόλογον οἱ ἀ-
 γράμματοι καὶ οἱ μηδέποτε φροντίσαντες νὰ ἔχωσιν ἐγ-
 χειρίδιον τὸ περὶ Δημιουργίας λέξεων Ἐγχειρίδιόν μου), τὸν
 μόνον γράμματα ἀληθῶς εἰδῶτα ἐμὲ οἱ ὑπὸ τῶν ἀγκουρολο-
 γητάτων πλανώμενοι ὑπουργοὶ στέλλουσι, ποῦ; — Ὡ γῆ,
 καὶ Ἥλιε καὶ Ρέα καὶ Ἄπολλον! — εἰς τὴν γυμνασιρ-
 χίαν τῶν Πικτῶν. Καὶ νομίζουσιν ὅτι ὁ Χρυσοθέργης εἶ-
 ναι τόσον ἡλίθιος ὥστε νὰ δεχθῆ τὴν εὐτελεῆ ταύτην θέσιν.
 Χρεῖουσιν ἀφίνετε τὴν ἔδραν τοῦ ἀγραμμάτου, τοῦ μηδὲ
 τρεῖς στίχους ἀφιερωτικῶς νὰ γράψῃ εἰδῶτος καθη-
 γητοῦ, ἐτερόφθαλμον δὲ τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκα-
 λίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ὑμεῖς οἱ τοὺς ὑπουργοὺς
 ἐξαπατῶντες σχολαστικοὶ καὶ διορίζετε ἐμὲ Γυμνασι-
 ἀρχην! Οὐαὶ ὑμῖν ἀγράμματοι, δοκησῖσοφοι, σχολα-
 στικοὶ, ἀγκουρολογιώτατοι, οὐαὶ ὑμῖν! Δὲν ἐμάθετε ἀ-
 κόμη τὸν Χρυσοθέργην μακρόθεν μόνον ἠκούσατε τὰς φο-
 βερὰς, τὰς φρικαλέας, τὰς κεραινώδεις ἐν Τουρκίᾳ γραφικο-

πίας του, δεν είδατέ ποτε ἐκ τοῦ πλησίον ἐκρηγνύμενον τὸν τρομερὸν τοῦτον κρατῆρα· δεν γνωρίζετε τί θηρίον γίνεται, ὅταν τὸν πιάσουν οἱ ἐβδομηῆντα καὶ τρεῖς διχόλοιοι, ὅταν ἀρχίσῃ νὰ τρώγεται μὲ τὰ βούχά του, ὅταν ἀρχίσῃ, ὦ! ὅταν δὲ ἀρχίσῃ νὰ λειαινῇ τὰ ἀπελέκητα ξύλα καὶ εἰς τὰ στρεβλὰ νὰ δίδῃ τὴν δέουσαν εὐθυωρίαν. Ἢ! τότε δὴ τότε οὐαὶ καὶ τρεῖς οὐαὶ ὑμῖν, ἀγράμματοι! Δὲν ἐγνωρίσατε, ναί! δὲν ἐγνωρίσατε τὸν Χρυσοβέργην· ὅταν ἐκκλυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, ὅταν ἀρχίσῃ νὰ σᾶς κουρεύῃ ἕναν ἕναν, ὅταν ἀρχίσῃ νὰ σᾶς χειροτονῇ ἕναν ἕναν Πα π π π ἄ ν καὶ Ἐπίσκοπον, ὁ διάβολος θὰ πάρῃ ὅλους σᾶς, καὶ τὴν Ἑλλάδα μαζί. • Καὶ ταῦτα λέγων ὁ ἄνθρωπος ὄρμαξ ἐπὶ τοὺς ἐπισημοτέρους ἄνδρας τῆς Ἑλλάδος, τὸν Καποδίστριαν καὶ Μαυροκορδάτον, ὁμοῦ δὲ τὸν Ἀσώπιον καὶ Μανούσσην, τὸν Φαρμακιδῆν καὶ Φίλιππον, τὸν Σκαρλάτον καὶ Ραγκαβῆν τὸν Πήλλικην καὶ Βενθύλον, τὸν... καὶ... τοσοῦτους ἄλλους μὲ ἕν σο ο υ λ τ ἄ ν μ ε ρ ε μ ἔ τ χ ε ἰ ρ ο τ ο ν ὶ ῶ ν ἕ κ α σ τ ῖ ῶ ν τ ε χ ω ρ ῖ ς, καὶ ὅλου; ὁμοῦ ἢ καὶ ζιζζαζ τινὰς αὐτῶν. Ἄλλὰ ταῦτα πάντα συντίθενται, καὶ μικρὸν κἄν, εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ Κ. Σούτσου; Οὐδαμῶς! Μὴ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς, περὶ Σουτσειῶν νὰ γράψῃ ἐπιχειρήσας, τὸν Σουτσον νὰ ὑπερασπίσῃ προέθετο; Οὐχί! Αὐτὸς οὗτος τὸ κηρύττει. Ὁ κυριώτατος αὐτοῦ ἔξωθεν ἐννοουμένους σκοποὺς (ἐπειδὴ ἄπαντες οἱ Ἕλληνές ἐσμὲν θαυμαστοὶ μολοσσοὶ μετὰ πλείστους ὅσας εὐσφρησίας ἰχνηλατοῦντες καὶ ἀνευρίσκοντες τοὺς ἔξωθεν ἐννοουμένους σκοποὺς) εἶναι ὁ ἐξῆς, νὰ φανῇ ὁ Κ. Χρυσοβέργης ἀντίπαλος τοῦ Κ. Ἀσωπίου. Ἐπιθυμία ἐπεθύμησε, καὶ κενοδοξία ἐκενοδοξήσεν ὁ ἄνθρωπος; νὰ ἀναλάβῃ φιλολογικὸν πρὸς τὸν Κ. Ἀσώπιον πόλεμον. Οὐδὲ ὅλω; προμελετήσας ἂν τὸ ἔργον εἶναι καὶ κατὰ μικρὸν δυνατὸν, καὶ οὔτε τὸς ἰδίους

δυνάμεις άνευ οίήσεως αναλογισάμενος, ούτε τὸ γελοῖον τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς νοῦν θέμενος, ὄρμησεν ἀκατάσχετος καὶ τύφου πλήρης ἐπὶ τὸν ἀγῶνα. Ὡς ὁ παρὰ Πλουτάρχου μνημονευόμενος ἐκεῖνος χωρικός ἔγραψε τὸν ἐξοστρακισμὸν τοῦ Ἀριστείδου δι' οὐδεμίαν ἄλλην αἰτίαν ἢ διότι ἐδυσανασχέτει καθ' ἐκάστην δίκαιον τὸν Ἀριστείδην ἀκούων ἐπικαλούμενον, οὕτω καὶ ὁ Κ. Χρυσοθέργης δυσανασχετῶν ἐπὶ τῷ ὅτι καθ' ἐκάστην ἀκούει τὸν Κ. Ἀσωπίον κορυφαῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι φιλολόγων καὶ κριτικῶν καλούμενον, τὸν ἐξοστρακισμὸν ζῆτει τοῦ ἀνδρός καὶ καταβοᾷ τῆς Κυβερνήσεως καὶ μονοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης « ἐπιδοσιλευούσης προνομία ὑπὲρ τοῦ Ἀσωπίου, καὶ διατηρούσας αὐτὸν εἰς θέσιν εἰς ἣν ἀναξίως καὶ ἐπὶ θλάβῃ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας ἐνεθρονίσθη καὶ διακατέχει προνομιακὴν ἰσοθίως καρπούμενος ἀντιμισθίαν (Τὸ Ἐπιδόρπ. σελ. :..) »

Ὅσοι ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀναγνώστων ἐνέτυχον τῷ βιβλίῳ τούτῳ, ἔγνωσαν πάντες ἐξ ἰδίας αὐτῶν ἀντιλήψεως ὅτι συνετάγη τοῦτο ἅντι τῆς τάξεως, άνευ συνειδήσεως τοῦ σκοποῦ ἐφ' ᾧ ἐγράφη, άνευ τῆς δεούσης πρὸς ἄλληλα ἀναλογίας τῶν διαφόρων αὐτοῦ μερῶν, καθόλου δ' εἶπεν χωρὶς τῆς ἐλαχίστης τάξεως καὶ μεθόδου. Διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων φίλων μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ συντάξας τὸ Ἐπιδόρπιον πάντως δὲν ἦτο νήφων. Τοῦτο δὲ πεποιθᾶμεν ὅτι καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἀναγνόντων τὸ βιβλίον παρετήρησαν, καὶ πως οὐ πάντῃ ἀπεικότα φαίνονται κρίνοντες· ἐπειδὴ τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἐννοεῖ τις ἄλλως, πῶς εἶναι ποτε δυνατόν κερκλή μὴ τεταραγμένης ἔχουσα τὰς φρένας μηδὲ καρθαροῦσα νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ προενέγκῃ εἰς φῶς ἔκτρομα τοιοῦτον, οὔτινος ἐκάστη σελὶς πλήθος ἔχει καὶ γραμματικῶν καὶ λογικῶν σολοικισμῶν, καὶ ὅπερ ὅλον πρότυπον ὑπάρχει ἀμεθοδίας καὶ ἀταξίας. Δεῖγμα δὲ τῆς ἀμεθοδίας καὶ ἀταξίας ταύτης ἔστω ἐκτὸς πολλῶν

ἄλλων καὶ τοῦτο ὅτι, ἐν ᾧ τὸ βιβλίον ὅλον σύγκειται ἐξ 102 σελίδων, τὰς μὲν 100 σελίδας κατέχει ὅλας ἡ εἰσαγωγὴ, τὴν δὲ τελευταίαν τὸ Ἐπίμετρον, ὥστε δὲν γνωρίζει τις ποῦ κεῖται ἡ κυρία ὑπόθεσις· εἰς ἣν εἰάγει ἡ Εἰσαγωγὴ, πλὴν ἐάν τις εἴπῃ ὅτι τὸ μὲν ἐπίμετρον ἀποσκορακιστέον ὅλως, ὅλον δὲ τὸ βιβλίον θεωρητέον ὡς εἰσαγωγὴ εἰς ἄλλην ἐκτενεστέραν συγγραφὴν· καὶ τότε, ἀν ἀλιθεύῃ τοῦτο, ἀνάγκη πᾶσα ἵνα προσευχόμενοι τὸ ἐσπέρας μετὰ τὸ Πάτερ ἡμῶν ἐπιλέγωμεν καὶ τὸ « Ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ, καὶ ἀπὸ τῆς Χρυσοβέργικῆς φλυαρίας. Ἀμήν. » Καὶ τοι δὲ τῆς παρατηρήσεως ταύτης πολὺ τι τὸ πιθανὸν ἐνεχούσης, « δὲν ἐδέστασάμεν ὁμῶς νὰ ἀποπέψωμεν μακρὰν ἡμῶν τὸν καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἀναβάντα τοιοῦτον διαλογισμὸν ἐνεκα τοῦ ἐξ ἧς ἰσχυροῦ λόγου. » Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν Σουτσειῶν μέχρι τοῦ νῦν περῆλθον 9 ὅλοι μῆνες, ἀδύνατον δὲ πάντῃ πάντως δι' ὅλου τοῦ μακροῦ τούτου χρόνου νὰ δικτελῇ ἐν μέθῃ ὁ Κ. Χ. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡμεῖς ἐναντιοφρονήσαντες ἐσχάτως τοῖς πολλοῖς ἐδράϊαν ἔσχομεν τὴν πεποιθήσιν ὅτι νήφων ὁ Κ. Χρ. συνέγραψε ἢ καὶ ἔγραψε τὸ βιβλίον τοῦτο, ἐπιβαλλόμεθα τῆς ἀνασκευῆς αὐτοῦ, φρονούντες ὅτι οὐδέποτε θέλουσι καταδεχθῆναι νὰ ἀπαντήσωσιν εἰς αὐτὸ αὐτοῦ τῶν Σουτσειῶν οἱ συντάκται.

Μυριάκις φυλλολογήσαντες τὸ βιβλίον τοῦ Κ. Γ. Χ μόλις κατωρθώσαμεν ἐν τέλει νὰ μάθωμεν ὅτι πλὴν ὀλίγων ἄλλων ἤττον οὐσιωδῶν, τὰ ἐξ ταῦτα σφάλματα εἰσὶν ἄτινα κατηγορεῖ τοῦ συντάκτου τῶν Σουτσειῶν. Ἐν σελίδι 42 τοῦ Ἐπιδορπίου ἔρωτᾷ τὸν Κ. Ἀσώπιον 1.) Τίνι τρόπῳ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σημάτων κλοῦνται οἱ στίχοι μονόμετροι, δίμετροι κ.λ. 2.) Πῶς ἅπαντες οἱ Ὀμηρικοί στίχοι ἔχουσι σήματα εἰκοσιτρία κλ. 3.) Ποῖα εἶναι

τὰ ὄρια τοῦ ἐν τῇ 2α ἐρωτήσει μνημονευμένου κανόνος κλ. 5.) Κατηγορεῖ τὴν ὀρθογραφίαν τῆς λέξεως δι σ σ ὕ λ λ α β ο ς. 5.) Τῆς λέξεως κ λ ε ψ ι λ ὀ γ ο ς καὶ 6) τῆς λέξεως φ ι λ ὀ λ ο γ ο ς. Ἀφ' οὗ τῶν 6 τούτων κατηγοριῶν τὸ ἀνυπόστατον καταδείξωμεν, θέλομεν ἀνασκευάσῃ ἄλλα τινὰ ἐπουσιωδέστερα, ἐνιαχοῦ τοῦ Ἐπιδορπίου μνημονευόμενα. Ἐν τέλει δὲ θέλομεν κατατάξῃ καὶ σειρὰν ὅλην σολοικισμῶν, ὧν γέμει τὸ βιβλίον, εἰς ἐλάχιστον δείγμα τῆς περὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐμπειρία; τοῦ Κ. Γ. Χρυσοβέργη ἐφ' ᾧ καὶ μεγαλαυχᾷ « come al suo più forte. »

Α'.

Ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ σελίδι 42α, ὁ Κ. Γ. Χρυσοβέργης ἐρωτᾷ « Τινὶ τρόπῳ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σημάτων (τῶν σημείων δηλ. τοῦ μακροῦ καὶ τοῦ βραχείου) καλοῦνται οἱ στίχοι μονόμετροι, δίμετροι καὶ τρίμετροι (Σχότσια, σελ. 131, στίχ. 18.) Διότι πρῶτον μὲν οἱ τεχνογράφοι μόνον πόδας ὀνομάζουσιν ἐκ τοῦ χρίνου (= τοῦ σήματος) ἀπὸ διχρόνου (ἢ Δισήμου), καθότι πύς μονοσύλλαβος δὲν ὑπάρχει, ἄρα οὐδὲ μονόχροιος (ἢ μονόσημος) μέχρις ὀκτατήμου (ἢ Ὀκταχρόνου), οἷος εἶναι ὁ Δισπόνδειος, οἷον εἰ ρ η ν ε ὑ ε ἰ ν κτλ.—δεύτερον δὲ, εἰ μὲν τὸ σῆμα λέγεται καὶ μέτρον (= πύς), ὁ ἐξάμετρος καταληκτικὸς εἰς δισύλλαβον στίχος εἴμπορεῖ θεβαίως νὰ λέγεται καὶ ἐξάσημος· ἀλλ' ἐν σελ. δι. 133 στίχ. 4 λέγεις ἄπαντες (οἱ Ὀμηρικοὶ στίχοι δηλ.) συμφωνοῦσι κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν χρονικῶν σημάτων, ἅπαντες ἔχοντες (γραπτέον ἴσως, ἔχοντες ἕκαστος) εἰκοσιτρία τοιαῦτα ».

Ἐπ' ἀληθείας μόνος ὁ οἶνος καὶ τὸ νῦν καὶ τὸ σῶμα ὑποβεβρεγμένοι εἶναι δυνατὸν ἢ νὰ μὴ ἐννοήσῃ ἢ νὰ παρρηνοήσῃ, ὅπως ὁ Κ. Γ. Χ. παρενόησε, τὰ περὶ μέτρων ἐν

τοῖς Σουτσειοῖς γραφέντα. Προκειμένου νὰ καταπολεμηθῇ ἡ ἐσφαλμένη ἰδέα τοῦ Κ. Π. Σούτσου, πάσχοντος νὰ εὔρη ὁμοιότητα τῶν ἀρχαίων πρὸς τοὺς νεωτέρους εἰς τοὺς ἐκ τοῦ ἴσου ποσοῦ τῶν συλλαβῶν, καταλληλότεροι τὸν περὶ σήματος λόγον ποιεῖται ὁ Κ. Συντάκτης τῶν Σουτσειῶν, ἐπειδὴ τὸ σῆμα, εὐχὴ ἢ συλλαβὴ (ὡς νομίζει ὁ Κ. Σούτσος) εἶναι τὸ ὑποκείμενον, ἢ ὕλη, οὕτως εἰπεῖν, ἐξ ἧς κατασκευάζεται ὁ στίχος. Καὶ λίαν ἄρα εἰκότως τὰς περὶ ἀρχαίων μέτρων θεωρίας τοιαύτην μορφήν ἐπέδυσεν ὁ Κ. Ἀσώπιος, ὥστε νὰ κατασταθῇ ὡς οἷόν τε προδηλότατον ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν σημάτων, εὐχὴ τῶν συλλαβῶν πηγάζει πᾶσα διαφορὰ ἄρα καὶ πᾶτα ἰδιαιτέρα ὀνομασιῶν παλαιῶν στίχων. Ἰδοὺ τί ἀναγινώσκωμεν ἐν τῇ 131 σελίδι τῶν Σουτσειῶν α. Οἱ ἑλληνικοὶ στίχοι δὲν ὀνομάζονται ἐκ τῶν συλλαβῶν, μόνον κατὰ τὰ ἐν αὐτοῖς χρονικὰ σήματα χαρακτηριζόμενοι, καὶ τοῦτο τριχῶς α. κατὰ τὴν τάξιν β'. κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ γ'. κατὰ τὸ τέλος αὐτῶν, κτλ. Οὕτω π. χ. α. κατὰ τὴν τοιάν δε τάξιν — — — — — καλοῦνται τροχαῖκοι, κατὰ τὴν τοιάν δε — — — — — ἰαμβικοί, κατὰ ταύτην — — — — — δακτυλικοί, κατὰ τὴν ἀντίθετον — — — — — ἀναπαιστικοί, οἷον εἰπεῖν ἀντιδακτυλικοί καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς. β'. ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σημάτων (ἐννοεῖται σημάτων ἐχόντων τοιάν δε ἢ τοιάν δε ῥητὴν τάξιν, ὡς προεῖρήθη,) καλοῦνται οἱ στίχοι μονόμετροι, δίμετροι, τρίμετροι κτλ. γ. Τίς ἀναγινώσκων ταῦτα δὲν θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἀπλούστερον καὶ καταληπτότερον δὲν ἤτο ποτε δυνατόν νὰ ἐκφρασθῇ τις; Πᾶς τις ἐννοεῖ ὅτι ἐκ τῶν τριῶν, κατ' ἀκριβοῦς μοτύνην εἰπεῖν, ὀνομασιῶν τοῦ στίχου, ἢ πρώτη μὲν (δακτυλικὸς, ἰαμβικὸς κτλ.) πηγάζει ἐκ τοῦ σήματος ἔχοντος ταύτην ἢ ἐνείνην τὴν τάξιν, ἢ δευτέρα δὲ (μονόμετρος, δίμετρος κτλ.) ἐκ

τοῦ σήματος μὲν πάλιν, ἀλλ' ἔχοντος πρὸς τῇ τοιαύτῃ ἢ τοιαύτῃ ῥητῇ τάξει καὶ τοῦτον ἢ ἐκείνον τὸν ἀριθμὸν, ἢ τρίτη δὲ καὶ τελευταία (καταληκτικὸς, ἀκατάληκτος κτλ.) πάλιν ἐκ τοῦ σήματος; ἀλλ' ἔχοντος πρὸς τῇ τάξει καὶ τῷ ἀριθμῷ καὶ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ τέλος. Ἀλλ' ὁ Κ. Χρυσοβέργης λέγει ὅτι « οἱ τεχνογράφοι μόνον πόδας ὀνομάζουσιν ἐκ τοῦ σήματος! » Ναί· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐκ τοῦ σήματος (προσειληφόσ· δηλαδὴ ἀιταξ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν τάξιν) προτδιορίζεται ἢ, ὅπερ ταύτῃ, καλεῖται ὁ ποῖς, ἔπεται ὅτι ἐκ τοῦ σήματος πάλιν τούτου προτδιορίζεται καὶ ἡ β' ἀ ὀνομασία τοῦ στίχου. Ἐπειδὴ ὁμῶς φοβούμεθα (καὶ τίς δὲν ἔχει τὸν φόβον τοῦτον, ὅταν ἴδῃ πόσον ἀπλοῦστατα πράγματα δὲν ἐνόησεν ὁ Κ. Γ. Χ;) μὴ δὲν ἐγενόμεθα πάλιν καταληπτοὶ εἰς τὸν συγγραφέα τοῦ Ἐπιδορπίου, ὅπως, οὕτως, εἰπεῖν, ἐνσαρκώσωμεν καὶ ψηλαρητὸν κακαστήσωμεν τὸ λεγόμενον, φέρομεν τὸ ἐξῆς ἀριθμητικὸν παράδειγμα, $2+2+2+2=8$, $8+8+8=24$. Δὲν εἶναι ἀδιάφορον τὸ εἰπεῖν ὅτι τὸ εἰκοσιτέσσαρα σύγκειται ἐκ δώδεκα δίῳ ($2=12 \times 2$), ἢ τὸ εἰπεῖν τὸ εἰκοσιτέσσαρα σύγκειται ἐκ τριῶν ὀκτώ ($24=3 \times 8$). Ἀλλὰ, θά μᾶς εἴπῃ ὁ Κ. Γ. Χ., δὲν ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ καὶ εὐληπτότερον καὶ συμφωνότερον πρὸς τὸν κοινῶς παραδεχόμενον τρόπον « ὅτι οἱ στίχοι ὀνομάζονται ἐκ τῶν μέτρων, οὐχὶ τῶν σημάτων ». Ναί! ἀποκρινόμεθα, ἠδύνατο, ἂν ὁμῶς ὁ τις οὗτος δὲν ἦτο ὁ Συντάκτης τῶν Σουτσειῶν, ἢ ἀπὸ τοῦ Χρυσοβέργη. Ἄλλ' ἀνὴρ ἐγγηράσας τῇ τέχνῃ τοῦ λόγου, κατχειρότερος, ἵνα μὴ τι ἕτερον εἴπωμεν, θὰ ἦτο, ἀν, προκειμένου νὰ καταφανθῇ ἡ οὐσία καὶ φύσις, οὕτως εἰπεῖν, τῆς διαφορᾶς τῶν νέων στίχων πρὸς τοὺς ἀρχαίους, δὲν καθίστα πρόδηλον ἐν πᾶσι καὶ πανταχοῦ τὴν οὐσίαν ταύτην, παριστῶν τὸ σῆμα ὡς τὴν οὐπωδισταγῆν βῆτιν ὦ; τὸ Α καὶ Ω τοῦ στίχου καὶ

ἀναλύων οὕτω φιλοσόφως τὴν περὶ ἀρχαίου στίχου θεωρίαν.

B'.

α' Ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ (σελ. 135 στίχ. 4—5) ἀποφάνεσαι ὅτι ἅπαντες οἱ ὁμηρικοὶ στίχοι ἔχουσιν εἰκοσιτρία σήματα· ἀλλ' οἱ καταλήγοντες εἰς σποιδεῖον (ἐξάμετροι καταληκτικοὶ δηλ.) νομίζω ὅτι ἔχουσιν εἰκοσιτέσσαρα σήματα· ἀλλὰ λέγεις (σελ. 134, στίχ. 10) «βραχεῖαι λαμβανομένης τῆς τελευταίας» ἀλλ' ἐρωτῶ πόθεν λαμβάνεις τὸ τοιοῦτον ἐνδότημον; Ἐκ τοῦ γενικοῦ, ἀποκρίνεσαι, περὶ μέτρῳ κανόνος, λέγοντος «Παντὸς μέτρου ἢ τελευταία συλλαβὴ τοῦ τελευταίου ποδὸς ἀδιάφορος· ἔστι γὰρ εἰπεῖν αὐτὴν καὶ βραχεῖαν καὶ μακρὰν κατὰ εὐλήθειαν· ἀλλ' εἴναι μὲν γνωστὸν ὅτι ἐν μὲν ἄρσει βραχεῖα συλλαβὴ μηκίνεται, ἐν δὲ θέτει, μακρὰ συστέλλεται γενικῶς ἐπομένους φωνήεντος· ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ στίχου ὁ κανὼν οὗτος οὐδεμίαν ἔχει χώραν νομίζουεν· πόθεν λοιπὸν τὸ φαινόμενον τοῦτο;» — *Risum teneatis pueri!* Μετὰ διςχίλια ὄλα ἔτη καθ' ἃ ὅλος ὁ κόσμος ἐμέτρει ἀδιαφόρως τὴν τελευταίαν συλλαβὴν τοῦ ἐξάμετρου, ἐρχεται ὁ σοφὸς μας Χρυσοβέργης καὶ μᾶς λέγει ὅτι «ἐν τῷ τέλει τοῦ στίχου ὁ κανὼν οὗτος οὐδεμίαν ἔχει χώραν!» Τὶ θ' εἶπὴν ἂν εἶναι τις σοφὸς πρᾶγμα! » (Τὸ Ἐπιδόρπι. σελ. 89.) Ἄς καύσωμεν λοιπὸν ὅλας ὅλους τοῦ κόσμου τὰς Μετρικὰς καὶ Γραμματικὰς, ἀφ' οἷς οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν καθαρῶς τῆς παχυλωτάτης ταύτης πλάνης, καὶ ἃς σημειώσωμεν κεφαλαίως γράμμασι τὴν νέαν ταύτην ἀνκάλυψιν ἐν ἀρχῇ τῶν περὶ Δακτυλικῷ ἐξάμετρου θεωριῶν! Ἔστω δὲ πρὸς ταῖς ἄλλαις καὶ αὕτη μία ἐκ τῶν πολλῶν ἀποδείξεων τοῦ ὅτι πολλάκις στρεβλαὶ καὶ χυδροειδέσταται ἰδέαι ἐπικρατοῦσι καὶ διακωνίζονται διὰ χιλιετηρίδων ὅλων παρὰ τοῖς ταλακίποροις θνητοῖς, μέχρι, οὗ ἄνδρες, ἄνωθεν προαιρημέ-

νοι εἰς τῆς ἀπὸ τοῦ ψεύδους; καὶ τῆς ἀπάτης ἐλευθέρω-
 σεν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐπιφανῶσιν εἰς τὴν κόσμον.
 Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην τὸς δὲν θὰ ξεκαρδι-
 σθῆ ἀπὸ τὰ γέλοια ἀναγνώσκων τὰς ἐξῆς μω-
 ρολογίας τοῦ Ἀριστείδου; « Ἀύτίκα παντὸς μέ-
 τρου τὴν τελευταίαν ἀδιάφορον ἀπο-
 φαινόμεθα, μηδεμιᾶς αὐτῆ συλλαβῆς
 ἐπιφερομένης, δι' ἧς ἀφωρισμένως ἐνόσ
 μεγέθους αὐτὴν ἀνείπειν προσήκοι ».

(Ἄριστ. Περὶ Μουσ. β. βλ. ἀ. σελ. 47 τὸ περὶ Κοινῆς
 συλλαβῆς κερ.) καὶ τοῦ Ἡριππίωνος «Καταληκτικὰ δὲ
 εἰς διτύλλετον πάντα τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη (Hephaest. Enchi-
 ridion, cum notis variorum, curanti Thoma Gais-
 ford A.M. ed. n. et auctior. Lipsiae. MDCCCXXXII)
 Πραεῖπόμεν τὸν Ἑρμαννὸν καὶ τὸν ἡμέτερον Βενθίλκον,
 ἀρ' οὗ αὐτὸς οὐδὲ τρεῖς λέξεις ἀφερωτικὰς ἐγνώριζε νὰ
 γράψῃ μοναδικωτάτη ὁμῶς εἰς τὴν σχολαστικὴν μωρολο-
 γία τοῦ εὐλογημένου Γερμανοῦ, τοῦ μακαρίου Ἐρρίκου
 Νικολίου Οὐλερίχου, ὅστις εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ γράψῃ
 ὀλόκληρον ἐναίσιμον διατριβὴν de situ et natura syllabae
 ancipitis. Ἐν τῇ 23ῃ σελιδι τῆς διατριβῆς ταύτης ἰδοὺ
 τί λέγει ὁ Γερμανὸς αὐτός:

« 12. De postrema versus syllaba.

Quae adhuc dicta sunt de syllabis ancipitibus,
 spectant ad eas, quae mediis numeris insunt. Dif-
 fert ad hoc genere alterum, quod in fine versuum
 invenitur κλπ.

Longa pro brevi sine metri incommodo poni po-
 test, quia, quum intervallum fiat ab altero ad alte-
 rum versum, parum interest, utrum syllabam ex-
 tremam paullulum extendas, an silentio et vocis
 retentione moram expleas. Huc accedit, quod vox

in extremo, ut ita dicam, requiescere studet.» Ἐπιφέρει δὲ καὶ ἐκ τῆς Γερμανικῆς γλώσσης παράδειγμα ὁ Κ. Οὐλερίχος, τὸ ἐξῆς:

. . . . . und in duftiger Ferne
Siest d u das Ufer entlegener Bucht und am Ufer
[erblickst d u.

Ὅπου δις ἔν τε τῷ πρώτῳ δακτύλῳ καὶ τῇ τελευταίᾳ συλλαβῇ τοῦ στίχου ἡ ἀντωνυμία d u φύσει μακρὰ οὕσα λαμβάνεται ὡς βραχεῖα.

Γ'.

α Ἐν σελίδι 134 (στίχ. 6) ἀποραίνεσαι (ἀποτείνεται ἐν ταῦθα ὁ Γ. Χ. πρὸς τὸν συντάκτην τῶν Σουστείων) ἐννοεῖται δὲ ὅτι καὶ τοῦτο μόνον ἐντὸς ὁρίων γίνεται α ἀλλὰ πῦα εἶναι τὰ ὅρια ταῦτα; μέχρι τίνας ἐκτείνονται; κτλ.» Τὴν περίοδον ταύτην ἀναγνούς τις τῶν φίλων μου,

— Γνωρίζεις προσωπικῶς τὸν Κ. Χρυσοβέργην; με ἠρώτησεν.

— Ὅχι! δὲν ἔτυχε νὰ τὸν ἴδω ποτέ!

— Οὔτε ἐγὼ δὲν τὸν εἶδα. Μὰ τὴν ἀλήθειαν πολὺ μ ποῦ φ ο ς πρέπει νὰ εἶναι . . .

— Ἄ! φίλε μου, προσβολὰς μόνον μὴ!

— Νὰ μὲ συμπαθήσῃ λοιπὸν ἡ σοφολογιότης του! Ἄλλὰ δὲν εἶχον κατὰ νοῦν νὰ προσβάλω τὸν Κ Χρυσοβέργην. Ἦθελα νὰ εἶπω μόνον ὅτι πολὺ μ ποῦ φ ο ς κρέπαι νὰ εἶναι τις, διὰ νὰ κάμνη τοιαύτας περὶ ὄνου σκιᾶς ἐπερωτήσεις.

— Διατί ὄχι, φίλε μου; Ζητεῖ πληροφορίας ὁ ἄνθρωπος.

— Ναί! Ζητεῖ πληροφορίας, ὅπως ζητοῦσι πληροφορίας παρὰ τῶν ὑπουργῶν καὶ τινες βουλευταί, ἐπερωτῶντες ἂν ἔχει πτερὰ ἢ ὄχι ὁ ψύλλος; καὶ πετᾷ τόσον εὐκόλα.

— Καὶ τὸ κακὸν εἶναι ὅτι δὲν ἐχοματίσα ὑπουργὸς διὰ νὰ γνωρίζω πῶς νὰ τὸν φωτίσω.

— Καὶ ἐγὼ, ὅστις ὁμοίως δὲν ἐχρημάτισα ὑπουργός ποτε οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι (καὶ φοβούμαι πολὺ μὴ πάθω τὸ ἴδιον καί τις τὸν μέλλοντα,) θα ἠδυνάμην νὰ τῷ ἀπαντήσω μετὰ πολλῆς σαφηνείας καὶ συντομίας.

— Πῶς; σὰς παρακαλῶ.

— Μ' ἐν παράδειγμα ἀπλούστατον τὸ ἐξῆς. « Κύριε Χρυσοβέργη! θὰ τῷ ἔλεγον, συγγράφετε ἐν βιβλίον, ἐν Ἐπιδόρπιον, παραδείγματος χάριν. Τὸ βιβλίον τοῦτο σύγκειται ἐξ 100 π. χ. σελίδων. Κατὰ τὸ κοινὸν λήγιον ὡς εἰς τὰ πράξεις μας.

» Ὅλοι εἴμεθα τρελλοὶ τίς ὀλίγον, τίς πολὺ, » οὔτω καὶ εἰς τὰ βιβλία μας γράφομεν τρέλλας καὶ μωρολογήματα καὶ φλυαρίας, ἀλλὰ τίς ὀλίγας, τίς πολλάς. Ἐάν εἰς στίχους μόνον τίνας, μίαν τινος σελίδος τοῦ Ἐπιδόρπιου φλυαρήσετε, τὸ βιβλίον ἔχει καλῶς, ἡ μωρολογία σας ἐγένετο ἐντὸς ὁρίου, οὐδεὶς δύναται δικαίως νὰ σὰς ψέξη. Ὁμοίως καὶ ὅταν φλυαρήσετε καὶ ἐν ὅλῃ τῇ σελίδι καὶ ἐν ὅλῳ τῷ φύλλῳ, καὶ πλείοσι σελίδι, σὰς παραχωρῶ καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ ἡμίσεος βιβλίου. Ἄλλ' ὅταν σὰς γεμίσητε ὅλον τὸ Ἐπιδόρπιόν σας μωρολογιῶν, φλυαριῶν, σολοικισμῶν καὶ παραλογισμῶν, τότε, μὰ τὴν ἀλήθειαν, δικαιοῦται τις νὰ σὰς εἴπῃ: « Α! Κύριε Χρυσοβέργη! Παρὰ πολὺ τὸ παραξήλωσατε! Τὸ Ἐπιδόρπιόν σας, τὸ μεζελίκι σας κατήντησεν ἀηδία, δὲν τρώγεται οὔτε μὲ τὸ κουτάλι, οὔτε μὲ τὸ περὺνι... »

— Ναί! Ἄλλὰ ὅλα αὐτὰ ποίαν σχέσιν ἔχουσι, σὰς παρακαλῶ, μὲ τὸ προκείμενον;

— Α! Μὲ διεκόψατε ἕνα ἕνα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν μου... Ὁμοίως, θὰ τῷ ἔλεγον, ἐν τέλει, Κύριε Χρυσοβέργη, καὶ περὶ μέτρων ὅταν ὁ ποιητὴς ἀντικαταστήσῃ ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ στίχῳ ὅλα τὰ παρ' ἀλλήλοις καίμενα δύο βραχέα ( ) διὰ τοῦ μικροῦ (-), καὶ πράξῃ τοῦτο μὴ μόνον εἰς ἓνα στίχον

ἀλλὰ καὶ εἰς δύο, ἔστω καὶ εἰς τρεῖς, ἢ παράδοσις αὕτη εἶναι ὑποερρή· ὅταν ὅμως εἰς ὀλόκληρον, περὶ εἰπεῖν, ῥαψωδίαν ἢ καὶ εἰς πεντάδα μόνον στίχων ἢ καὶ δεκάδα εὐρεθῶσιν ὅλα μακρὰ, τότε δικαιούται τις νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν ποιητὴν « Κύριε ποιητά μου· οἱ στίχοί σας εἶναι οὐράνιοι, θεόπνευστοι, ἀλλὰ τὰ μέτρα σας εἶναι γραμμένα χωρὶς μέτρον. » Τοιαύτη θὰ ἦτο ἡ πρὸς τὸν Κ. Χρυσοβέργην ἀπάντησις μου.

— Καὶ μοι ἀρέσει ὅσον δύνασαι νὰ φαντασθῆς· ἐπειδὴ δὲ σκοπεύω νὰ ἀπαντήσω διὰ τοῦ τύπου εἰς τὸν Κ. Χρυσοβέργην, θέλω τυπώσῃ τὴν ἀπάντησιν ταύτην ἔσῃ ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

Μένει ἔχνος καὶ ἀμφισβολία εἰς τὸν ἀνεγνώστην διὰ τὴν πρὸς τὸν φίλον ὑπόσχεσίν μου ταύτην ἐξεπλήρωσα μέχρι κεραίας;

Κακίζων τὴν ὀρθογραφίαν τῆς λέξεως δις σὺ λ λ α β ο ς ὁ Κ. Γ. Χ. λέγει τὰ ἑξῆς. « Ἄπαντες οἱ τεχνολογοί, Θ. Γαζής, Κ. Λάσκαρις, Ἀπολλώνιος ὁ Δύσκολος, Ν. Κανσοκαλυβίτης καὶ μῆσοι ὅσοι ἡμέτεροί τε καὶ ἄλλογενεῖς τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος ὄρον γράφουσι συνωδῶ πρὸς τὸν ρηθισόμενον κατὰ δι' ἐνόσ Σ. οἶον Δισύλλαθος κλ. ἐξικριόμενων τῶν λεξικογράφων οἵτινες ἀλλήλοισ ἀκολουθοῦντες, ὡς οἱ νεκροὶ κατὰ τὴν παροιμίαν καταβαίνουσιν εἰς τὸν ἄδην βλέποντες ἕνα τὸν ἄλλον, γράφουσι τὸν ὄρον τοῦτον διὰ δύο ΣΣ. εἶον Δισύλλαθος, κτλ διότι ἀπαντᾷται ποῦ διὰ τὸ μέτρον τοιαύτη γραφή. Τοῦς νεκρομίμους τούτους μιμούμενος καὶ ὁ ζωντανὸς καὶ ὠματωμένος λογιώτατός μας « τούναντιον δρῶν εἰ προσηκ' αὐτῷ ποιεῖν » οὐ μόνον καταφρονεῖ ἕσα κανονικὰ παρεισάγαγν τὰ ἀναλόγητα Ἄ π ἄ ν τ ο τ ε καὶ Δ ι σ ἄ ὺ λ λ η τ α , ἀλλὰ καὶ διότι ἅπαξ κατὰ ποριδρομήν

ἐτ. πῶθ' ἂν δι' ἑνὸς Σ ἢ λέξις δισουλάβων (σελ. 217) διορθῶναι αὐτὴν ἐν τοῖς παροράμασι (σελ. 6') γρ. Δισουλ-
λάβων. . . . .

. . . . . Δυνατὸν πρὸς ταῦτα ἀπολογούμενος, ὅπερ δὲν πιστεύομεν, ἀλλὰ δυνατὸν νὰ εἴπη δογματικώτερον «Ναὶ μὴν, ἀλλ' ἀκμὴν μένει ἄγνωστον πότε τὸ Δις καὶ Τρις ἐν συνθέσει διατηροῦσι τὸ Σ καὶ πότε τὸ παραιτοῦσι.» Εἶναι ψεῦδος, λογιώτατε· ἰδοὺ ὁ γενικὸς κανὼν «Τὰ ποσοτικὰ Δις καὶ Τρις συντιθέμενα μὲν μετὰ ὀνόματος οὐσιαστικοῦ ἀποβάλλουσι τὸ Σ, οἷον δικόρυφος, τρίκερος, συντιθέμενα δὲ μετὰ ἐπιθέτου, τὸ διατηροῦσιν· οἷον διΣμύριοι, τριΣμάκαρες.» Εὐθύς δ' ἐπιφέρει μετὰ δονκισσωτικοῦ στόμου «περὶ τούτου ὄρα καὶ ὅσα ἐν σελίδι 5 τοῦ περὶ Δημιουργίας λέξεων Ἐγχειριδίου τῦν λέγει ὁ ἰδιότροπος καὶ ἀσυμβίβαστος ἐκείνος (ὁ μέγας δηλ. καὶ πολὺς Χρυσοβέργης), ὅστις τρώγεται καὶ μετὰ ἑσπῆχά του καὶ ἐβάλλθη νὰ διορθῶσιν τὸν κόσμον καὶ τὰ μὲν ἀπελέκητα ξύλα νὰ λειάνῃ, εἰς δὲ τὰ στρεβλά νὰ δώσῃ τὴν δέουσαν εὐθυωρίαν. Τὰ μικρὰ δὲν ἤθελες τὰ μεγάλα γύρνευες, τράβα γεροδιαβολε.» Τὰ τελευταῖα ταῦτα, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, λέγει ὁ Κ. Γ. Χ. ἐπὶ τὸ γελοιώτερον. Δίχκιον ἄρα νὰ ἐπευφημήσωμεν καὶ ἡμεῖς αὐτῷ ἐπιφωνοῦντες, Bravo, Dulcamara!

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ὕψιστος καὶ παντοκράτωρ δημιουργὸς τῶν λέξεων, ὁ μέγας καὶ πολὺς Χρυσοβέργης· ἡμεῖς δὲ μετὰ πολλὰς ἐρεῦνας μόλις κατορθώσαντες νὰ ἀνεύρωμεν τῆς Σοφίας αὐτοῦ τὸ μέγα Δημιουργημα, δηλ. τὸ περὶ Δημιουργίας Λέξεων Ἐγχειρίδιον, ἀνέγνωμεν ἐν αὐτῷ τὸ χωρίον, εἰς ὃ παρκαπέμπει ἡ Ἐπιδόρπιος Ευγγραφή, καὶ εὕρομεν τὰ ἐξῆς· «Σημ. γ'. Τὰ ποσοτικὰ μόρια δις καὶ τρις, ὁσάκις συντίθενται μετ' ἐπίθετον ἢ μετ' ἐπίθετον σημαίνουσιν ἀριθμὸν, διατηροῦσι τὸ Σ, ὡς τριΣαθλιος, τριΣμάκαρες, τριΣευ-

θαλίμων, διΣμύριοι, τριΣχιλίοι· ἄλλως δὲ τὸ παραιτοῦσιν ὡς τρικέρυροι, δίκερως, κτλ. ὁ Ὡ βῆθος σφία; καὶ γνώσεως! Ο saggio pregiatissimo; senza di te eravamo nulla, con te ora siamo tutto! Διὰ σοῦ τώρα ἀπασα, αἱ γραμματικαὶ δυσκολίαι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐξωμάλυνθησαν, καὶ ἄνευ προσκόμματος δυνάμεθα τοῦ λοιποῦ νὰ διατρέχωμεν τὸ ὄμκλόν ἤδη πεδίον αὐτῆς; καὶ διὰ μίς δυνάμεθα τοῦ λοιποῦ νὰ χάψωμεν τὸ τοσοῦτον δίσπεπτον πλακούντιον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔτυμολογικοῦ, ἀρκεῖ ὡς εὐκόλιον φάρμακον νὰ λάβωμεν εἰς τρεῖς ἢ τέσσερας δόσεις, τὸ Ἐχειρίδιόν σου.

Ἄλλὰ θὰ μᾶς συγχωρήσης νὰ σοι εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν sans beaucoup de compliments εἶναι ψεῦδος λογιώτατα 1α (ιδ. τὸ ἐπιθ. ἐνθ. ἀνωτ.) Διότι Α') μὲν ἰδοῦ ἐπιθετα μετὰ τοῦ δις καὶ τρις ἄνευ τοῦ Σ. διθικτος; δικατάληκτος, δικυρτος, δίκυρτος, διμύτητος, διμηνιαίος, δίπικτος; διπηχυαίος; διδραχυαίος; διετήσιος; διποδιαίος; διχόλωτος; κλ. Β') δὲ ἰδοῦ πάλιν οὐσιαστικὰ μετὰ τοῦ Σ διΣθικης, (Ὁπ. Ὀλ. Μ. 22) διΣποδία (παρὰ Σουΐδα ἐκ τοῦ Σχολιαστῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, ἔπερ καὶ διποδία ἄνευ τοῦ Σ.) διΣταις, διΣκόραξ (Λουκ. Ψευδολ. 30.) διΣτοκος; διΣπικπος; (τὸ λατ. atavus καὶ γαλ. bisayeul.) διΣταφή; κλ. Γ') ἰδοῦ καὶ ἐπιθετα τῶ τρις μὲν συντεθειμένα ἀλλ' ἄνευ τοῦ Σ, τριβάρβαρος, τριγέννητος, τριδρακτυλαίος, τριδύστηνος, τριέλικτις, τριέμβολος, τριεμποδιαίος, τριημιωβολιμαίος; τρικύλιστος καὶ τρικολίνθητος, τρικλυστος, τρικλωστος, τριλιστος, τριμάκκαρ καὶ τριμάκκαρα (τοῦτο δὲ καὶ τριΣμάκκαρ καὶ τριΣμάκκαρα), τριμηνιαίος, τριμοιριαίος, τρισθονικὸς, τριπλάσιος, τριπάλιςτρος, τριπάλτος, τριπάνουργος; τριπιθίλινοι; τριπόθητος, τριπόλιστος, τριπόνθητος, τριπόθητος; τριπράτος, τριπτωτος; τριπράτος, τριχάλπιτος; κλ. Δ') ἰδοῦ καὶ

τάνάπαλιν ούσιαστικά τῶ τρις συντεθειμένα μετὰ τοῦ Σ, τρισάκτινος, τρισάνθρωπος, τρισάριθμος, τρισεινής, τρισηλίου, τρισθανής, τρισλοπος, τρισσύλλαθος (ὅθεν καὶ τρισσυλλαβία, καὶ τρισσύλλαθος, καὶ τρισσυλλαβῶ· ἀλλ' ὑπάρχουσι ταῦτα καὶ ἄνευ τοῦ Σ.), τρισύπατος, τρισφυλλον (ὅπερ συνήθως τρίφυλλον ἄνευ τοῦ Σ.) κτλ. Μένει σοι πλέον, Λογιώτατε, καὶ ἡ ἐλαχίστη καὶ ἀμφιβολία ὅτι οἱ κανόνες σου οὗτοι εἶναι κούφια κάρυδια. Καὶ ὅμως τοιαῦτα κανονίδια δημιουργήσας ἐτόλμησας νὰ συρράψῃς ἐξ αὐτῶν γραμματικὴν πραγματείαν, κατὰ ὡς ὑψηλῆς φιλολογίας καὶ βαθυτάτης μελέτης ἀκροθίμια» (ὡς ἀπεκάλεις τὰς εἰς τι χωρίον τοῦ Κατὰ Λεωκράτους λόγου τοῦ Λυκούργου διορθώσεις σου, εἰ καὶ ἐκόλαζες τὴν φράσιν διὰ τοῦ δ'ηθεν. Ἴδε τὴν κατὰ τῶν διορθώσεων τούτων τοῦ Κ. Γ. Χρυσοβέργη διαταχθεῖν Ἑλληνός τινος γράψαντος καὶ δημοσιεύσαντος ἐν Μονάχῳ φυλλάδιον ἀνασκευαστικὸν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ, Ο ΜΙΣΑΓΥΡΤΗΣ, τῷ 1839.), Λογιώτατε, ἐτόλμησας νὰ ἐπιβάλῃς τὴν ἀποστήθισιν αὐτῶν εἰς τὴν ΤΡΙΔΥΣΤΗΝΟΝ νεολίαν! Καὶ ὅμως τὰ ληρήματα ταῦτα μετὰ ζόμφου περιθρυλλῶν τολμᾷς νὰ παρουσιάζῃσαι εἰς τὸ δημόσιον καὶ πρὸς αὐτὰ ὡς πρὸς κανόνα καὶ στάθμην νὰ μετρήῃς τῶν πρώτων μας φιλολόγων τὰ συγγράμματα! Αἰδῶς, αἰδῶς, Χρυσοβέργη! Σεαυτὸν ἔπρεπε νὰ παραινῆς, οὐχὶ τοὺς ἄλλους εἰς τὴν μελέτην, λέγων τὸ τοῦ Ἐπιδορπίου σου (σελ. . .) « Μελέτη τὸ πᾶν! » Ἄλλ' ἔσως μοι ἀντερεῖς ὅτι « ταῦτα λέγει ὁ Βουττμάννος ἢ ὁ δεῖνα ἢ δεῖνα γερμανός. » Πρὸς τοῦτο δὲν ἔχω νὰ σοὶ ἀντεῖπω εἰμὴ πάλιν τὸ ἐπιδορπιακόν σου, « Μελέτα τοῦ; Ἑλληνας συγγραφεῖς, Λογιώτατε! ΕΚ ΤΟΥΤΩΝ γὰρ καὶ περὶ τούτων ἡ γραμματικὴ θεωρία καὶ μέθοδος. »

« Κ λ ε ψ ι λ ό γ ο ς . Καὶ ἅπαντα τὰ συγγράμματα τοῦ ἀνθρώπου τούτου, λέγει ὁ Γ. Χ. , ἀνίσως ἐξέλειπον (ἐὰν ἔχη γνήσια καὶ οὐχὶ νενοσφισμένα) . . . . , οὐδεμίαν τούτου ἠθέλομεν ἔχει ἀνάγκην νὰ κατανοήσωμεν αὐτὸν, διότι τὸ Κ λ ε ψ ι λ ό γ ο ς μόνον ἦτο ἱκανὸν φλωρόδραμμον τοῦ Κ. Ἄσωπιου νὰ τὸν ζυγίσῃ ἂν ἦναι πρὸς βαροϛ ἢ λ ε ι ψ ό ς εἰς τὴν γραμματικὴν . . . . Λέγομεν πρὸς διδασκαλίαν αὐτοῦ ὅτι, ἐπεὶ ἐν τῇ συνθέσει ταύτῃ ὑπέρεκείται τὸ ῥῆμα καὶ ἐπίκειται τὸ ὄνομα καὶ τὸ σύνθετον ἐκφέρεται προπαροξυτόνως ἐν γενεῖ, εἶναι ἀνάγκη νὰ συμβουλεύθῃ τὸν Βουτμάννον καὶ ἑτέρας γραμματικὰς, τελευταίαν δὲ (καὶ χωρὶς νὰ τὸ εἰξεύσῃ ψυχῇ) τὸ περὶ Δημιουργίας λέξεων τοῦ Κ. Γ. Χρυσοβέργη ἐγχειρίδιον, καὶ τότε ἐλπίζομεν μαυθάνει νὰ γράσῃ κλεψίλογος, κτλ. » Καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐγχειρίδιόν του μᾶς παραπέμπει ὁ μέγας Δημιουργὸς Χρυτοβέργης! « Ἀπὸ ἐγχειριδίου ἀρχεσθαι καὶ εἰς ἐγχειρίδιον ἀναπαύεσθαι! » Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν μηδὲ μίαν κἂν λέξιν νὰ πλάσωμεν τοῦ λοιποῦ ἄνευ τοῦ ἐγχειριδίου. Τὸ ἐγχειρίδιον τοῦτο εἶναι τὸ Vade mecum τοῦ φιλολόγου καὶ πρέπει νὰ τὸ ἔχωσιν οἱ συγγράφοντες ἐν πᾶσι καὶ πανταχοῦ ἀληθῶς ἐγχειρίδιον. Εἶναι ἄλλο ἐγκόλιον τοῦ Διονυσίου Πύργου! Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἐναυθθα δὲν θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν ἂν κ λ ε ψ ι λ ό γ ο ς πρέπει νὰ εἴπωμεν ἢ κ λ ε ψ ι λ ό γ ο ς, σὶδ' ἐρωτῶμεν ἂν ἡ ἀναλογία ἦν ἐπικαλεῖται ὁ Κ. Γ. Χ. εἶναι ἀπαράβατος (ἀπὸ ἔχομεν τὸ μ ι α ι φ ό ς, καὶ εἶτι ἕτερον), λέγομεν δὲ μόνον ὅτι ἢ πολὺ τυρλοὶ πρέπει νὰ ἡμεθα ἢ οὐδεὶς κανὼν τοιοῦτος ῥήτοϛ ὑπάρχει εἰς τὰς γραμματικὰς, οὔτε εἰς τὸ ἐγχειρίδιον οὔτε εἰς τὴν γραμματικὴν τοῦ Βουτμάννου ὅπου μᾶς παραπέμπει. Μέχρις οὗτοι λοιπὸν ὁ Κ. Χ. Γ. μᾶς εἶπῃ εἰς τίνα στίχον τίνος σε-

λίθος τίνος γραμματικῆς ὑπάρχει ὁ κανὼν οὗτος, ὁ λέγων
 « τὰ ἐξ ὑπὲρκειμένου ῥήματος σύνθετα τοιζονται προπα-
 ροξυτόνως » ἀφ' οὗ τοῦ δημιουργοῦ τὸ σοφὸν δημιουργήματα δὲν
 λέγει οὐδὲ γὰρ περὶ τούτου, δικαιοῦμεθα κυλιόμενοι εἰς τὸν
 βόρβορον τῶν βαρβαρισμῶν καὶ τῆς ἀνορθογραφίας. Οὐ μὴν ἀλλ'
 οὔτε ὁ Βουτμᾶννος λέγει τι περὶ τοῦ τονισμοῦ τῶν τοιοῦτων
 συνθέτων, οὔτε ἄλλος τις γραμματικὸς, ὁρθότατα, ὡς μοι φαί-
 νεται, πρὸς τούτους, ἐπειδὴ τὰ περὶ τονισμοῦ (ὡς θέλομεν εἶπερ
 κατωτέρω) τῶν συνθέτων τῆς Ἑλληνικῆς εἰσέτε, καὶ μετὰ το-
 σαύτας πάντοτε φιλοπόνοῦς περὶ τοῦ τοῦ ἐρεῦνας τῶν Γερμα-
 νῶν γραμματικῶν, μένουσιν, εἰμὴ ὅπως ἀόριστα, ἀλλὰ γού-
 λαν δυσόριστα. Τοῦτο δὲ μόνον λέγει περὶ τῶν συνθέτων
 τούτων (ὧν τὸ πρῶτον συνθετ. μέρος ῥῆμα καὶ τὸ δεῦτερον
 ὄνομα) ὁ Βουτμᾶννος ὅτι δὲν εἶναι τσοῦτον συνήθη ἐν τῇ
 ἑλληνικῇ (ιδ. *Ausführliche Griech. Sprachlehre von*
Ph. Buttmann, Berlin, 1827 τόμ. Β. σελ. 353.)

ΣΤ'.

Εἰ καὶ κατόπιν οὗτων ὁ Κ. Αἰσώπιος ἔγραψεν ἐν τοῖς
 Ἀλφαιτικαῖς αὐτοῦ πίναξι περὶ τῆς λέξεως φιλόλογος,
 μωρὸν ἀξιοκατάκριτος ἤθελεν εἶσθαι νὰ τολμήσωμεν ἡ-
 μεῖς νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς αὐτῆς λέξεως, ἃς μᾶς συγ-
 χωρηθῆ ὅμως νὰ εἴπωμεν γραμματικῶς μόνον ὀλίγα
 τινα, ἀφ' οὗ ἀναγκασόμεθα καὶ ἡ σειρά τοῦ λόγου τῆς ἀ-
 παντήσεως μᾶς φέρει εἰς τοῦτο. Ἐπικρίνων λοιπὸν ὁ
 Γ. Χ. τὸν τονισμὸν τῆς λέξεως φιλόλογος λέ-
 γει « ἐάν ἐρωτηθῆ (ὁ συντάκτης τῶν Σουτσειῶν) διὰ τί γρά-
 φει φιλόλογος, θέλει ἀποκριθῆ διότι οὕτω γράφει καὶ ὁ
 Κ. Αἰσώπιος ἐν ἅπασιν τοῖς ἑαυτοῦ συγγράμμασιν. Ἐάν ἐ-
 ρωτηθῆ διὰ τί γράφει φιλολόγος, θέλει ἀποκριθῆ πά-
 λιν καὶ αὖθις τὰ αὐτά! Καὶ ὁ μικρὰν ιδέαν γραμματικῆς
 ἔχων παραχρῆμα κατανοεῖ ὅτι κατὰ μὲν τὸ προπαροξύτο-

νον φιλόλογος τοῦ πολυπύρου γραμματικῆς πρέπει ἐξ ἀναλογίας νὰ γράφωμεν καὶ προσφέρωμεν τοῦ λοιποῦ, φυσιόλογος, φρολόγος, λιθόλογος, θεόλογος κτλ. . . . κατὰ δὲ τὸ παροξύτονον φιλόλογος, ὑποτιθεμένου ὅτι ἡ ὑπερκειμένη λέξις εἶναι ῥῆμα (φιλέω) πρέπει νὰ προσφέρωμεν καὶ νὰ γράφωμεν τοῦ λοιποῦ, φιλοσόφος, φιλανθρώπος (!! λαμπρὰ συμπέρασματα, Κύριε Χρυσοβέργη!), φιλοπέλεμος; (ἀκόμη λαμπρότερα !!) κτλ. • Ἰδοὺ τί σημαίνει νὰ ἔχη ὁ ἄνθρωπος νῦν τετραγωνοτετράγωνον! Ἰδοὺ τί θὰ εἶπῃ νὰ ἦναί τις σοφὸ πρᾶμμα, νὰ σέ ῥίπτῃ εἰς λαβύρινθον ἐπιχειρημάτων καὶ ἀποδείξῃ, ἔθεν, ἔσον καὶ ἀνὰγωνισθῆς, ὄσον καὶ ἀνὰ ιδρώσῃς, ποτὲ νὰ μὴ δύσασαι νὰ ἐξέλθῃς! Πολὺ διαβόλεμμένος γραμματικῆς πρέπει νὰ ἦσθε, κύριε Χρυσοβέργη! Ἀλλ' ἡ λογικὴ σας πάλιν! Ἢ! αὐτὴ δὲν ἔχει σύγκρισιν, εἶναι λογικὴ ἀκαταμάχητος! Καὶ τὸ συμπέρασμα ὅλων τούτων τῶν συλλογισμῶν σας ποῖον εἶναι; ὅτι ἀμφότεροι οἱ τονισμοὶ τῆς λέξεως εἶναι ἐσφαλμένοι, ὅτι οὔτε τὸ φιλόλογος εἶναι ὀρθόν οὔτε τὸ φιλολόγος ὥστε σκοπεύετε ἴσως, ὅταν δημοσιεύσῃτε ἕτερον Ἐπιπόριον, ἀνὰ ἔχωμεν ὑγείαν, νὰ προτείνῃτε τὴν διορθώσιν τῆς λέξεως; (ἐπειδὴ πολὺ ἀγαπᾶτε τὰς διορθώσεις καὶ ἐπιτυχάνετε λαμπρότατα εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς ἀπέδειξεν ἄλλοτε ὁ ἐν Μονάχῳ δημοσιεύσας τὸν Μισαγύρτην Ἕλληνα) εἰς τὸ φιλολόγος; !!! Πάλιν τὸ λέγομεν, ἡ λογικὴ σας εἶναι ἀκαταμάχητος! Καὶ τῇ ἀληθείᾳ δὲν γνωρίζω τί νὰ σᾶς εἴπω. Τυφλὸς βέβαια δὲν εἶσθε, καὶ ὁμοίως ἀπορῶ πῶς δὲν παρετηρήσατε ὅτι τὰ παραδείγματα, τὰ ὅποια φέρετε, οὐδέμιν ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὴν περὶ τῆς ὀλόγος λέξιν. Διότι διὐν θάτερον καθ' ὑμᾶς; ἡ λέξις φιλόλογος ἢ συντίθεται ἐξ ὑπερκειμένου (διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τοὺς ὄρους σας) ῥήματος καὶ ἐπικειμένου ὀνόματος (φιλῶ-λόγος), ἢ τάνάπαλιν ἐξ ὑπερκειμένου ὀνόματος καὶ ἐπικειμένου ῥήματος; (φίλα-

λέγω). Ἄν τὸ πρῶτον (φιλῶ-λόγος), ποίαν ἀναλογία ἔχουσιν αἱ εἰς παράδειγμα φερόμεναι λέξεις φυσιολόγος, λιθολόγος, φορολόγος, θεολόγος (ἦτοι φύσις-λέγω, λίθος-λέγω κτλ.) κτλ. ἂν δὲ τὸ δεύτερον (φιλα-λέγω), ποίαν ἀναλογία ἔχουσιν αἱ λέξεις, φιλόσοφος, φιλόκωπος, φιλοπόλεμος (φιλῶ-σοφός, φιλῶ-άνθρωπος κτλ.) Παραλείπομεν τὸ καὶ ἄλλως ἀκατάλληλον καὶ ἄστοπον τῶν δύο τελευταίων λέξεων, ἐπειδὴ ἐν ταύταις, εἴτε θεωρήσομεν αὐτὰς ὡς συνθεσιμῆνας ἐξ ὑπερκ. ὀνόμ. καὶ ἐπικ. ῥήμ., εἴτε ὡς συνθεσιμῆνας ἐξ ὑπερκ. ῥήματος καὶ ἐπικ. ὀνόματος, οὐδέποτε ὑπερῖσχύει εἰς τὸν τονισμὸν ἢ ὑπερκειμένη λέξις, εἴτε ὄνομα εἶναι αὐτὴ εἴτε ῥημα, διότι ὑπάρχει ἀνυπέροβλητον πρόσκομμα ὁ κανὼν ὁ οὐκ ἔστιν ὅτι τῶνος δὲν τίθεται ποτε περικιτῶ τῆς προπαραλήγουσας. Ἀλλ' ἐν τέλει—λέγομεν δ' ἐν τέλει, ἐπειδὴ εἰς τὸ μέσον παρεμβάλλει καὶ τινα ἄλλα ὀχρηστοθήτης διδάσκαλος τῆς νεολογίας, αἵτινα καὶ νὰ τ' ἀναγνώσῃ τις ἐντρέπεται, (ἰδοὺ ἡ χρηστοθησιστατή αὐτῆ περικοπῆ « οἱ φιλόλογοι ἐν ᾧ μέχρι τῆς σήμερον εἶχον ἐν κέρφος (ἢ κέραι) ἐστολισθησαν καὶ δεύτερον χάρι τῆς γραμματικῆς τοῦ Σκαρλάτου, γραφόμενοι οὕτω φιλόλόγος!) — ἐν τέλει λοιπὸν λέγει ὁ Γ. Χ. « τί οὖν, δυνατόν αὐτὸς (ὁ συντ. τῶν Σουτσίων) νὰ μᾶς ἐρωτήσῃ, ποιητέον ἐνταῦθα; Ὁ ἰδιότροπος, ἀποκρινόμεθα πρὸς αὐτὸν, ἐν τῇ δημιουργίᾳ του (ποῦ νὰ μ' εἶχε λάχει νὰ θρεθῆ καὶ αὐτὸς κ' αὐτῆ δ' ἐμποροῦσε (α) νὰ θρεθῆ τρῶπος ν' ἀπορροφῆ καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὰ σχολεῖα ἐπὶ φιλοτουρκίᾳ;) ἀναφέρει ἐκ τοῦ Βουτμάνου ἐν σελίδι 23 γ'. τάδε α Τὰ εἰς ΟΣ σύνθε-

---

(α) Μὴ παραξενουθῆ ὁ ἀναγνώστης διὰ τὴν λέξιν ταύτην, ἐπειδὴ ὁ Κ. Γ. Χ. ἔχει τὴν συνήθειαν, ὅταν γράφει ἐν παρενθέσει, νὰ μεταχειρίζεται τὴν κ α ρ α γ κ ι ὀ ξ ι κ η γ λ ῶ σ σ α. Καὶ τοῦτο ἄλλη ἰδιότης τῆς γραφῆς!

τα ἐξ ὑπερκείμενου ὀνόματος; καὶ ἐπικειμένου ῥήματος, ἐνεργητικοῦ μὲν παροξυτονοῦνται, παθητικοῦ δὲ προπαροξυτονοῦνται· οἷον λιθοβόλος (ἐνεργ.) λιθόβολος (παθ.) κτλ. οὕτω καὶ ὅπου ἐμφιλοχωρεῖ μία μὴν τῶν εἰρημένων σημασιῶν· οἷον οἰκονόμος, φιλολόγος; κτλ. » Καταλληλότητα; καὶ οὗτος ὁ κανὼν, καὶ μάλιστα ἐν ᾧ ἅπαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος γραμματικοὶ καὶ λεξικογράφοι θεωροῦσι τὴν λέξιν φιλόλογος ὡς συγκειμένην ἐξ ὑπερκ. ῥήματος καὶ ἐπικειμένου ὀνόματος!!! Μέγας εἶ, Χρυσυβέργη, καὶ θαυμαστοὶ οἱ λόγοι σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν ἐπιχειρημάτων σου!!! Ἀλλ' ὁ Κύριος Χρυσυβέργης φαίνεται ὅτι προέλαβε τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν, ἣν ἐξεφράσαμεν ἀνωτέρω νὰ ἐπιδοθῇ δηλ. εἰς τὸ ἔργον τῶν διορθώσεων, ἐπειδὴ εἰς τοῦτο, ὡς φαίνεται, προωρίσθη ἐκ φύσεως, καὶ εἰς τοῦτο ἔχει ὁ διὰβολος τρομερὰν εὐρύτην. Καὶ τφάντι εὐθὺς μετὰ τὴν παράθεσιν τοῦ βουτταμειοῦ κανόνος, οἷον προλαβὼν τὴν ἡμετέραν ἐπιθυμίαν, παρατίθεισιν ἠδύτατον ἡμῖν ἐπιδόρητον ἢ τριγάλιον, νέα πάλιν ἀκροβίνια διορθώσεων— ἐννοεῖται διορθώσεων οὐχὶ χωρίων συγγραφέων, ὡς ἄλλοτε, ἀλλὰ διορθώσεων τῶν τυρλῶν γραμματικῶν!—δὲν πειράζει ὅμως· διορθώσεις νὰ ἦναι, καὶ εἶναι ἀδιάφορον τὸ τίνας— Ἐπιλέγει λοιπὸν ὁ Κ. Γ. Χ. « Ἡμεῖς δὲ (κρίμα ὅτι ἐλθσμόνησε νὰ θέσῃ τοὺς τίτλους του: πρώην διευθυντῆς τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ Κράτους, δημιουργὸς τοῦ περι δημιουργίας λέξεων ἐγχειριδίου, διορθωτῆς διαφόρων συγγραφέων κτλ. κτλ. κτλ.) χάριν τοῦ πολυπείρου γραμματοφύγου καὶ τῶν ἀγγουρολογιωτάτων ἀποδίδομεν (ἀποδίδομεν!!! λαμπρὰ γλῶσσα! πόθεν ἔλαβε τὸν κανόνα καὶ τὸν ἀποδίδει, τὸν δίδει δηλ. ὀπίσω;!!!) τὸν ἐξῆς γενικὸν κανόνα, ὅστις ἂν μὴ ἀρέσῃ πρὸς (!!!) αὐτοὺς, ἐπανίτω πάλιν πρὸς τὸν πέμψαντα· οἷον α Πολλὰ σύνθετα εἰς ΟΣ ἐπικείμενον ἔχοντα ῥηματικὸν ὄνομα (ἐν οἷς

καὶ τὸ λόγος παρὰ τὸ λέγω=συνάγω=ἀθροίζω=πραγμασιόμασι) εἰ μὲν ἢ ὑπερκειμένη λέξις εἶναι μόριον ἢ μοριόμορφον πτωτικόν, προπαροξύνονται· οἶον, ἄλογος, σύλλογος (ὄθεν καὶ ὀμόλογος), ἄμαχος (ὄθεν καὶ Τηλέμαχος), κλ. εἰδὲ εἶναι πτωτικὰ παροξύονται· εἶον θεο-λόγος, θεομάχος, λιθο-λόγος, ὄθεν καὶ φιλολόγος=λέγων=ἀγχιπῶ=συνάγων τὰ φίλα=τὰ ἀγαπητὰ, διότι ἐξέλαβον εἰ λόγιον τὸ μὲν ὄνομα ἀντὶ ῥήματος, τὸ δὲ ῥῆμα ἀντὶ ὀνόματος, δηλ. τὸ μὲν φιλ-ἀντὶ φιλῶ, τὸ δὲ λόγ-ἀντὶ λόγου, ἐν ᾧ ἐγὼ ν μίξω εἶναι τὸ φιλολόγος=ὁ λέγων τὰ φίλα=ὁ λέγων τὰ καλὰ (=τὰ ὠραία) ἅτινα εἶσι φίλα κατὰ τὸ πολυβριλλητὸν ἄστικα, ὅπερ ἐψάλλαν αἱ Μύσαι καὶ αἱ Χάριες· εἰς τοῦ Κρόνου τοὺς γάμους· οἶον Ὅτι καλόν, φίλον ἐστὶ, τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστὶ.

Τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων »
Καὶ ὅσα ἄλλα εἶπε μέχρι τοῦδε ὁ Κύριος Χρυσοβέργης ἦσαν θαυμάσια· ἀλλὰ τοῦτο πλέον εἶναι ἢ κορωνίς τῆς εὐφυΐας του !!

« Τὸ δημῶδες (ὡς παρατηρεῖ ὁ συντάκτης τῶν Σουτσειῶν) τραγῶσ' οὐδ' ἰὸν λέγει « λιγόνουμαι νὰ πὲ θωρῶ, ἢ ἐνταῖθα ῥητέον « λιγόνουμαι νὰ τ' ἀκοῶ καὶ νὰ τὰ θωρῶ !! » Ἄλλ' ἐπιληθῆμεν σπουδαιότερον τοῦ πράγματος. Δὲν γνωρίζομεν ἂν ὁ Κύριος Χρυσοβέργης σπουδάζων καὶ μὲ τὰ σωστά του κατέφυγεν εἰς τὰς πεδυνώδεις αὐτὰς σοφιστείας ἢ παίξων· τὴντο μόνον γνωρίζομεν ἅτι καὶ τὸ ἐν εἶναι κακὸν καὶ τὸ ἄλλο χειρότερον. Κατὰ τὸν κανόνα λοιπὸν δὲ ἀπέδωκες, κύριε Γραμματικῆ, ἢ λέξις φιλολόγος συντίθεται οὐχὶ ἐξ ὑπερκειμένου ῥήματος· καὶ ἐπικειμένου ὀνόματος, ὡς ἔλεγον μέχρι τοῦδε οἱ γραμματικοί, οὐδὲ ἐξ ὑπερκ. ῥήματος καὶ ἐπικειμένου πάλιν ῥήματος, ὡς λέγει ὁ Kuehner (ἴδ. κτωτέρου), ἀλλ' ἐκ δύο ὀνομάτων (φιλο-λόγος) καὶ τὸ ἐξηγεῖς ὁ ΔΕΓΩΝ—εἶλα κτλ. Ἀλλ' ἐγὼ σε ἐρωτῶ,

ἐν τίνι ἀδείᾳ, ἀφ' οὗ τὸ δεύτερον συνθετικὸν μέρος τὸ θεω-
 ρεῖς οὐσιαστικὸν (—λόγος), ἐν τίνι ἀδείᾳ, λέγω, ἐν τῇ
 ἐξηγήσει τῆς λέξεως τρέπεις τὸ οὐσιαστικὸν τοῦτο εἰς με-
 τοχὴν, λέγω ν; Ἀλλ' ἔτι μοι ἀντερεῖς διὰ παραλαμβα-
 νομένης ἔξωθεν καταλλήλου μεταχῆς, ἔσται τὸ φιλολό-
 γος = (ὁ περὶ τῶν) φίλων — λόγον (ποιούμενος), καὶ
 ὅτι ἐπομένως τὸ λόγον ποιούμενος εἶναι = λέ-
 γων. Ἀλλὰ σοὶ ἀπικρίνομαι ὅτι αἱ συστατικαὶ τοῦ συνθέτου
 λέξεις πρέπει αἰετοῦ νὰ ἴηαι ἐπαρκεῖς καὶ αὐτοτελεῖς εἰς
 ἐξήγησιν, οὐδὲ πρέπει νὰ παραλαβάνηται ἔξωθεν αὐτῶν
 τῶν λέξεων ἐτέρως φήσεως, ἀντὶ οὐσιαστικῆς π. γ. μεταχῆ,
 ἀντὶ ῥήματος ὄνομα καὶ οὐ καθεξῆς, ἐπειδὴ ἀπὸ γεο-
 μένης τῆς τοιαύτης ἀφαιρέτου ἐλευθερίας παραδεκτῆς, ἢ
 ἐξήγησις τῶν συνθέτων λέξεων θέλει εἶσθαι ἐπὶ κτικῆ μυ-
 ρίων διασφύρων καὶ ἀντιπρατικωτάτων ἐξηγήσεων, καὶ, ἄρῳ
 ἐν τῷ αὐτῷ ἀποδοτικῷ καὶ συμπεριλαμβανεῖς,
 γραμματικῆ Γ. Χ., τὸ σὺλλόγος καὶ τὸ θεολό-
 γος, τὸ ἀπόλογος, καὶ τὸ λιθολόγος (ἐν αἷς ἡ φύ-
 σεις τοῦ τελευταίου συνθετικοῦ μέρους λόγος εἶναι ὅπως διά-
 φερως), δὲν θέλει εἶσθαι τοῦ λιποῦ γνωστῶν πότε τὸ δεύ-
 τερον συνθ μέρος ἔχει ἔννοιαν ῥηματικὴν καὶ πότε οὐναν-
 τίων ὀνομαστικῆν, οὐδὲ θὰ γνωρίζωμεν ἂν π. γ. ἡ ἰδέϊς οἰ-
 κονόμος σημαίνει τὸν «έμου τὰ τήν οἰκίαν (τὰ τῆς οἰ-
 κίας), ἢ τὸν νόμον τῆς οἰκίας, ἂν τὸ ψηφηφόρος
 σημαίνει τὸν φέροντα τὴν ψῆφον ἢ τὸν φόρον—τῆς ψή-
 φου, ἂν τὸ αἵματόρροος σημαίνει τὸν αἵματι-ρέον-
 τὰ ἢ τὸν ῥοῦν—τοῦ αἵματος, κτλ. Τοῦτον χάος ἀμ-
 φιβολίας ἀνοίγει ὁ κανὼν σου, Κύριε Χρυσόβελγη διὰ
 τοῦτο «ἐπανιτέος τῶντι πάλιν παρὰ τὸν πέμψαντα.»
 Ἀλλὰ καὶ τὸν κανόνα—οὐχὶ τὸν εἰδικόν σου τοῦτον τὸν
 τελευταῖον, ἐπειδὴ αὐτὸς εἶναι πάντα παράλογος, ἀλλὰ
 τὸν κανόνα τὸν Βουτυμάννειον—ἀν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, σοὶ

λέγομεν ὅτι δὲν ἔχει κύρος γενικόν, ἀλλ' ἐφαρμοστέος μόνον εἰς ἐκεῖνα τὰ ὄματα ἅτινα μεταβάλλοντα τὸν τόνον μεταβάλλουσι καὶ σημασίαν, οἷον λιθοβόλος, λιθεβόλος κτλ. Διότι, ἂν ὑποτεθῆ ἔχων κύρος γενικόν, τότε πρέπει νὰ λέγωμεν τοῦ λοιποῦ οὐχὶ ἀκριτόμυθος (α) (ἄκριτα—μυθούμενος) ἀλλὰ ἀκριτομύθος, οὐχὶ ἀκριτόφωνος (ἄκριτα—φωνῶν) ἀλλ' ἀκριτοφῶνος, οὐχὶ πυρίπνοος (ἰ πῦρ—πνέων) ἀλλὰ πυριπνόος, καὶ γαιηόχος, καὶ φιληγός, ἰσοφόπος, βαριθρόμος, αὐτομόλος, καὶ μύρια ἄλλα ἅτινα παραλείπομεν συντομίᾳ χάριν. Μετὰ ταῦτα πάντα ἐπέστη, νομίζομεν, ὁ Κ. Γ. Χ. ὅτι κάμνει καλὰ νὰ κἀθῆται ἐν ἰσυχίᾳ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ βράζῃ μὲ τὸ ζουμί τοῦ, νὰ μὴ ἀνακινή δὲ ἕλον τὸν κόσμον μὲ φιλολογικὰς διορθώσεις καὶ ἐπιδόρπι. Ἀλλὰ θέλει ἴσως ὁ ἄνθρωπος νὰ ἴδῃ ἐξάπαντος πῶς ἐξηγητέα ἢ οὐλομένη αὐτὴ λέξις φιλόλογος ἃς ἀρκεσθῆ εἰς τὴν μέχρι τοῦδε κοινῶς παραδεδεγμένην ἐξήγησιν· ἀλλὰ δὲν τῷ ἀρκεῖ αὐτὴ ὡς στρεβλή; Ἴδού ἄλλη τοῦ Kuehner ὀρθότερα, ὡς νομίζομεν, πασῶν. Ἄς μάθῃ λοιπόν ὁ Κύριος Χ. ὅτι ὑπάρχουσιν ὀνόματα, ὧν ἀμφοτέρω τὰ συνθετικὰ μέρη ἔχουσιν ἔννοιαν ῥηματικὴν ἢ ὅπερ ταύτην, ἀμφοτέρω εἰσὶ ῥήματα. Τοιαῦτα ὀνόματα εἰσὶν ἱκανὰ τὸν ἀριθμὸν, καὶ περὶ τῶν τοιούτων λαλεῖ καὶ ὁ φίλτατος τῷ Γ. Χ. Βουτμάννος (ἐν σελ. 730 τοῦ

(α) Τὰ σύνθετα ταῦτα, ἅτινα φέρομεν εἰς παράδειγμα, ἐξελέξαμεν ἐπιτηδῆς οὕτως ὥστε νὰ ἔχωσι τὸ ἐπικειμένον ῥῆμα διαφόρων διαθέσεων, καὶ μέτου (οἷον τὸ ἀκριτόμυθος) καὶ ἐνεργητικόν (οἷον τὸ ἀκριτόφωνος) καὶ οὐδέτερον (οἷον τὸ πυρίπνοος. Θεωρεῖ δὲ τὸ-πνόος τῆς λέξεως ταύτης ὡς οὐδέτερον ὁ Βουτμάννος ἐξηγῶν αὐτὸ οὐχὶ ὡς οἱ ἄλλοι = πῦρ-πνέων, ἀλλὰ πυρί-πνεων. Ἴδε τὴν Ausfuehr. Sprachlehre αὐτοῦ κατὰ τὴν ἠνωτέρω ἐκδ. σελ. 374 § 121, Anmerk. 1b) κτλ.

Β', τόμου τῆς Διεξοδικῆς αὐτοῦ Γραμματικῆς κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐκδ. Berlin, 1827), εἶον, φιλομαθῆς=ὁ φιλῶν μανθάνειν, φιλήκοος=ὁ φιλῶν—ἀκούειν (cupidus audiendi), μελλόγαμος=ὁ μέλλων—γαμεῖν, φιλοθύτης=φιλῶν—θύειν, φιλοπότης=φιλῶν—πίνειν κτλ. Τοιοῦτον σύνθετον ὀρθότατα θεωρεῖ ὁ Kuehner καὶ τὸ φιλόλογος=ὁ φιλῶν—λέγειν, ἐπιλέγων καὶ τοῦτο, ὅτι ἐν πολλαῖς τῶν τοιούτων συνθέτων ἡ ῥηματ. ἔννοια τοῦ τελευταίου συνθετικοῦ μέρους δὲν προσδιορίζει τὴν τοῦ πρώτου, ἀλλὰ τοῦναντίον προσδιορίζεται ὑπ' ἐκείνης (In einigen dieser Zusammensetzungen sind beide Theile von verben abgeleitet: alsdann ist der letztere verbalbegriff nicht der den erstern regirende, sondern der von dem erstern regirte, κτλ. ἰδ. Ausfuehrl: grammatik der Griech: Sprache von Raphael Kuehner, Hannover, 1834, Erster Theil, § 384, Anmerk. 6), ὅτι δὲ ἡ παρατήρησις αὕτη ἔχει μεγάλην σχέσιν πρὸς τὸν τονισμὸν τῶν συνθέτων, (ἐπειδὴ αἰείποτε τὸ προσδιορίζον συνθετικὸν μέρος τονιστέον) καὶ δικαιοὶ πληρέστατα τὸν προπαροξύτονον τονισμὸν τῆς λέξεως φιλόλογος, τοῦτο καὶ τυφλοῖς δῆλον.

Ἐξ ὧτων μέχρι τοῦδε εἵπομεν, πείθεται βεβαίως (εἰάν δὲ μὴ ἔχη τοῦ Σατανᾶ τὸ πείσμη, καὶ ἐν ταῖς μυχαῖς τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ λέγη τὸ « οὐ με πείσεις ἢν με πείτης ») ὁ Γ. Κ. ὅτι ὅσα περὶ τῶν ἀνωτέρω ἔγραψεν ἐν τῷ Ἐπιδορπίῳ αὐτοῦ, εἰσὶν ἀντικρὺς παραλογίαι. Διὰ τοῦτο, φιλοτατε Χρυσοθέγγε, σὲ παραινόμεν νὰ μὴ παρουσιάσῃσαι τοῦ λοιποῦ διὰ τοῦ τύπου ἀκριτοῦ διορθωτῆς τούτου καὶ ἐκείνου, μηδὲ νὰ πραγματεῖσθαι ποσὺς περὶ ζητημάτων, ὧν τὴν φύσιν οὐδ' ἔννοιας τοῖλάχιστον, καὶ ἅτινα δὲν ἐτόλμησαν νὰ ψύξωσι κἀν, πολλῶν δὲ ἤττον νὰ ἐξακριβώσωσιν, ἄλλοι πολλῶν σου τοῦ ἐν Φιλολόγοις σπάδων;

μελομυυγότεροι. Ἄλλ' ἴσως ἔχεις ἀιατάσχετον μανίαν
 νὰ καταγίνεσαι εἰς τὰ γραμματικὰ, ὡς σκοποῦν νὰ κα-
 ταστήτῃς τὸ περὶ Δημιουργίας Δέξιων ἐγχειρίδιόν σου
 α μνημεῖον ἑταεῖ, οὐκ ἀγώνισμα εἰς τὸ παραχρῆμα ν' ἂν
 τοιοῦτον εἰλικρινῆ σκοπὸν τῶντι ἔχεις, σοὶ λέγομεν ὅτι
 δὲν εἶαι ἀνάγκη νὰ παρουσιάξῃσαι εἰς τὸ Κοινόν, φω-
 νασκῶν, ἀσχιμονοῦρρημονῶν καὶ ἄρρητ' ἀθέμιτα λέ-
 γων, ἀλλὰ δύνασαι οἰκουρῶν νὰ σπουδάξῃς κάλλιστα
 περὶ τὸ ἔργον, καὶ, ἂν ἔχῃς ὀρεξίν τοιαύτης μελέτης, σοὶ
 ὑποσχομέθα ἡμεῖς νὰ σοὶ δώσωμεν οὐχὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς
 ἐν γένει ἀλλ' ἐκ μόνου τοῦ περὶ παραχρῆμα καὶ συνθέσεως
 λέξεων κεφαλαίου, τοσοῦτον ἄβουον ὕλην ζητημάτων, ὥστε
 ἐφ' ὅσου ζωῆς ἐργαζόμενος νὰ μὴ ἴδῃς ποτὲ τέλος, καὶ τοῦ
 Μαθυσάλα τὰ ἔτη ἀνῆλες σοὶ χαρίστη ὁ ἅγιος Θεός.

Ζ'.

1. Ὁ Κ. Γ. Χ. ἀναφέρων ἐν σελίδι 1 τὸ ἐξῆς χωρίον
 τῶν Σουτσειῶν, ἀκρινόμεν ὅμως, ὁ ἦδὸν ἔτι ὁ μέλλων ἐπι-
 γρῆναι τοῦ; ἄλλους πρέπει νὰ καθαρεύῃ αὐτὸς τῶν παρ' ἐ-
 κείνου μεμπτῶν καὶ μωιησιῶν ἵνα μὴ παρωδηθῇ τὸ, «Ἄλ-
 λην πατέρα αὐτὸς ἔλκετι βρῖει.» γράφει, διορθῶν, ἐν
 παρενθέσει μετὰ τὸ «τῶν παρ' ἐκείνοις,» α τῶν ἐν ἐκείνοις
 ἴσως.» Ὡραία διορθωσις! Ἐννοεῖ λοιπὸν ὁ Χ. οὐχ «παρ'
 ἐκείνοις» = apud illos, ἀλλ' ἐν ἐκείνοις, ἐν τοῖ; σώμασι
 δηλαδὴ ἐκείνων, ἐπειδὴ ἐν τοῦθα ἢ ἐν οὐδὲν ἄλλο εἶαι
 δυνατὸν νὰ σημαίη. Ἔστω καὶ τοῦτο μίση ἐκ τῶν πολλῶν
 ἀποδείξεων τῆς γραμματικῆς σου!

2. Ἐν σελίδι 30 τοῦ ἑπεθορπίου κακίζει ὁ Χ. ὡς σβλοικὸν
 τὸ χωρίον τοῦτο τῶν Σουτσειῶν (τελ. 120) ἐπικαλῶν
 αὐτὸ εἰρωνικῶς «κεχαριτωμένην περικοπίν.» ἀἐκλέγων (δ
 Κ. Π. Σουτσης δηλ.) πρὸς διορθωσιν δῆθεν τοῦ; ἀηδυστά-
 τος; χυδαῖσμεν; ἤθελε πιστεύσει τις (πᾶ; ἄλλος δηλ. ἢ ἄ

Π. Σούτσος) ὅτι ἀφορᾷ (ὁ ἐκλέγων δηλ. Π. Σούτσος) τοὺς πορθμεῖς καὶ ἀχθοφόρους τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὅτι ἡ περίοδος αὕτη εἶναι ἐκ τῶν ὑπερβατῶν ἐκείνων καὶ πρωθυσιέρων, ἃς μετεχειρίζεται ὁλος ὁ κόσμος καὶ λαλῶν καὶ γράφων, καὶ αἰτινές εἰσιν εὐληπιόταται διὰ τὴν σειρὰν τῶν ἐννοιῶν, τοῦτο εἶναι καὶ ἡλίου φανότερον, οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης χρῆζον ἀποδείξεως!

3. Κατακρίνει τὴν σύνθεσιν τῆς λέξεως Δισαύξητος, Προσθαφαιρέτος, καὶ τὴν θέσιν τῶν ἀντωνυμιῶν, με, μας, σε, σας, του, των κτλ. Ἀντὶ τῆς λέξεως δισαύξητος προτείνει τὴν καὶ παρὰ ταῖς ἀρχαίους εὐχρηστον φράσιν «ποιῶν δύο αὐξήσεις.» Ἄλλ' ἐρωτῶμεν τὸν Χ. καὶ τὴν ἐλαχίστην λεπτότητα ἀκοῆς ἂν ἔχη, δὴν αισθάνεται ὅτι καὶ ἀπλουστέρα καὶ καλλιφωνοτέρα ἡ λέξις «δισαύξητος» τῆς φράσεως «ποιῶν δύο αὐξήσεις.» Ἐπειτὰ διὰ τί νὰ κατακρίνηται ἄλλως ἢ λέξις, ἀφοῦ οὐδὲν ἔχει τὸ περὶ τὴν σύνθεσιν ἐπίφογον καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν πῆχυν τοῦ περὶ Δημιουργίας ἐγχειριδίου ἂν μετρηθῇ;

Ἡ λέξις «προσθαφαιρέτος» δὲν εἶναι μὲν ἑλληνιστὶ συντεθειμένη, ἀλλ' ἐπεκράτησε τοσοῦτον ἤδη, ὥστε εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποβολὴ αὐτῆς· ἔπειτα, διότι ἡ λέξις εἶναι κατακριτέα, εἶναι ἄρα κατακριτέο, καὶ ὁ μεταχειριθεὶς αὐτὴν, τῇ συνθητικῇ ἐπόμενος, συντάκτης τῶν Σουτσείων, ὅς τις β.θικῶς δὲν ἐπλασεν, ἀλλ' εἴρεν αὐτὴν ἐν παγκοίνῳ ἤδη χρήσει οὖσαν; τὴν λέξιν ταύτην μετεχειρίσθη πλάσας πῶτος, ἂν δὲ μὰ ἀπικτῆ ἢ μνήμη, ὁ μακαρίτης Κοραῆς, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξενίκησε τὴν σήμερον παρ' ἅπασι τοῖς λογιόις, ὡς ἐξεβησαν καὶ ἄλλαι, κακῶς μὲν πεπλασμένα παρὰ τοῦ κοιδμου, ἀλλὰ καλῶς σημαίνουσαι τὴν ἐννοίαν δι' ἣν ἐπλασθησαν. Ἐν τῶν πολλῶν τοιούτων ἀναφέομεν μόνον τὴν λέξιν «ἐκατομμύριον» ἥτις οὐ μόνον διὰ τὴν κατάληξιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μορφήν τοῦ ἀ συνθετικῶ

μέρους δὲν εἶναι ἑλληνική. Ἄς δοκιμάσῃ ὁμοίως ὁ Κύριος Χ. νὰ ἐκβάλλῃ τῆς χρήσεως μίαν μόνην ἐξ αὐτῶν, καὶ θὰ ἴδῃ πόσον ἀληθὲς ὑπάρχει τὸ τοῦ Ὁρατίου.

(De arte poetica 71—73.)

Multa renascentur, quæ jam cecidere, cadentque,
Quæ nunc sunt in honore, vocabula, si volet USUS,
Quem penses arbitrium est et jus, et norma loquendi.

Ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῶν ἀντωνυμιῶν με, μας, τον, την, κτλ. ὁ Κ. Χ. δὲν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ εἰς οὐδένα οὐδένα κανόνα, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἐξήρτηται ὅλως ἐκ τῆς ἐκασταχοῦ τῆς Ἑλλάδος χρήσεως, ὡς παρετήρησε μὲν καὶ αὐτὸς ὁ Χ. ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς παρατηρήσεώς του, νὰ μὴ γράφῃ δηλ. περὶ πραγμάτων, περὶ ὧν δὲν δύναται αὐτὸς νὰ εἴπῃ οἰκίαν νομοθέτου τῆς γλώσσης « οὕτως ἢ ἐκείνως θελω! »

4. Κατακρίνει τὴν φράσιν « μετὰ ἢ ἄνευ προθέσεως. » Ἢ τοιοῦτότροπος χρήσις τῶν προθέσεων οὐδ' ὑπάρχει ὅλως παρὰ τοῖς Ἑλλησι συγγραφεῦσιν, εἶναι δ' ἀπομίμησις γερμανική, οὐχ ἤτιον δὲ καὶ γαλλική, καὶ εἰς τοῦτο ἔχει δίκαιον ὁ Κ. Γ. Χ. Τοῦτο δὲν δυνάμεθα μόνον νὰ ἐννοήσωμεν διὰ τί εἰς τὴν νεωτέραν ἡμῶν γλῶσσαν, ἣτις ἀδύνατον ὅλως εἶναι νὰ τηρήσῃ ἐν πάσι τὸν τύπον τῆς ἀρχαίας, διὰ τί νὰ μὴ ἔχωμεν τὴν ἄδειαν νὰ μεταχειριζώμεθα τὰς τοικύτας βραχυλογίας τῶν νεωτέρων γλωσσῶν, οὐχὶ κατὰ κόρον βέλαια, ὅσάκις αὐταὶ δὲν ἔχουσι τι τὸ στρεβλὸν κατὰ τὴν λογικὴν γραμματικὴν, ἣτις πρέπει ἐν τοῖς τοιοῦτοις ζητήμασι νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἡμεῖς καὶ τὴν εὐφωνίαν καὶ τὴν συντομίαν εὐρίσκομεν συνηγοροῦσαν ὑπὲρ τῆς ξενίζούσης ταύτης φράσεως ἀμετὰ ἢ ἄνευ προθέσεως » οὐχὶ δὲ καὶ ὑπὲρ τῆς ἀκράτως ἑλληνικῆς καὶ αὐτόχθονος, οὕτως εἰπεῖν, καὶ μονονοῦ τεττιγοφορούσης ταύτης « μετὰ προθέσεως ἢ ἄνευ προθέσεως » ἢ

α μετὰ προθέσεως ἢ ἄνευ αὐτῆς.» Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἐπιδοκιμάζοντες (εἰάν ποτε ὑποτεθῆ ὅτι ἔχομεν ἡμεῖς δικαίωμα ἐπιδοκιμασίας) τὴν φράσιν ταύτην, δὲν ἐννοοῦμεν ἐπιτερεπτέαν αὐτὴν, καὶ ὅταν ἡ μὲν ἑτέρα πρόθεσις συντάσσεται μετὰ γενικῆς, π. χ. ἡ δ' ἑτέρα μετὰ δοτικῆς κτλ.

Ῥ. Κατακρίνει (Ἐπιδορπ. σελ. 42) ὡς μὴ ἀκριβοῦρήμωνω, ἔχουσιν τὴν φράσιν ταύτην τῶν Σουτσειῶν «ἅπαντες (οἱ ὀμηρικοὶ στίχοι δηλ.) συμφωνοῦσι κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν χρονικῶν σημείων, ἅπαντες ἔχοντες Δίσημα 23.» καὶ διορθοῖ τὸ «ἅπαντες ἔχοντες» εἰς τὸ «ἔχοντες ἕκαστος» !!! Μόνον ὁ Χρυσοθέργης εἶναι δυνατὸν γὰρ κάμνητοι-αὐτῆς παιδαριώδεις παρατηρήσεις· ἐπειδὴ οὐδεμίαν γλῶσσα ὑπέκυψέ ποτε εἰς οὕτω γελοίους ἀκριβοῦρημοσύνης κανόνας. Εἰς τοιαύτας προτάσεις, ὅπου ἡ ἔννοια ἀειδηλοτάτη καὶ ἡλίου φανοτέρα ὄσα, ἐμποδίζει πᾶσαν παρεξήγησιν, οὐ μόνον ἡ ἑλληνικὴ ἀλλὰ καὶ αἱ νεώτεραι εὐρωπαϊκαὶ καὶ ὅλαι τοῦ κόσμου, ἀναμφιβόλως, αἱ γλῶσαι τὸ «πᾶς» μεταχειρίζονται καὶ οὐχὶ τὸ «ἕκαστος», ἐπειδὴ καὶ πολὺ γελοῖον θὰ ἦτο ἡ κατάκρισις τῆς φράσεως, φέρ' εἰπεῖν, ταύτη; «Ὅλοι (ἢ πάντες) οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι πέντε αἰσθητήρια, δύο πόδας, δύο χεῖρας κτλ. » διὰ τί; διότι κατὰ τοὺς γελοίους περὶ ἀκριβοῦρημοσύνης κανόνας τοῦ Κ. Χρυσοθέργη, ὑπάρχει φόβος μὴ παρεξηγηθῆ ἡ φράσις εἰς τὸ ὅτι, α ὅλοι ὁμοῦ οἱ ἄνθρωποι, καὶ οὐχὶ ἕκαστος κατ' ἰδίαν, ἔχουσιν 5 αἰσθητήρια, 2 χεῖρας 2 πόδας κτλ. » !!!

6. Ἡ ὑπεραπολογία τοῦ Κ. Π. Σούτσου διὰ τὴν χρῆσιν τῶν λέξεων ὁμοιοκατάληξις, συναγωνισμὸς ἀντὶ τοῦ διαγωνισμοῦ, τῆς συντάξεως τοῦ πολεμῶ πρὸς αἰτιατικὴν ἀπρόθετον, τῆς λέξεως ἐδακτυλόδειξεν τοῦ Κ. Ι. Σ., τῆς Πανεπιστήμιος, τῆς φράσεως; « Ταῦτα ἐμοῦ γράφοντος, ἀκούω ὑμῶν κτλ. » καὶ ἄλλων τινῶν, ἅτινα δὲν ἐνθυμούμεθα, εἶναι τοσοῦτον γελοῖα, ὥστε οὐδ' ἐπιχειροῦμεν τῆ ἀνασκευῆ αὐτῶν. Τοῦς

το δὲ μόνον λέγομεν εἰς τὸν Κ. Γ. Χ. ὅτι αἱ ἐν παραβύπτῳ
που καὶ ἐν γωνίᾳ τῶν ἐλληνικῶν συγγραμμάτων ἀπαντῶμεναι
κακόζηλοι καὶ ἀδόκιμοι, ὅς δ' εἰπεῖν καὶ ἀμπίβολοι φράσεις,
δὲν πρέπει ποτέ νά λαμβάνωνται ὡς τύπος καὶ ὑπογραμ-
μὸς καλλιπεείας !

Τὸ νόστιμον δὲ εἶναι ὅτι τὴν ἐλληνικώτατα συνθεσι-
μένην λέξιν « δακτυλοδεικτῶ » κηρύττει ἀποδοκιμασίαν
ὁ Χ., διότι, λέγει, ὁ παρακείμενος εἶναι « δεδακτυλοδει-
κτημένος » καὶ ἔπειτα (ἐν σελ. . . τοῦ ἐπιθ.) μᾶς φιλοσω-
ρεῖ αὐτὸς νέαν λέξιν τὴν « ψευδοδιδασκαλοῦμαι » ἧς ὁ
μέλλων, ψευδοδιδασκαληθήσομαι, ψευδοδιδασκαληθό-
μενος, ἐψευδοδιδασκλήμαι, ἐψευδοδιδασκαλημένος !!! Δι-
δάτκαλε, πῶς δίδασκες καὶ νόμον δὲν ἐκράτεις !

Κατηγορεῖ τοῦ συντάκτου τῶν Σουτσειῶν τὸ ὅτι μετεχειρί-
σατο τὸ « ἑκάστος » ἀντὶ τοῦ « ἑκάτερος ». Ἄπαντες γνωρί-
ζομεν ὅτι ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐλληνικῇ εἰσέτι δὲν κατέστη κοινὴ
ἢ χρήσις τῆς ἐπιμεριστικοῦ « ἑκάτερος », οὔτε τοῦ ἕτερος,
οὔτε τοῦ ὁπότερος κτλ. Ὅθεν ἅπαντες, μὴδ' αὐτοῦ τοῦ
Κ. Χρυσῶ ἐργῶ ἐξυμνομένου, ἀκυρολεκτούμεν ἐβδόμηκον-
τάκις ἐπὶ τῆς ὥρας τὸ ἀλλοῶς καὶ λέγουτες καὶ γράφοντες
ἀντὶ τοῦ « ἕτερος », καὶ μεταχειριζόμενοι τὸ « τίς » ἢ τὸ
« ποῖος » ὅπου ἔπρεπε νά μεταχειρισθῶμεν τὸ ὁπότερος.
Πολλῶς δὲ ὀλιγώτερον, ἵνα μὴ εἴπωμεν σπατάτα, με-
ταχειριζόμεθα τὸ « ἑκάτερος » ἀντὶ τοῦ ἑκάστος.

7 Χλιυάζει ὁ Χ. καὶ τὸ τῶν Σουτσειῶν (σελ. 56)
« πιθανὸν νά εἴπῃ ὅτι ὑπῆρχε μὲν ἀμφοτέρων τὸ γένος
τοῦ ο ο ὡς μὴ ἐλληνικόν. Δὲν ἔχομεν ἀναγκὴν παραδειγ-
ματικῶν, ἐπειδὴ παρ' ἅσασιν τοῖς Ἑλλησι συγγραφεῖται ὑπάρ-
χουσι πλείστα ὅσα, καὶ τῆς ἐσχάτης, δὲ τάξεως τοῦ Ἑλλη-
νικοῦ σχολείου οἱ μάλιστα γυμναστῆται συνήισταί τε μὲν
ἐν τῷ πληθυντικῷ χησι, τῆς ἀνωτατάτης τάξεως, ἀλλ'
ὅτι καὶ ἐν τῷ ἐνικῷ ἀπαντᾶται μυστακτικῶς οὐκ ἀδοκιμασ-

οὐδέ κακοζήλως, καὶ ὅτι ἰσοδυναμεῖ καθ' ὅλα πρὸς τὴν ταυτόσημον λατινικὴν ἀντωνυμίαν *uterque*, ἥτις καὶ αὐτὴ ἔχει τὴν αὐτὴν χρῆσιν, οἷον *uterque Phebus*, ὁ ἀναπέλλων καὶ δῶν ἥλιος, οἷον εἰπεῖν, ἀμφοτέρως ὁ ἥλιος, ὅπερ πάντως δὲν θὰ μετεφράζετο ἀψόγως, « ἀμφοτέροι οἱ ἥλιοι, » *uterque parens* = ἀμφοτέρος ὁ γονεὺς ἢ ἀμφοτέροι οἱ γονεῖς, ὁ πατὴρ δηλ. καὶ ἡ μήτηρ, *in utramque partem, in utrâque fortunâ* κλ.

Κατακρίνει τὴν ἐν τῷ εἰς τοὺς ἀοιδίμους 'Ριζάρκς ἐπιγράμματι λέξιν « παριαύειν, » διότι « ὁ Γ 'Ριζάρκς μετὰ τοῦ αὐτοκασιγνήτου αὐτοῦ Μάνθου περιστάνται δωρεάν καὶ χάριν τοῦ στενοκεράλου ἐπιγραμματοποιοῦ ἀσελγέστεροι καὶ αὐτοῦ τοῦ διαβοήτου Μοχτάρπασα. » !!! Ὡς τῆς ἀηδίας σου, ἄνθρωπε !!! Καὶ νὰ εἶχες τοῦλάχιστον δίκαιον, καὶ νὰ εἶχες τοῦλάχιστον μικροτάτην καὶ ἥμισυτα εὐλογον ἀφορμὴν εἰς τὰς ἀηδεις φλυαρίας ταύτας, τὸ πρᾶγμα ὑποφερτόν· ἀλλ' ἄνευ λόγου, ἄνευ τῆς ἐλάχιστης ἀφορμῆς νὰ ἀισχρολογῆς, τοῦτο τῆ ἀληθείας μόνον ἢ χρηστοθήης σοφολογιότης σου ἦτο δυνατόν νὰ πράξῃ. Ἄπαντες οἱ καὶ μικρὰν τοὺς ἔλληνας ποιητὰς καὶ ἰδίως τοὺς ἐπικούς ἀνεγρόντες γνωρίζουσιν ὅτι τῶν συνθέτων ῥημάτων κατὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου χωρίζεται ἡ προθέσις παρὰ ποιηταῖς καὶ τίθεται μικρὰν τοῦ ῥήματος (ὡς τοῦτο γίνεται καὶ ἐν τῇ γερμανικῇ γλώσσῃ ἄνευ διαφορᾶς ποτε ἐλάχιστης τῆς σημασίας)· ἀλλ' οὐδέποτε ἐκ τούτου μεταβάλλεται ἡ σημασία τοῦ ῥήματος· ἄλλος ὁ λόγος ὅταν τὸ ῥῆμα ἔχῃ πολλὰς σημασίας, ἐπειδὴ τότε φυσικῶς τῷ λόγῳ ἢ ἔννοια, οὐχὶ δὲ ποτε ὁ χωρισμὸς ἢ ἡ συνένωσις τῆς προθέσεως, προσδιορίζει κατὰ ποίαν ἔννοιαν ἐκληπτέον τὸ σύνθετον ῥῆμα. Ἄν τὸ α παριαύω = ὄν καὶ αὐτὸ ἐκ τῶν σπανίως εἰρημένων, ἔτυχεν ἐν διαζεύξει μὲν τῆς προθέσεως ὄν, νὰ ἔχη τὴν ἐτέραν τῶν δύο σημασιῶν, ἐν συζεύξει δὲ τὴν ἐτέ-

ραν, τοῦτο εἶναι ὅλως τυχαῖον. Ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει σχεδόν τι οὐδὲ χρήζει ἀποδείξεως, ἀλλ' ὅπως στερρόν ἐπιβάλωμεν τὸ φίμωτρον εἰς τὸ χρυστολόγον στέμα τοῦ Χρυσοβέργη, ἀναφέρομεν καὶ τὰ ἐξῆς περὶ τῆς λέξεως ταύτης τῷ Ἑρρίκῳ Στεφάνῳ εἰρημένα ἐν τῷ Ὁθησαυρῷ αὐτοῦ: «Παριαύω, Juxta moror, commoror, dormio, Hom. Il. I, 336. Τῆ παριαύων τερπέσθω, i. e. παρακοιμώμενος (ὡς ἐξηγεῖ ὁ Ἡσύχ.) Scribitur tamen et disjunctum (Od. E. 21) παρὸ δὲ κύνες... αἰὲν ἱαυον Apoll. Rhod. 4, 806 «ληιάδεσσι δορικτήτη παρίαυον.» Ἐνθεν δῆλον ὅτι οὐδεμίαν διάκρισιν σημασιῶν ποιεῖται ὁ Ἑρρίκος, εἴτε μετὰ τῆς προθέσεως συνηνωμένης γράφεται εἴτε μὴ. Φυσικῶ δὲ τῷ λόγῳ παρ' ἅπασιν τοῖς πεπαισμημένοις ἔθνεσιν, ἀ π χ σ α ἰ ἀ ν ε ξ α ἰ ρ ἔ τ ω ς (ὡς τὰς ἀπκριθμήση πάτας καλῶς ὁ Κ. Χ. καὶ θέλει πεισθῆ περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης) αἱ λέξεις αἱ σημαίνουσαι ταιαύτας ἐννοίας, κυριολεκτικῶς ἔχουσαι ἐτέραν ὅλως ἔννοιαν (ὡς τὸ κοιμῶμαι, πλαγιαῖζω καὶ αὐτὸ τὸ ἀπλούστατον ῥῆμα κινῶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλληνικῇ καὶ πλεῖστα ὅσα ἄλλα), ὕστερον, τοῦ εὐφημισμού μὴ ἐπιτρέποντος τὴν δημιουργίαν νέων καὶ ἰδίως τὴν ἐτέραν ἔννοιαν ἔχουσῶν λέξεων, κατήντησαν νὰ λάθωσι τὴν δευτέραν σημασίαν. Ἀλλὰ τότε, μόνον Χρυσοβέργης πρέπει νὰ εἶναι τις διὰ ν' ἀποδίδῃ ἄνευ λόγου, καὶ νὰ βιάζῃ, οὕτως εἰπεῖν, τὰς λέξεις νὰ ἔχωσι τὴν ἔννοιαν ἣν ἡ χρυστοθήης σοφολογιότης του θέλει καὶ τότε δὲν βλέπομεν ποία εἶναι τὰ ὅρια τῆς ἀδείας ταύτης, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴν τὴν φράσιν, ἣν μόλις ἄρτι εἶπομεν κατὰ τύχην τρεῖς στίχους ἀνωτέρω «νὰ βιάζῃ τὰς λέξεις» δύναται ὁ Κ. νὰ ξηγήσῃ Χρυσοβεργικῶς, ὡς καὶ τὴν ἀθῶαν φράσιν τῆς σοφολογιότητός του τὴν ἐν σελ. 22 τοῦ Ἐπιδοροπίου του «ἐβιάσθη ὁ τυπογράφος.» κτλ. Ἀλλ' ἄς ἀφήσωμεν ταῦτα, ἐπειδὴ τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἀντιλέγοντες μόνον πρὸς τὰς Χρυ-

σοβεργικὰς καὶ sui generis ἀηδίας ταύτας, ἀηδιάσαμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ὁ ἀναγνώστης ἀναμριβόλως.

10. Κατηγορεῖ τὴν λέξιν θρέμμα τῆς ἀφιερώσεως τοῦ Κ. Χορτάκη, ὡς σημαίνουσαν, λέγει, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις βροσκήματα καὶ κτήνη! Καλὸν καὶ τοῦτο. Παραλείπομεν συντομίαις χάριν τὸ τοῦ Σοφοκλ. (Φιλ. 243) « ὦ τοῦ γέροντος θρέμμα Λυκεμήδους » τὸ τοῦ Πλάτωνος (Νομ. 6, 777.) « Δύσκολον τὸ θρέμμα ἀνθρώπου, » καὶ πλεῖστα ὅσα ἄλλα· ἀλλὰ τὸ ἀναλογώτατον πρὸς τὴν σημερινὴν χρῆσιν « Καρύστου θρέμμα, » Λογιώτατε ;

11. Δὲν λέγομεν τίποτε περὶ τῆς ἐν τῇ Χρυστομαθεῖα τοῦ Κ. Α. Ρ. Βαγιαθῆ καὶ Σ. Δ. Βυζαντίου ἐξηγήσεως τῆς ἐν τῷ βίῳ Θεμιστοκλέους λέξεως « ἀμαυρότερη », οὐδὲ περὶ τοῦ εἰς τὸν Δάξχρον Κουντουριώτην ἐπιγράμματος τοῦ Κ. Γ. Παππασλιώτη, ἐπεὶ δὲ οἱ Κ. Κ. Σκαρλάτος Βυζάντιος καὶ Παππασλιώτης ἀπέηθησαν τὰ δέοντα ἐν τῇ ἐφημερίδι τῶν Μαθητῶν καὶ τῇ Ἀθηνᾶ.

9. Παραλείπομεν ἄλλας τινὰ ἐπιουσιώδεις παρατηρήσεις τοῦ Κ. Χρυσοθέργη, ἃς παιδχρῖωδεστάτας οὔσας, οὐδ' ἀπαντήσεως κρίνομεν ἀξίας. Τοιαῦται εἰσι, πλὴν πολλῶν ἄλλων καὶ ἡ κατάκρισις τῆς λέξεως « ἀπάντοτε, » ἐν ᾧ ὡς ἔχομεν τὸ, παντρχῶ, —χῆ—όσε,—όθεν, πάντη, ἔχομεν ὁμοίως καὶ « ἀπανταχοῦ—χῆ,—όσε,—όθεν, ἀπάντη » κτλ. Τοιοῦτον ὁμοίως καὶ ἡ κατάκρισις τῆς φράσεως, « ἵνα μὴ ἐλεγχθῶμεν ἀδαημοσύνης καὶ ἀπειροκαλίας οἱ κρίναντες κτλ. » ἥτις ἔχει ὀρθότατα, εἴτε θεωρήσωμεν τὸ ἐλέγχομαι = κατατηροῦμαι (ὅπερ πολλάκις σημαίνει), εἴτε = ἀποδεικνύομαι ψευδόμενος, ἠπατημένος κτλ. Διότι εἰ μὲν θεωροῦμεν τὸ ῥῆμα ἔχον τὴν ἀ. σημασίαν, οὐδεὶς δύναται νὰ κατακρίνη τότε τὴν ὀρθότητα ἔχουσαν γενικὴν· εἰ δὲ τὴν β'. , οὐδόλως θεωρητέα ξένη ἢ χρῆσις τῆς τοιαύτης γενικῆς, σημασιούσης τὸ αἴτιον, ἐλλειπούσης (κατὰ τοὺς παλαιούς

γραμματικούς τῆς προθέσεως ἢ τοῦ ἐπιρρήματος ἕνεκα. Παραδείγματα τοῦ λεγομένου εἰσὶν ἄπειρα, καὶ κρίνομεν περιττὸν νὰ παραθέσωμεν. Οὕτως ἀλόγως κατακρίνεται καὶ ἡ ὀρθογραφία τῆς λέξεως Ἐπτάνησος, ἐν ᾧ γράφεται κατ' ἀναλογίαν Πελοπόννησος. Ὁμοίως παραλείπομεν νὰ ὑπερασπίσωμεν τὴν ὀρθότατα ἔχουσαν φράσιν «οὔτε οἱ ἐξῆς πατριωτικώτατοι στίχοι . . . ἔχουσέ τι νὰ ζηλεύσῃσι τῶν στίχων τοῦ Κ. Π. Σούτσου.» Ὁμοίως στρεβλὴν θεωρεῖ τὴν ὀρθογραφίαν τῆς λέξεως ἐννεήκοντα καὶ συνιστᾷ τὴν γραφὴν ἐνενήκοντα, διὰ τί; — Ἄν ἔχη ὄρεξιν ὁ ἀναγνώστης, ἅς προσέξῃ ὀλίγον, καὶ, ἂν ἦναι δυνατόν, ἅς μὴ γελάσῃ. «Τὸ ἐννεά, λέγει ὁ Χ., = (ἕννοσ—ἔνη καὶ νέα μονάς, ἦν δέχεται ἡ τοῦ Δέκα) γράφεται, λογιώτατε, διὰ δύο Ν, τὸ ἐνενήκοντα (ἐνετήκοντα) δι' ἐνὸς Ν, διότι τὸ δεύτερον Ν παρεμβάλλεται ὡς δίγαμα πρὸ τῆς καταλήξεως—ήκοντα δι' εὐφωνίας»!!! Ἄλλ', ἂ ἄνθρωπε! Ἐπειδὴ ἡ κατάληξις—ήκοντα χρήζει εὐφωνικοῦ δίγαμα, πρέπει διὰ τοῦτο λοιπὸν νὰ φθειρῆται τῆς ρίζης ἡ ὀρθογραφία; Ὅσῳκις λοιπὸν ἔχομεν ἀνάγκην παρενθέσεως δίγαμα πρέπει νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν ρίζαν, καὶ νὰ ὑποχρεώμεν, ὡς εἶπεν, τὴν ρίζαν, νὰ δαπανᾷ διὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ χρεῖα τῆς καταλήξεως; Λαμπροτάτη καὶ τοῦτο θεωρία! Καὶ ὅμως ἐπιλέγεις μετὰ στόμου πρὸς τὸν συντάκτην τῶν Σουτσειῶν. «ἀκολούθει μοι καὶ μείζω τούτων ὄψει.» Καὶ τμῶντι, δταν παρεθέσῃς μετὰ τὴν λέξιν «τούτων» τὰς λέξεις «ἀτοπήματα καὶ μωρολογήματα» ἀληθεστάτη ἔσται ἡ ἀποστροφή. Ὁμοίως χλευάζεις καὶ τὴν ἐν σελ. 109 τῶν Σουτσειῶν λέξιν, ἀσπαθῆτε, ἐν ᾧ ἡμεῖς τὴν εἰρημένην σελίδα ἐξετάσαντες ἀκριβῶς καὶ ἐπισταμένως, πολλάκις καὶ διὰ μικροσκοπίου, οὐδαμοῦ ἐπανήσαμεν αὐτήν. Ἀλλὰ ἐπέχομεν ἐνταῦθα, φοβούμενοι μὴ ὄλας τὰς παιδαριώδεις παρατηρήσεις τοῦ σοφοῦ γραμματικοῦ

ἐπιχειροῦντες νὰ διορθώσωμεν, λάθωμεν ἑαυτοὺς εἰς μίαν ρολογίαν καὶ ἀπερατολογίαν ἐμπεσόντες· ἐξαιτούμενοι λοιπὸν παρὰ τοῦ ἀναγνώστου τὴν ἐπιεκὴν του συγκατάβασις εἰς ὅσα καὶ ἄκοντες ἐμακρηγορήσαμεν ἐν τῇ ἀπαντήσει ταύτῃ, μεταβαίνομεν εἰς τὸ ὕδρον μέρος αὐτῆς, ὅπου θέλομεν ἐξελέγξῃ αὐτὸν βαρβαρίζοντα καὶ ασολοικίζοντα χεῖρον καὶ τοῦ ῥήτορος Φλάκκου (ιδ. Ἐπιδόρπ. σελ. 91).

Η΄.

Συντομίαις χάριν ἐν τῷ τμήματι τούτῳ τῆς ἡμετέρας ἀνασκευῆς δὲν θέλομεν ἐξελέγξῃ εἰμὴ τοὺς οὐσιωδεστάτους τῶν Χρυσοβεργικῶν σολοικισμῶν, ἐπειδὴ, ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἐξετάσωμεν αὐτοὺς ὅλους κατὰ σειρὰν, θέλομεν ἀναγκασθῆναι νὰ γράψωμεν ὀγκωδέστατον βιβλίον· καὶ ὄρεξιν τοῦτου οὔτε ἡμεῖς ἔχομεν, οὔτε οἱ ἀναγνώσται, ἀλλ' οὐδὲ τὸ πτωχόν μας βαλάντιον.

1. Ἐρωτῶμεν τὸν κύριον Χ. νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τί σημαίνει ἡ ἐξῆς φράσις ἢ ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἀναγνώστας προλόγῳ του. α Χάριν λοιπὸν αὐτοῦ τοῦ γραμματοφάγου μὴ τις δυσπεψία καταναγκάσῃ αὐτὸν νὰ περιῤῥαντίσῃ τὸν κάσμον ΧΕΙΡΟΝ ΕΛΥΤΟΙ, συνετάχθη τὸ παρόν. κτλ. »

2 Ἐν σελίδι 1 τοῦ Ἐπιδορπίου σου, κύριε Χρυσοβέργη, γράφεις ἐν αὐτῇ τῇ πρώτῃ σου περιόδῳ τὰ ἐξῆς α. . Ὁ Ἕλληνας . . . διετήρησεν ἐν ἑαυτῷ τὸ θεόδοτον αἰσθημα τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως, ΣΥΓΚΙΡΝΩΝ διὰ τῆς πατρίου θρησκείας τῆς συγγεῖας αὐτοῦ τύχης τὴν δριμύτητα » Δὲν κατακρίνομεν τὴν λέξιν ὡς ἀκυρολεκτικῶς ἐνταυθα τεθεῖσαν ἀντὶ τοῦ, μετριάζειν, κολάζειν, γλυκαίνειν κτλ. (moderer, temperer,) ἐπειδὴ ἔστιν ὅτι τὸ συγκιρνῶ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εὔρηται τοῦτο σημαίνειν. Ἀλλ' ἡ σύνταξις τοῦ ῥήματος ἔχει ἀείποτε οὕτω α συγκιρνῶ τί τινα ἢ πρὸς τι » οὐχὶ δέ ποτε α συγκιρνῶ τι δεινός. »

3. Ἐν σελ. 2 « πολλοὶ μὲν τούτων ἐμμέτρως, πολλοὶ δὲ ΚΑΤὰ ΛΟΓάδην, πολλοὶ δὲ συναμφότερον ἔγραψαν κλ. » Ἐπειδὴ μέχρι τούτου ὁλος ὁ κόσμος τὸ ἐπίβλημα μόνον ἀκαταλογάδην ἐγνώριζε, παρακαλεῖσθε, σοφώτατε Χρυσοβέργη, νὰ μᾶς εἴπητε ἐκ τίνος φάμπρικας ὠφωνίσατε τὴν νεοτευχῆ ταύτην καὶ στίλβουσαν ἔτι φράσιν κατὰ λογάδην διὰ νὰ μάθωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ὠφονίζωμεν ὁσάκις ἔχομεν ἀνάγκην.

Ἀφίνομεν ὅτι κατακρίνοντας ἀλλαχοῦ τὸ « ἀμφότερον » μεταχειρίζεσθε σεις τὸ « συναμφότερον, » ὅπερ εἶναι μὲν ἐπίβλημα, ἀλλ' οὐχ ἦττον τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν φύσιν ὑπάρχει οὐδέτερον ἐπίθετον καὶ ὡς γνωρίζομεν τὰ οὐδ. ἐπίθετα ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς λαμβάνονται ἀντὶ ἐπίβλημάτων

4. Ἄν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις « ἡ ΠΑΡΑ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς ἀπαντωμένῃ πανταχοῦ ὁμοιοκαταληξία » καὶ ὁμως κατακρίνεις τὴν φράσιν τοῦ Κ. Ἀσωπίου « τῶν ΠΑΡ' ἐκεῖνοις μεμπτῶν » καὶ διορθοῖς αὐτὴν εἰς τὸ « τῶν ἘΝ ἐκεῖνοις μεμπτῶν » ἐν δὲ σελίδι 74 γράφεις « τὸν ἀπαξ ἘΝ σχολαστικῶ καὶ ἀφιεῖ σχολιαστῆ, » ὅπερ σημαίνει κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν γραμματικὴν ὅτι εἶχεν ὁ σχολιαστὴς τὸν ὄρον τοῦτον μ ἔ σ α τ ο υ . . . . ἀπαρἀλλάκτως ὡς λέγομεν ἐν τῇ ἀπλή γλώσσῃ « ὁ ἄνθρωπος; αὐτὸς ὁλος τοὺς διαβάλλους τοὺς ἔχει μ ἔ σ α τ ο υ ! »

5. Ἐρωτῶμέν σε, Ἐπιδορπιογράφε, πῶς ὀνομάζεται ἡ ἐξῆς ἐν σελ. 7 τῆς Ευγγραφῆς σου φράσι « Ὅσα δὲ γράφει περὶ τοῦ πεζοῦ λόγου, ἘΞ Αἴτῶν γνωρίζεται ὅτι στερεῖται καὶ τῶν πρώτων γν. τῆς Ἑλ. γραμματικῆς, » ἐὰν μὴ ἀλαμπουρναρίζῃ;

6. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι 7 γράφεις « εἰ ΜΕΝ ὁ Κ. Π. Σουτσο; ἀληθῶς φρονεῖ ὅτι εἶναι μόνος ποιητὴς τῆς Ἑλλάδος, τοῦτο καθ' ἡμᾶς δὲν εἶναι παράδοξον, διότι ἔπαθε πάθημα κοινὸν πρὸς τοὺς . . . ποιητᾶς . . . , οἵτινες ὁμως ΚΑΙ

τοι πρὸς ΜΕΝ τὸν Ὀμηρον . . . παραβαλλόμενοι, δὲν θέλουσιν ἀρνηθῆ οὐδ' αὐτοὶ ὅτι εἶναι ἐπίχριστοὶ τινες στιχουργοί, δίκαιοῦται, νομιζομεν, ν' ἀπαιτῶσιν ὕπερ . . . ὁ ὀρθὸς λόγος ἐπιβάλλει εἰς ἕκαστον.» Ἐρωτῶμέν σε, Ἑλληνιστὰ πανάρ στε, ποῦ ἀποδίδονται οἱ ἀλλεπάλληλοι οὗτοι σύνδεσμοι, ΜΕΝ, ΜΕΝ ;

7. Ἐν σελίδι 9 γράφεις « ἀλλὰ ΚΑΪΤΟΙ ΜΕΝ ἡμεῖς οὐδέποτε . . . ἐκρίναμεν . . . οὐδὲ ἠθέλομεν νομίσει πλάλα . . . ἐφ' ἅπαντα ΜΕΝ . . . καθιστάνοντες, ἀφ' ἑκάστου ΔΕ . . . λαμβάνοντες . . . , περιεθρυσλήθη ὈΜΩΣ ὅτι . . . » Ἐρωτῶμέν σε, Ἑλληνιστὰ πανάριστε, ποῦ ἀποδίδεται ὁ πρῶτος ΜΕΝ ;

8. Ἐν σελ. 10 γράφεις ἀτὸ φυλλάδιον ἀπὸ προσωρισμένου πεντηκοντασελίδου, εἰς πενταπλάσιον ἔμελλε νὰ ἐπεκταθῆ.» Ἐρωτῶμέν σε, εἰς ποίαν γλῶσσαν ἀνήκει ἡ φράσις αὕτη ;

9. Ἐν σελ. 11 γράφεις « καὶ ἐν τῷ πρώτῳ παραγράφῳ.» Ἐρωτῶμέν σε, λογιώτατε, ποῦ τῶν ἑλλήνων συγγραφέων ἀπήντησας τὴν λέξιν ταύτην οὕσαν γένους ἀρσενικοῦ; Ἀλλ' ἴσως μοι ἀντερεῖς ὅτι « οὕτω γράφουσι τὴν σήμερον ὅλοι εἰς τὴν Ἑλλάδα.» Ἀλλὰ, κατὰ τὸ Ἐπιδόριον σου, ὅλοι εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀγράμματοι· ὥστε δὲν πρέπει ποτὲ νὰ περιμένῃ τις προκοπὴν παρ' αὐτῶν· σὺ ὅμως ὁ παρουσιασθεὶς διορθωτὴς, κριτὴς καὶ ἐπικριτὴς αὐτῶν ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃς ὅτι ἡ λέξις «παραγράφος» ἐν τῇ ἑλληνικῇ εἶναι πάντοτε γένους θηλυκοῦ, καὶ νὰ μᾶς διορθώσῃς ξενίζοντας (γαλλ. LE paragraphe, γερμ. DER paragraph, λατ. paragraphus, hic σπον. καὶ haec.).

10. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις « ἐκινδυνεύσαμεν νὰ παγιδευθῶμεν, τὴν Νεφέλην ἀντὶ τῆς Ἥρας ἐλαβόντες.» Ἄν τὸ πρᾶγμα εἶχεν οὕτω καὶ τὴν Νεφέλην τρώντι (τὴν γυναῖκα θηλ. Νεφέλην) ἐλάμβανες, δὲν βλέπω τί θὰ ἐξημιόνησο· ἐξ

ἐναντίας, τότε χαρὰ ἔς τὴν μοῖρά σου! Ἀλλὰ περὶ τούτου ἀπήντησέ σοι τὰ θέοντα ἐν τῇ Ἀθηνᾷ (ἀρ. . . .) ὁ Κ. Γ. Παπασλιώτης.

11. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις «ἐμπεριπατήσας ἀρχαῖά τε καὶ γραφεῖα». Νὰ χαρῆς τὴν νενέν σου καὶ τὴν Δημιουργίαν σου, καὶ νὰ σὲ πολυχρονάῃ ὁ θεός, διὰ νὰ γράφῃς καὶ ἄλλα ἐγχειρίδια καὶ ἐπιδόρπια, δὲν μᾶς λέγεις, ἡγαπητέ Χρυσοβέργη, πού εὔρηκας τὴν πρὸς αἰτιατικὴν εὐνταξίν τοῦ ῥήματος «ἐμπεριπατῶ»;

12. Τὰ ἐν σελ. 12 «περιάπτων Εἰς αὐτοὺς γνώσεις» ἀλαμπουρνέζικα εἶναι, κύριε Χρυσοβέργη;

13. Τὰ δ' ἐν σελ. 13 «ἐκινδυνεύσαμεν ὅμως ἔτι μᾶλλον ἢ ὡς ἀνωτέρω, ν' ἀπατηθῶμεν» εἶναι ἀλαμπουρνέζικα καὶ αὐτὰ ἢ τσιφούτικα;

14. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις «ἔ υπόληψις . . . ἐπέβαλεν εἰς αὐτοὺς τὸ καθῆκον νὰ ἱκανοποιηθῶσιν, ἀποερίθοντες ἦν . . . ὁ Σ. πρόσθετο νὰ προστρίψῃ εἰς αὐτοὺς ἀτιμίαν» ἐκ τίνος ἢ ἀπὸ τίνος ν' ἀποτρίψωσι τὴν ἀτιμίαν, Δάσκαλε; ἐπειδὴ τοῦτο σημαίνει τὸ ἐνεργητικὸν ἀποτρίβω; ἄλλως δὲ ἔπρεπε νὰ γράψῃς οὐχί, ἀποτρίβοντες ἀλλ' ἀποτριBOMENOI.

15. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις εὐφραδέστατα, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, «δὲν ἐδιστάσαμεν ὅμως νὰ ἀποπέμψωμεν μακρὰν ΗΜΩΝ τὸν ἐν τῇ καρδίᾳ ΗΜΩΝ ἀναβάντα τοιοῦτον δεαλογισμὸν». Μάθε, Δάσκαλε, ὅτι «ἀποπέμπω μακρὰν ΕΜΟΥ» εἶναι σόλοικον, καὶ πρέπει νὰ εἴπῃς ἢ «ἀπ' ΕΜΑΥΤΟΥ» ἢ ὀρθότερον καὶ ἐλληνικώτερον τὸ μέσον «ἀποπέμπομαι». Δὲν λέγομεν τίποτε περὶ τῆς μελιτώδους νοστιμάδας, ἣν προχέουσι τὰ ἀλλεπάλληλα ἡμῶν, ἡμῶν, ἐπειδὴ τὸ μέλι τοῦτο τοῦ λόγου ἔλαστος τὸ ἀισθάνεται, καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναμφιβόλως ξηρακασιπῆται ὁ ἀναγνώστης.

16. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις « ὁ μὲν τούτων ἀπέδειξε πράγματι ὅτι οὐδὲ τί ἐστὶν ἔμμετρος λόγος ἐπίσταται, ὡς δύναται νὰ ΕΞΑΧΘΗ ἀναμφιλέκτως, ἐξ ὧΝ ἔχει συντεταγμένα ἐπιγράμματα ». Πρῶτον, Δάσκαλε τὸ « ἐξάγω » οὐδέποτε σημαίνει ἐν τῇ ἑλληνικῇ τὸ πορίζομαι, ἢ εικάζω κτλ. μόνον ἐν τῇ γαλλικῇ τὸ ἀντίστοιχον déduire καὶ εἶτι ἕτερον, ἔχει τὴν σημασίαν καὶ τοῦ πορίζεσθαι (συλλογισμούς,) κτλ. Ὡς τε ἐνταῦθα περιέπεσας εἰς ἀνδρόστατον ζενισμόν. Ἐπειτα ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ οὐδέποτε λέγομεν « ἐξ ὧν ἔχει συντεταγμένα ἐπιγράμματα » ἐπειδὴ οὕτω λαλοῦσι καὶ γράφουσιν ἰταλιφούτιδες, ἀλλὰ « ἐξ ὧν ἔχει συντεταγμένῳΝ ἐπιγράμμάτῳΝ ». Δάσκαλε, ποῦ δίδασκες καὶ νόμο δὲν ἐκράτει!!!

17. Ἀναλόγητα ὁμοίως εἶναι καὶ τὰ ἐν σελίδι 16 ταῦτα « ὁμοιον ποιήσας ὅτι καὶ τις νεωκόρος ἢ κανδηλάπτης, ἄψας ἐκ θεοβλαθείας εἰς εἰκόνα πολλὰ καὶ πυκνὰ κηρία κατέκαυσεν ἐπὶ τέλους αὐτὴν ἐξ ἀπροσεξίας· ὁ δ' ἐγκωμιαζόμενος προθέμενος νὰ προπηλακίσῃ τὸν Κ. Π. Σούτσον, καὶ ἐν αὐτῷ ἑτέρους, ὡς θέλομεν ἰδεῖ, τούτον μὲν καὶ ἄκων συνέστησεν, ἑαυτὸν δ' ἐξελέγχει, περὶ ἃ ὄργᾳ ἐνδεικνύμενος, ἀμαθέστατον. » Οὐδὲ γνωρίζομεν τί πρῶτον καὶ τί ἕστερον νὰ θαυμάσωμεν τὸ ἀπαρόμοιον ποιήσας ὅτι καὶ ἢ τὸ « ἄψας . . . εἰς εἰκόνα, » ἢ τὸ « νὰ προπηλακίσῃ ἐν αὐτῷ ἑτέρους, » ἢ τὸ « περὶ ἃ ὄργᾳ ἐνδεικνύμενος, » ἢ τὸ ἀιαπόδοτον τῆς φράσεως « παρόμοιον ποιήσας ὅτι καὶ κανδηλάπτης τις, ἄψας . . . κατέκαυσεν αὐτήν. » Εἰς οὕτως ἀλλεπαλλήλους σολοικισμούς εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποπέσῃ καὶ τῆς κατωτάτης τάξεως τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου μαθητῆς. Καὶ τρώντι ὁ μαθητῆς οὗτος θὰ ἐγνώριζεν ὅτι κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἑλληνικῆς συντάξεως πρέπει νὰ γράψωμεν ἢ α ὁμοιον ποιήσας ΠΡΟΣ (ἢ χυδαῖστί μὲ) ὅτι κανδηλάπτης τις κτλ. » ἢ « ὁμοιον ποιήσας καὶ κανδηλά-

πτης τις» κτλ. θά ἐγνώριζεν ὁ μαθητής οὗτος ὅτι διὰ νά εὐοδωθῇ ἡ φράσις, ἔπρεπεν ἐκτός τῆς διορθώσεως ταύτης νά λάβῃ καί τὴν ἐξῆς. « Ὅμοιον ποιήσα· πρὸς ὅ,τι καὶ κανδηλάπτης, ἢ ὅμοιον ποιήσας καὶ κανδηλάπτης τις, ΟΣΤΙΣ ἄψας ἔκαυσεν αὐτήν. » Πλὴν δὲ τούτων θά ἐγνώριζεν ὁ μαθητής οὗτος ὅτι καὶ τὸ « ἄψας . . . εἰς εἰκόνα » εἶναι κατ' ἔννοιαν σόλοικον, ἐπειδὴ δὲν ἀνάπτουσι τὰ κηρία εἰς τὴν εἰκόνα ἀλλὰ πρὸ τῆς εἰκόνης· ὁμοίως θά ἐγνώριζεν ὁ μαθητής ἐκεῖνος ὅτι τὸ « προθέμενος νά προπηλακίσῃ τὸν Κ. Π. Σοῦτσον καὶ ἐν αὐτῷ ἐτέρους » εἶναι ξενισμὸς, διότι τὸ προθετόπτωτον « ἐν αὐτῷ », τῆς ἀνωθυμίας « αὐτῷ » ἀναφερομένης εἰς πρόσωπον, οὐχὶ πρᾶγμα (ὅτε μόνον ἐτρέπεται τὸ τοιοῦτον προθετόπτωτον), δὲν λέγεται ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ. Μόνον γαλλιστί λέγομεν « je vois en (dans) lui le defenseur de la liberté de ma patrie. » οὐχὶ ὁμοῦ καὶ ἑλληνιστί « βλέπει ἐν αὐτῷ τὸν ὑπερασπιστὴν τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος μου. » Μόνον λοιπὸν γαλλιστί, Κ. Χρυσοθεργῆ, δυνάμεθα νά εἰπώμεν « s'étant proposé d'injurier M. P. Soutsos et en lui d'autres, » οὐχὶ ὁμοῦ καὶ ἑλληνιστί, ὡς σὺ γράφεις. Ἐκτός δὲ τούτου θά ἐγνώριζεν ἀκόμη ὁ μαθητής τοῦ σχολείου καὶ τὸ ὅτι τὸ « ὄργᾶ » ἀκαταλληλότατον εἶναι εἰς τὴν φράσιν « ἑαυτὸν ἐξελέγχει περὶ ὃ ὄργᾶ ἐνδεικνύμενος, ἀμαθέστατον ».

18. Παρὰ τίνι συγγραφεῖ ἑλληνι εὔρος τὸ ἐν σελίδι 18 « μνεῖαν . . . ποιεῖ, » ὧ γραμματικῆ Χρυσοθεργῆ; Ἡμεῖς μέχρι τοῦδε ἐγνώριζομεν ὅτι οἱ Ἕλληνες λέγουσι « μνεῖαν ποιεῖται, » οὐχὶ μνεῖαν ποιεῖ.

19. Μέχρι τοῦδε ἐγνώριζομεν ὅτι « κόπτονται » τὰ νομίσματα (παρ' ὃ καὶ « νομισματοκοπεῖον » καὶ « παρακοπος » κτλ.) τῶρα ὁμοῦ μανθάνομεν ἐν σελίδι 19 ὅτι « μεταλλουργοῦνται. » Νά μᾶς ζήτησῃ, δάσκαλε, διὰ τὴν ἀνακάλυψιν !

20. Ομοίως μέχρι τοῦδε ἐνομιζομεν ὅτι οἱ Ἕλληνες τὸ « δρέπω » καὶ « δρέπομαι » συντάσσουσι πρὸς αἰτιατικὴν μὲν ὅταν ἔχη τὴν κυρίαν σημασίαν, πρὸς γενικὴν δὲ ὅταν ἔχη τὴν μεταφορικὴν, (ὠφελοῦμαι ἐκ . . . , profiter de . . .). Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι σου μαυθάνομεν ὅτι ἐλάνθανόμεθα, διότι γράφεις « καὶ ἀνίσω; μετὰ πομπωδεστέρου τρόπου εἶναι πρέπον νὰ περιαφθῶσιν εἰς τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, δι' ὅσων αὐτὴ δρεπομένη τῶν ἑαυτῆς ἀνθέων ἠθέλησε μετὰ κυνικοῦ χαριεντισμοῦ νὰ περικοσμήσῃ ἑτέραν. » Ὅτι δὲ ἡ περίοδος αὕτη καὶ ἄλλως ῥίει μέλι καὶ γάλα, ἀμφιβόλλω ἂν θὰ εὕρεθῃ ἄνθρωπος τοσοῦτον ἀπειρόκαλος, ὥστε νὰ μὴ τὸ παρατηρήσῃ. Ἐγὼ τοῦλάχιστον μόλις ἀναγινώσκω τὴν περίοδον ταύτην κατ'ἕκ του πολλοῦ μελιτος εὐθύς αἰσθανόμενος κοιλίας κοψίματα καὶ ναυτιῶν ἐπιφωνῶ « δότε μοι λεκάνην ! »

21. Οὐχ ἦτονον μελιτώδης ὑπάρχει κατ'ἑν ἐν τῇ ἀκολουθῶ 26 σελίδι περίοδος αὕτη « Ἄνωμιμίαν ἔθετο ὁ ἄνθρωπος ἀποκρυβὴν αὐτοῦ, τρέμων μὴ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ φωραθεῖς ὁποῖός τις εἶναι ἀληθῶς, ἀπολέσῃ ἢν μέχρι χθὲς διὰ παντοίων μέσων ἐκαρποῦτο θόζαν καὶ μεθ' ἧς ὑπὸ τῶν οἰκείων περιεφέρετο » ἐν ἣ ἀπαντᾷ τις καὶ τὴν γραφικὴν λέξιν (style) « ἄνωμιμίαν ἔθετο ἀποκρυβὴν αὐτοῦ » καὶ τὸ ἐκαρποῦτο συντασσόμενον ἐνταῦθα πρὸς αἰτιατικὴν, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ (ὡς ἔχον τὴν μεταφορικὴν ἔννοιαν profiterant de sa gloire) πρὸς γενικὴν, καὶ τὸ ἱερογλυφικόν τοῦτο « καὶ μεθ' ἧς ὑπὸ τῶν οἰκείων περιεφέρετο » ἐπισφραγίζον τὴν καλλιπέπεικον τῆς ὅλης περιόδου.

22. Μέχρι τοῦδε ἐνομιζομεν οἱ σχολαστικοὶ ὅτι τὸ « καυχῶμαι » συντακτέον οὕτω, καυχῶμαί τι, ἢ τι, ἢ ἐπὶ τι. « Τώρα σὺ, Δάσκαλε, ἄς ἦσαι καλὰ, μᾶς διδάσκεις (ἐν σελ. 21) ὅτι ῥητέον « ἐν τούτῳ καυχώμενος. » Ἄξιός ὁ μισθός σου, Δάσκαλε !

23. Ἐν σελίδι 23 ἀρχίζεις « εἰ μὲν » καὶ χωρῶν ὁ ἀναγνώστης ἀνυπομένως μέχρι τέλους τῆς παραγράφου, βλέπει ὅτι τὸν « εἰ δὲ » ἐφαγεν ἡ γάτα. Δὲν πειράζει ὅμως: *de minimis Δάσκαλος non curat*.

24. Ἐν σελίδι 24 μαυθάνομεν ὅτι « εἰς διδάσκαλος, δύο λογιώτατοι, τρεῖς γραμματικοὶ πρέπει νὰ νομισθῶσιν ἢ αὐτοὶ νὰ πιστεύσωσιν ὅτι εἶναι προωρισμένοι καὶ ἐκ κοιλίας μητρὸς ἀφορισμένοι (!!!) . . . » ὁμοίως καὶ ὅτι τὸ τσαλίον παράγεται παρὰ τὸ θαλίον - θαλῶς. » Εὐχαριστοῦμέν σοι καὶ ὑπερευχαριστοῦμέν σοι, Δάσκαλε!

25. Μὴ νομίσης ὅμως ὅτι εἰς εὐχαριστήσεις μόνον περιοριζόμεθα· ὄχι εἰμεθα εὐγνωμονέστατοι μαθηταί. Δέξαι λοιπόν, σεβαστὲ διδάσκαλε, ἀντὶ διδασκτρῶν τὸ ἐξῆς μάθημα. Ἐν σελίδι 25 λέγει: « ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα ἀπαιτεῖ βαθεῖαν σπουδὴν. » *Μαθ., doctissime ἀνερ, ὅτι, ἀπαιτῶ ἐλληνικτὴ σημαίνει μόνον αἰτῶ ἐπιμόνως (τὸ ὀφειλόμενον), » καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἡ φράσις αὕτη « ἡ ἐλλην. γλῶσσα ἀπαιτεῖ β. σπουδὴν » εἶναι ξεκνωτάτη. Μόνον οἱ γάλλοι λέγουσιν « la langue grecque exige de profondes études » καὶ οἱ γερμανοὶ « Die griechische Sprache ein vortreffliches Studiren erfordert » Οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ τὰ λατινικὰ ἀντίστοιχα ῥήματα *cogere, repetere, exigere* ἔχουσι ποτε τὴν σημασίαν ταύτην. Ὅθεν, δεῖν νὰ μεταφράσωμεν λατινιστὶ τὴν φράσιν π. χ. ταύτην « *Comportez-vous selon que la chose l'exigera* », ἀνάγκη νὰ καταφύγωμεν εἰς ἄλλους τρόπους ἐκφράσεως, οἷοί εἰσιν οἱ ἐξῆς « *gere te pro rei conditione et natura, prout erit affecta res, ita te adhibe, et ad eam compone.* » Μόνον δὲ γερμανιστὶ δυνάμεθα νὰ μεταφράσωμεν πιστῶς « *Schicket euch darein wie es die Beschaffenheit der Sache erfordert.* » Ἄλλὰ, θὰ μ' ἐρωτήσης, πῶς λοιπόν πρέπει νὰ εἴπωμεν; Ἰδοὺ πῶς: *α.)* νὰ μεταχειρι-*

σθῆς τῆν κοινὴν μὲν ἀλλ' ἑλληνικωτάτην φράσιν ταύτην αἴ ἑλληνικὴ γλῶσσα χρειάζεταί βαθεῖαν μελέτην.» ἀλλὰ δὲν σοὶ ἀρέσκει τὸ, χρειάζομαι; Μεταχειρίσθητε β') τὸ ὁμοίως ἑλληνικωτάτον ῥῆμα χρῆζω, καὶ εἰπέ αἴ ἑλληνικὴ γλῶσσα χρῆζει βαθείας μελέτης». Ἀλλὰ σοῦ μυρίζει καὶ αὐτό; μεταχειρίσθητι γ') τὸ ἀκρίτως ἑλληνικὸν τοῦτο «βαθείας δεῖται μελέτης ἡ ἑλλ. γλῶσσα» ἢ «βαθείας δεῖ τῆ ἑλληνικὴ γλῶσση μελέτης» ἀλλὰ σοῦ βρωμᾶ καὶ ἡ ἑλληνικούρα; στρέψον ἀλλεοτρόπως τὴν φράσιν, ὡς ἔπραξας ἐν τῇ ἀκολούθῳ 26 σελίδι, ὅπου ἀντὶ νὰ εἴπῃς «ὅπερ ἀπαιτεῖ ἡ ἀπαθὴς καὶ εὐμενὴς ἐπίκρισις» στρέψας κάλλιστα τὴν φράσιν εἶπες «ὅπερ εἶναι ἴδιον ἀπαθῶς καὶ εὐμενοῦς ἐπίκριτος.»

26. Παραλείπομεν τὸ ἐν σελίδι 26 «ἀναγκασθεὶς νὰ λάβω τὸν . . . τόμον, δι' (ἀντὶ πρὸς ἡεῖς) ἰδίαν μου χρῆσιν, καὶ τὸ ἐν σελ. 27 «ὁ συγγραφεὺς λαβὼν ἀφορμὴν ὅσα (ἀντὶ ἐξ ὅσων) ὁ Π. Σ. συνέταξε» καὶ τὴν ἐν τῇ σελίδι ξενίζουσαν λέξιν «διὰ τοῦ μέσου» γαλλ. (moyen, ἰταλ. mezzo, γερμ. mittel, ἀγγλ. means) ἀλλ' ἐν σελίδι 28 «σολοικίζεις χεῖρα τοῦ ῥήτορος Φλάκκου» λέγων «. . . οὗτος . . . ἅμα ἐπλησίασεν εἰς τι τούτων (τῶν δωματίων), . . . δεῖξας αὐτὸν . . . εἶπεν» ἐν ᾧ, ἀν ὀλίγην γραμματικὴν ἐμάθανες, θὰ ἐγνώριζες ὅτι τὸ «ἅμα» οὐδέποτε ἰσοδυναμεῖ τῷ «ὡς» (= καθὼς ἐν τῇ ἀπλῇ γλῶσσῃ=λατ. quum, γαλλ. dès que, γερμ. wie ἢ als) ἀλλὰ εἶναι ἐπιρῥημα χρονικὸν = συγχρόνως = κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον κτλ. Ῥητέον ἄρα ἢ: «ἅμα ἐπλησίασε, καὶ . . . εἶπεν» ἢ «ἅμα πλησίασε εἶπεν» ἢ «ὡς (ἢ καὶ ἀπλούστερον καθὼς) ἐπλησίασεν . . . εἶπεν».

26. Παραλείπομεν τὰς ἐν σελίδι 32 ἀνορθογραφίας «ἐθνολετείας, ἀντί, ἐθνολετείας, ὄναιο· ἀντί ὄναιο, πολυχιον, ἀντὶ πολίχιον» ἀλλὰ τῆς ἐν σελίδι περιόδου ταύτῃς

της « καὶ τσαῦτ' αὐτὰ μὲν περὶ τοῦ σκοποῦ ἔλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν » ὁ ἀνταποδοτικός δὲ ποῦ ἐσκά-
λωσε ;

27. Ἐν ἐκ τῶν πολλῶν τῆς καλλιπέρας σου ἀρι-
στουρημάτων εἶναι καὶ τὸ ἐξῆς. Ἐν σελίδι 38 γράφεις
α ἔδικάζετό τις ἀλλοδαπὸς πρὸ τινῶν ἐναυτῶν ἐν τῷ ἐν Ἀ-
θήναις δηκατηρίῳ τῶν ἐνόρκων ἐπὶ ἀντιστάσει κατὰ
τῆς ἀρχῆς, ὅτι καὶ περὶ ὑπήκοος ὦν ὀθωμανὸς ἀπε-
ποιήθη νὰ παραδώσῃ τοὺς δύο αὐτοῦ υἱοὺς νὰ στρατολο-
γηθῶσι, ἐν ταῖς νεοσυλλεξίαις, κατὰ τὰς δημοαρχικὰς ἀπο-
φάσεις, εἰς τῶν ἐνόρκων ἐν τῷ τῶν διακρίψεων δωματίῳ
ἐπέμενον ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ νὰ κηρυχθῇ ἔνοχος ὁ κατη-
γορούμενος, ἕτερος δὲ τις παρετήρησεν αὐτῷ ὅτι ὁ νόμος
ἀπαιτεῖ τὸν στρατεύσιμον νὰ εἶναι ὑπήκοος Ἕλληνας, ὁ δὲ
κατηγορούμενος εἶναι ὑπήκοος ὀθωμανός, εἶναι καὶ παράνο-
μος καὶ παράλογος πᾶσα κατὰ τοῦ κρινομένου ἐτυμη-
γορία κτλ. » Πᾶς τις βλέπει ὅτι ὡς ἐναντιωματικῶς ὁ σύν-
δεσμος καὶ περὶ τότε μόνον θὰ εἶχε τὸν τόπον του, ὅταν
ὁ δικαζόμενος ἦτο οὐχὶ ὑπήκοος ὀθωμανός, ἀλλ' ὑπὴ-
κοος Ἕλληνας, διότι τότε μόνον θὰ εὐωδοῦτο λογικῶς
ἡ φράσις ἔχουσα ὡς ἐξῆς « ἐδικάζετο . . . ὅτι καὶ περὶ
ὑπήκοος ὦν Ἕλληνας, ἀπεποιήθη νὰ παραδώσῃ τοὺς υἱοὺς
τοῦ κτλ. » Παραλείπομεν τὸ ἀλαμπουρναιζικὸν καὶ τὴν
λοιπὴν τῆς ὅλης περιόδου καλλιπέριαν ὡς οὕτως καταφα-
νεστάτην.

28. Μάθε, Δάσκαλε, ὅτι τὸ « παρακρούω » δὲν σημαί-
νει ἀπατῶ, ὡς γράφεις ἐν σελ. 40 « παρακρούει τὸν ἀνα-
γνώστην » ἀλλὰ τὸ μέσον παρακρούομαι ».

29. Εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀρλεκινικῆς σου λέξεως (style) πα-
ρατήρησον καὶ τὴν ἐν σελίδι 44 περιόδον σου ταύτην « οἱ
μεταγενέστεροι ἡμῶν εὐπαιδευτότεροι ἡμῶν γενό-
μεν, θέλουσιν εἰπεῖν ὅτι ἡμεῖς ἐγεννήθημεν εἰς παραδο-

ξολογίαν αὐτοῖς » ἐπὶ τὸ γραφικώτερον ἦτοι λατινικώ-
τερον συντεταγμένην ! « ἐγεννήθημεν εἰς παραδοξολογίαν
αὐτοῖς » !!! κατὰ τὸ « incumbite in studium elo-
quentiæ, ut et vobis honori, et amicis
utilitati et reipublicæ emolumento
esse possitis » (Cicer. de Orat. I, 8) κτλ.

30. Ἐν σελίδι 45 εὐρίσκομεν καὶ τὴν νεοτευχῆ λέξιν
«πιδακκῆδόν» qui figure merveilleusement παρὰ τῆ
τρισβαρθάρω «ἐκβλυζόμενος» !!! ἐν τῷ ὅλῳ ὁ κόσμος μέχρι
τοῦδε ἔλεγε καὶ ἔγραφεν ἐκβλύω καὶ ἐκβλύζω, οὐχὶ
ἐκβλύομαι ἢ ἐκβλύζομαι! Ποία ἀμάθεια, Δά-
σκαλε!!!

31. Ἐν σελίδι 47 μένει ἀναπόδοτος ἡ ὑπόθεσις «ἀνίσως
ἐμελετᾶτε κάλλιον τὴν Γραμματικὴν...»

32. Ἐν σελίδι 52 γράφεις «Παραλείπομεν νὰ εἰπωμέν τι
περὶ τῆς σκανδαλώδους καὶ ἀπροεπούς ἐννοίας τῆς τελευ-
ταίας φράσεως τοῦ τελευταίου στίχου «ἀρετὴ φέρτατος
ἡμιθέων» α) διότι ἐπειδὴ ἀρετὴ ἢ παραλλήλως πρὸς τὸ
ἡμιθέων σημαίνει ἀνδρείαν, ὁ ἀείμνηστος Λάζχαρος Κουν-
τουριώτης δὲν ἦτο ἀνδρεῖος, δὲν ἐξεδήμησεν εἰς μάχας,
δὲν περιέζωσε ῥομφαίαν ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ.» Ὅτι ἡ πε-
ρίοδος αὕτη εἶναι καὶ κατ' ἐννοίαν καὶ κατὰ σύνταξιν σά-
λοικος οὐδὲ νὰ τὸ εἰπωμεν εἶναι ἀνάγκη. Πρῶτον εἶναι κατ'
ἐννοίαν σόλοικος διὰ τὸ ἄτοπον τοῦ αἰτιολογικοῦ ἐπειδὴ
καὶ τῆ ἀληθείας, ὅπως ἔχει ἡ φράσις ἐν τῷ κειμένῳ, δὲν
θέλει νὰ εἴπη ἄλλο τίποτε, εἰμὴ τὸ ἐξῆς « ἐπειδὴ ἡ
ἀρετὴ... σημαίνει ἀνδρείαν, (διὰ τοῦτο!!!) ὁ ἀεί-
μνηστος Α. Κουντουριώτης δὲν ἦτο ἀνδρεῖος, (διὰ τοῦ-
το) δὲν ἐξεδήμησεν εἰς μάχας, δὲν περιέζωσε ῥομφαίαν...
ἀλλ' ἦτο πρόβουλος κτλ.» Καὶ κατὰ σύνταξιν δὲ, δὲν ὑ-
πάρχει ἐλευθέρᾳ σολοικισμοῦ, διότι τὸ περιέζων νόω
εἶναι δίπτωτον ἐνεργητικῶν δεόμενοι δύο αἰτιατικῶν, τῆ;

τοῦ πράγματος καὶ τῆς τοῦ προσώπου ἀπεριζωννύω (—υυυα
 μι) τινὰ τὴν ῥομφαίαν», οὐδέποτε δὲ εὔρηται ἀντὶ τοῦ μέ-
 σου. Ὅπως εὐδοκῶν ἄρα ἢ φράσις ἀνάγκη νὰ εἴπῃς ἀδὲν
 περιέζωσεν ἑαυτὸν ἢ περιέζωσατο ἢ χυ-
 δαῖστί περιέζωσθη ἄρ' οὐ καὶ τὸ κείμενον τῆς Γραφῆς
 ἐξ οὗ προφανῶς ἠρύσθη τὴν φρίσιν, καὶ περ πολλαχοῦ
 σολοικῶς ἔχον, καθκρεύει ἐνταῦθα οὐ μόνον μέσου ὄντος
 τοῦ ῥήματος ἀλλὰ καὶ ἐκ περισσοῦ διὰ προστεθειμένης τῆς
 ἀντωνυμίας σου ἀπεριζωσαι τὴν ῥομφαίαν σοι ἐπὶ τὸν
 μηρόν σοι, δυνατὲ κλ.»

33. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γράφεις «ἐκένωσε τὰς Ἀθήνας εἰς
 τὰ πλοῖα καὶ τὴν Σαλαμίνα», ὅπερ κατὰ μὲν τὴν παρὰ
 τοῖς ἀρχαίοις σημασίαν τοῦ κενῶ δὲν σημαίνει τίποτε,
 κατὰ δὲ τὴν ἐν τῇ νέᾳ Ἑλληνικῇ ἔννοιαν τοῦ ῥήματος θέλει
 νὰ εἴπῃ ὅτι αἱ Ἀθῆναι ἦσαν μαγεῖρευμα, φηκῆς π. χ., καὶ
 τὸ μαγεῖρευμα τοῦτο ἐκένωσεν ὁ Θεμιστοκλῆς εἰς τὰ πλοῖα
 καὶ τὴν Σαλαμίνα!!! Καὶ ὅμως, πανάθλιε Χρυσοβεργῆ, ἔ-
 χεις τὴν ἀναίδειαν νὰ ρίπτῃς τὸ χειρόκτιον πρὸς ἅπαντας
 τοὺς λογίους Ἕλληνας, καὶ νὰ προκαλῆς ἅπαντας αὐτοὺς,
 πλὴν ἐνδὲς, εἰς μονομαχίαν φιλολογικὴν καὶ εἰς διαγωνισμὸν
 περὶ καλλιπερίας καὶ ὀρθοπερίας!!! Δὲν λέγομεν τίποτε
 περὶ τοῦ συνεπτυγμένου τῆς φράσεως, ἐπειδὴ δυνατόν νὰ
 εἴπῃς ὅτι ἡ σύνταξις εἶναι κατὰ τὸ γραμματικὸν σχῆμα
 τὸ καλούμενον Ζεῦγμα, καὶ ὅτι εἶναι ἀπομίμησις τῶν πα-
 ρὰ τοῖς ἀρχαίοις «ἀνίστατο εἰς οἰκημά τι (Πλατ. Φαίδ.)»
 κλ. Ἀλλὰ τὸ κενῶ τὰς Ἀθῆνας εἶναι ξενισμὸς ἀη-
 δέστατος· ἐπειδὴ μόνον ἐν ταῖς νεωτέραις εὐρωπαϊκαῖς
 γλώσσαις λέγομεν «κενῶ τὴν πόλιν, τὸ φρούριον» οἷον γαλ.
 λιστὶ évacuer la forteresse, la place καὶ τὸ ἐν τοῖς
 καθ' ἡμᾶς χρόνοις πολυθρόλλητον δὴ τοῦτο l'armée russe
 a évacué les Principautés Danubiennes, ὅπερ πιστῶς
 μετέφρασαν καὶ αἱ καθ' ἡμᾶς ἐφημερίδες ὁ ὀρωσσικὸς στρατὸς

ἐκένωσε (!!!) τὰς παραδουναβείους ἡγεμονίας. Ὁμοίως λέγομεν καὶ ἰταλιστὶ evacuare la fortezza, la piazza, la casa, κτλ. καὶ ἀγγλιστὶ to evacuate the Principality, the place, κτλ. καὶ γερμανιστὶ, die Donau fuerstenthuermer, das Schloesser raecumen κτλ. ἀλλ' ἐν τῇ ἑλληνικῇ ῥητέον μόνον ἀεὶ κλ. μπάαν, ἐκλείπειν, ἀπολείπειν τὴν πόλιν, ἐκχωρεῖν τῆς πόλεως! κτλ. Καὶ διὰ τὴν μὴ τρέχωμεν μακρὰν, ἴδωμεν αὐτὸν τὸν Ἰπρόδοτον, ὅστις ὑπάρχει ἢ πηγὴ τῶν λόγων τοῦ Κ. Χρυσοθέου. Περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐvacuation λαλῶν ἰδοῦ τί λέγει ὁ ἰστορικὸς αὐτὸς (Π. 41,) « σημερινὰς δὲ ταῦτα τῆς ἱερῆς, μᾶλλον τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότεροι ἐξέλιπον τὴν πόλιν, ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοῖσθαι τὴν ἀκρόπολιν. »

33. Ἄλλ' ἐν σελίδι 54 ἀπαντῶμεν τὴν φράσιν προχέουσαν ἐλληνισμοῦ φράσιν ταύτην ἀπόσας τὰς ΜΕΧΡΙ ΤΕΩΣ σημειώσεις μου ἔκαυσα » Ὡ! τῆς ἀμαθείας, ὧ τῆς χονδραιοεισεστάτης ἀγραμματοσύνης σου, δάσκαλε !!!

34. Ἄλλ' ἔν σελίδι 59 φράσις σου αὕτη ἀπὸς οὐδὲ δὲ πολλοστὴ μὲριον δύναται νὰ παραβληθῇ » τί βούλεται λέγειν; Κιθ' ἡμῶς ἀδύνατον νὰ εὐδωθῇ ἢ συνταξίς πλὴν ἐν τῇ λέξει πολλοστὴ μὲριον λάθωμεν ὡς ὑποκείμενον· ἀλλὰ τότε τίς ἢ ἔνοια;

35. Ἐν σελίδι 61 γράφεις « ἀλλὰ διαπλέκεις πρὸς ταῦτα καὶ λέγεις » Ἡ κατάληψις τῆς προτάσεως ταύτης δεῖται δηλοῦν κολυμβητοῦ. Τί σημαίνει ἐνταῦθα τὸ διαπλέκω οὕτω συντησόμενον ἀδιαπλέκω πρὸς... » !!!

36. Κηρύττεις σ' αὐτὸν ἐνθέρμον ζηλωτὴν τοῦ ἀκραρινοῦς ἐλληνισμοῦ διὰ καὶ πάτρων τοῦ Κ. Σούτσου ἠθέλησα, νὰ φανῆς· ἀλλὰ τότε πῶς μεταχειρίζεσαι τὴν παρὰ τοῦ αἰδίου μὲν Κοραῆ δημιουργηθεῖσαν, ἀλλ' οὐχ ἦτον ξενισμοῦ ὄζουσαν λέξιν ἀμερόληπτος (ἐν σελίδι 63 = γαλλ. impar-

tial=qui ne prend pas parti pour l'un plutôt que pour l'autre (ital. imparziale, γερμ. unparteiisch, ἀγγλ. impartial) ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν λέξιν ἀπροσωπόληπτος τῆ iufimae μὲν Graecitati ἀνήκουσαν, ἀλλὰ γοῦν πολλῶ ἑλληνικωτέραν τῆς ἀμερόληπτος; ἔννοεῖται δὲ ὅτι κατὰ τὸν ἀκραίφνη ἑλληνισμόν δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν εἰ μὴ τὰ γενικὰ ἐπίθετα ἴσος, ἐπιεικής, ἐνερίθευτος, ἀδέκαστος, μέσος, ἢ περιφοριστικώτερον αὐτὸ διὰ μέσου ὄν, ὃ μετ' οὐδετέρου ὄν. » κτλ.

37. Ἀλλ' ἡ αὐτὴ σελίς καὶ ἕτερον ἔχει ξενισμόν πολλῶ τοῦ ἀνωτέρω ἀηδέστερον καὶ χονδροειδέστερον, σμεμφομένος μὲν τινα τούτων λάθη, ὡς ἅπαντες εἰς τοιαῦτα ὑποκείμεθα. » Ἀλλ' ἐπειδὴ ἴσως ἐκ πρώτης ἅμα ὄψεως δὲν διακρίνεις τὸν ξενισμόν τοῦτον, ἀνάγκη νὰ σὲ διδάξωμεν καὶ ἄλλο μάθημα γραμματικόν, ἀπλούστατον μὲν καὶ παισὶν ἑλλήνων γνωστόν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἄγνωστον καὶ ἀναγκαῖον εἰς σέ. Ἡ λέξις τοιοῦτος εἶναι συσχετικὴ δεικτικὴ ἀντωνυμία· ἀλλ' ὡς σημαίνουσιν ποιότητες δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μεταχειρισθῶμεν αὐτὴν εἰμὴ ὅτε ἀναφέρεται εἰς ἔννοιαν ἢ λέξιν σημαίνουσιν πάλιν ποιότητα, ὡς πάλιν ὅτε πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ἔννοιαν ἢ λέξιν σημαίνουσιν οὐσίαν, μεταχειριζόμεθα τὰς ἀντωνυμίας, οὗτος, αὐτός, κτλ. Ἀλλ' ἐν τῇ γαλλικῇ συμβαίνει ὅλον τὸ ἐναντίον. Προκειμένου μὲν ν' ἀναφέρωμεν διὰ τῆς ἀντωνυμίας λέξιν σημαίνουσιν ποιὸν μεταχειριζόμεθα τὴν οὐσίαν ἐμφαίνουσιν ἀντωνυμίαν le, προκειμένου δὲ νὰ ἀναφέρωμεν λέξιν σημαίνουσιν οὐσίαν, μεταχειριζόμεθα τὴν ποιὸν ἐμφαίνουσιν ἀντωνυμίαν tel. Ἢδη ἐπέεισθες, νομίζομεν, ὅτι τὸ « ὡς πάντες εἰς τοιαῦτα ὑποκείμεθα » εἶναι γαλλισμὸς ἀηδέστατος, ὥστε τῇ ἀληθείᾳ αὐτοὶ μεταγενεστεροὶ ἡμῶν, εὐπαιδευτότεροὶ ἡμῶν γενόμενοι, θέλουσιν εἰπεῖ ὅτι ἡμεῖς ἐγενήθημεν εἰς παρα-

δοξολογίαν αὐτοῖς γράφοντες οὕτως ἀμαθῶς καὶ γελοίως τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν! »

38. Ἐν σελ. 66 ἀπαντῶμεν τὸν ὑπερπλάκκειον, ὡς εἰπεῖν, σελοικισμὸν τοῦτον « ἀλλ' ὁ ἐπικριτὴς αὐτοῦ εὐ-
μενῶς πάνυ προσποιούμενος ἄγνοιαν, ἂν ταιούτος μέλλων
σώζῃται εἰς τοῦ λαοῦ τὸ στόμα κλ. » Ὅτι ὁ ἂν ἐν-
ταῦθα δὲν εἶναι ὑποθετικὸς, ἀλλ' ἐκφράζει τὸ ἀντικείμενον
τῆς ἀγνοίας, τελῶν τὰ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ συνδέσμου
εἰ, τοῦ λατινικοῦ an, τοῦ γερμανικοῦ ob. (εἰ μὲν δὴ
δικαία ποιήσω, οὐκ οἶδα. Ξεν. Ἀνάβ. 1, 3, 5. εὐ-
πράττοντες οὐκ οἶδ' εἴ ποτ' ἂν εὐ φρονῆσαι ἠθέλησαν
Δημοσθ. περὶ Ῥόδ. ἐλευθ. σελ. 195, 1, « Nescio AN...
possim dicere (Cic. pro Sig. 9.). Aristotelem...
haud scio AN recte dixerim principem philosopho-
rum (αὐτ. Finn. 5. 3.). Ὁμοίως Ich wusste nicht OB
es Dir lieb seyn würde' ἀλλὰ καὶ πρὸς ὀριστικὴν
Jeh weiss nicht OB es Dir lieb seyn wird.)) τοῦτο
παντεῖ που δῆλον. Ἀλλὰ τότε μόνον τὴν ὀριστικὴν μεταχειρι-
ζόμεθα ἐν τῇ ἑλληνικῇ οὐχὶ δέ ποτε καὶ τὴν ὑποτακτικὴν
ὡς σὺ, « προσποιούμενος ἄγνοιαν ἂν σώζῃται. » Τὸ ὀρθὸν
ἄρα εἶναι, **Κ. Χρυσοθέγγη**, « προσποιούμενος ἄγνοιαν ἂν
σώζεται. »

39. Ἐν σελ. 59 πάλιν ξενίζεις γράφων δις « εἰς τὸ πείσμα
του » καὶ « εἰς τὸ πείσμα τῶν γραμματικῶν καὶ τῶν τε-
χνογράφων διορθούμενον. » Μόνον οἱ ξένοι λέγουσι en dé-
pit des grammairiens κλ. in dispetto dei grammatici,
in spite of the grammarians (δὲν φέρομεν παράδειγμα
ἐκ τῆς γερμανικῆς, ὡς ἐκφραξούσης τὴν ἔννοιαν τοῦ εἰς
τὸ πείσμα τοῦ διὰ φράσεως πλησιεστέρας πρὸς τὴν
ἑλληνικὴν καὶ λατινικὴν wider Sprachlehrer wille=
Bia τῶν γραμματικῶν, ἢ οὐ κατὰ τοὺς γραμματικούς=
in vitis ἢ nolentibus grammaticis).

40. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ἐτύμου τῶν λέξεων ἔχετε ῥίνα λεπτοτέραν καὶ αὐτῶν τῶν μελιτταίων κυνῶν de la meilleure race. Παράδειγμα τοιαύτης περὶ τὴν ἰχνηλασίην τοῦ ἐτύμου εὐσαφρησίας ἔστω πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ περιεκτικὴ αὕτη τῆς 18 σελίδος α Δικαίως λοιπὸν τὸν ἐξήλεγξαν ὅτι ἔγραψε τὸ πρινοκόκκιον πυρινοκόκκιον, ἀπατηθεὶς ἐκ τῆς συνειθιζομένης ἐνίοτε παρεμβολῆς ἢ παρεπιπτώσεως φωνήεντος μεταξὺ δύο συμπεπλεγμένων συμφώνων οἷον καπινός (=καπνός), ἐπίνιξε, (=ἐπνίξεν), φιτί (=φι=αὐτί=αὐτίον=ώτιον) ὅθεν ὀμπροσίτης. » !!! Ἐνταῦθα ρητέον τὸ δημῶδες καὶ περιθρούλλητον δὴ τοῦτο, Μωρὲ καὶ αὐτό! Κατὰ τὴν νέαν σου μέθοδον λοιπὸν, διδάσκαλε, καὶ ὁ ψωροφύτης καὶ πολλὰ ἄλλα διόματα λήγοντα εἰς—φύτης θεωρητέα ὡς σύνθετα ἐκ τοῦ φιτί=φι=αὐτί=αὐτίον=ώτιον!, ἐν ᾧ ὅλος ὁ κόσμος δὲν ὀνομαζεῖ ψωροφύτην καὶ ὀμπροσύτην μόνον τῶν ὠτίων τὴν ψώραν καὶ τὸ ἐμπυον, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἑτέρου μέρους τοῦ προσώπου. Καὶ ταῦτα πάντα εἰς τὸ πείσμα τοῦ ὀρθοῦ λόγου (invila ratione) καὶ εἰς τὸ πείσμα τοῦ Κοραῖ γράψαντος ἐν τοῖς Ἀτάκτοις (Τόμ. 4, μέρ. Β΄) ὅτι « ψωροφύτης, σύνθ. ἀπὸ τὸ ψώρα καὶ τὸ φύω, ὅθεν καὶ φύμα σημαίνει ψωρικὸν φύμα. Καὶ ἴσως παρόμοιον τι σύνθετον ἦτο καὶ ἀρχαιότερον εἰς χρῆσιν, ἐπειδὴ ὁ Ἠσύχιος λέγει «Φύμα, ψώρα, κτλ.» καὶ «φύματα ψυδράκια, ψῶραι.»

41. Πολλῷ κάλλιον, Δάσκαλε, νὰ γράφης οὐχί α καὶ δὲν περιέμεις τὸν ἐπικριτὴ σου νὰ μιμηθῆς αὐτὸν » (σελ. 71) ἀλλὰ « καὶ δὲν περιέμενες νὰ μιμηθῆς τὸν ἐπικριτὴν σου, » καθὼς λέγει καὶ γράφει ὅλος ὁ κόσμος ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχαντος μέχρι τοῦ πένητος καλυβίτου (Ἐπιδ. σελ. 95).»

42. Οἱ γυμνασιάρχαι καὶ οἱ « εὐόρκως καὶ πιστῶς ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὰ χρέη των » καυχώμενοι, δάσκαλε, πρέπει νὰ

γνωρίζωσι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο, ὅτι τὰ ὀρθοῦ σηματικά συντάσσονται μέλλοντι οὐχὶ τῆς ὀριστικῆς, κλλὰ τῆς ἀπαρεμφάτου. Ῥητέου ἄρα οὐχὶ ὡς οὐ ἐν σελ. 73 « ἐπομνύει δὲ ἢ μὴν κατακαίσιH πάσας τὰς γραμματικὰς πραγματείας » ἀλλὰ « ἐπομνύει δὲ ἢ μὴν κατακαύτειN πάσας τὰς . . . πραγματείας. »

43. Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ γυμνασιάρχαι δὲν γράφουσι λέξεις τσιφούτικαις καταλληλίζεταί, οὐδὲ φράσεις ἀλαμπουρναϊζικαίς « νὰ εἰσδύσωσιν ἀκινδυνώτερον εἰς τὰ τῆς γλώσσης » ἐπειδὴ τὸ μὲν καταλληλίζεταί εἶναι λέξεις τραγελαφικῶς κατὰ τὸ περί Δημιουργίας λέξων δημιουργημά σου δεδημιουργημένη, ὑπὲρ ἧς οὐδέμια ἀναλογία ἐτέρας λέξεως οὕτω πεπλασμένης ὑπάρχει τὸ δὲ ῥῆμα εἰς δύω, γραμματικώτατε Χριστοβέργη, κληταί οὕτω — καὶ μὴ δυσανασχετεῖ διδασκαλούμενος (τῆς φάμπρικῆς σου λέξις!) γραμματικῆς διδασκάλητιν, διότι εἶσαι ὄλως ἀγοράματος καὶ ἀδιδασκάλητος. — Ἐνεργ. ἐνεστ. εἰσδύω, παρ. εἰσδύων, μέλλ. εἰσδύσαι, ἄορ. ἄ. εἰσέδυσσα, ἄορ. β'. (ἔχων σημασίαν μέσου ἰσοτίτου) εἰσέδυν (ἀπαρ. εἰσδύναι μετοχ. εἰσδύς καὶ πλέον οὐ) παρ. (καὶ αὐτὸς ἔχων μέσσην σημασίαν) εἰσδέδουκ. Μόνον δὲ παρὰ τοῖς μεταγενέστέροις εὐίσκηται ἄορ. ἄ τῆς μετοχῆς δύνας, γινόμενης ἐκ τοῦ ἑτέρου θέματος δύνω, καὶ ἔχων ἀμετάβατον σημασίαν. Τὸ εἰς δύσωσι λοιπὸν εἶναι ἄ. ἄοριστος ἔχων σημασίαν ενεργητικὴν, νὰ καλύψωσιν ἢ νὰ χώσωσι μέσα· ἀλλὰ τότε τίς ἢ ἔνιά σου; Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ γυμνασιάρχαι καὶ οἱ εὐόρκως καίπισῶς ἐκτελοῦντες τὰ χεῖρων καὶ δὴ καὶ μὴ ἀγρυπτικῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκαλοῦ μετερχόμενοι, φρονεῖζουσι νὰ διδασθῶσι καὶ ξηρόν τι μαθημα, κλοῦμενοι ὀρθογραφίαν, διὰ νὰ γνωρίζωσιν ὅτι τὸ συγκριτικὸν τοῦ ἀκινδυνότερος εἶναι ἀκινδυνότερος οὐχὶ ἀκινδυνώτερος, ὡς οὐ γράφεις,

ἐπειδὴ τὸ υ τοῦ οὐσιαστικοῦ κίνδυνος, ἄρα καὶ τοῦ ἀπιπέτου ἀκίνδυνος, εἶναι μακρὸν, ἐπειδὴ ἅπαντα τὰ εἰς—υνος ὑπερδισύλλαβα ὀνόματα, ἐὰν πρὸ τοῦ υ δὲν ὑπάρχη σ, πλὴν τῶν εἰς—γυνος ληγόντων, ἔχουσι τὸ υ μακρὸν, ὡς βόθυνος, κίνδυνος, λάγυνος, κλ.

44. Καὶ ἄλλη λέξις τῆς δημιουργικῆς φάμπρικας ἐν σελίδι 76 ἱπποφορβή!!!

45. Ἐν σελίδι 77 γράφεις « ἔνεκεν τοῦ ὁποίου » καὶ ἐν σελίδι 82 « πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὁποίου » καὶ ἐν σελίδι 83 πάλιν « ἔνεκεν τοῦ ὁποίου » Δὲν λέγομεν περὶ τῶν κακώχων α ὁ ὁποῖος, τοῦ ὁποίου » Ὁ κακόμοιρος Σούτσος μυριάκις ἰδρώσεν ἕως νὰ ἐκβάλη τῆς γλώσσης τὰ κακέμφατα ταῦτα « ὁ ὁποῖος, ἡ ὁποία κλ. », καὶ σὺ εἰς τὸ πείσμα τῶν τόσων ὑπὲρ τῆς ἀναστάσεως τῆς γλώσσης μόχθων του τὰ μεταχειρίζεσαι ἀκόμη! Ἄλλ' ἔστω· εἶσαι κύριος νὰ γράφῃς ὅπως θέλεις. Ἀφίνομεν τὸ ὅτι μεταχειρίζεσαι ἀδιαφόρως τὸ ἔνεκα καὶ ἔνεκεν, ὡς τὸ μὲν ἔνεκα θετέον πρὸ συμφώνου τὸ δὲ ἔνεκεν πρὸ φωνήεντος, ἐπειδὴ ὁ κανὼν οὗτος δὲν εἶναι ἀπαράδατος· ἀλλ' ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ οὐδέποτε ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἐπιτάσσεται, ὡς ἐν τῇ γαλλικῇ (à cause duquel, au sens duquel κτλ.), καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἔνεκα οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς ἐπιτάσσουσιν, οὐ μόνον ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας (« οὐπὲρ ἀφίγμην ἔνεκα » Λουκιαν.) ἀλλὰ καὶ ἄλλης λέξεως προηγουμένης, ὡς « λόγου ἔνεκα, πέρας ἔνεκα, ἐμοῦ γε ἔνεκα » κλ.

46. Καὶ πάλιν ἀηδῆς γαλλισμὸς ἐν σελίδι 83 α ἄφες ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ κατὰ μέρος τοὺς σοφοὺς » ὅπερ ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ « laisse à part en ce cas les savans » (!!!)

47. Ἐν σελίδι 84 γράφεις « καταβαίνοντες εἰς τὸν ἄδην, βλέποντες ἕνας τὸν ἄλλον (= l' un l' autre) » οὐδένα λόγον ποιούμενος τῶν ἰδρώτων καὶ μόχθων τοῦ κυρίου Σούτ-

σου, προτρέψαντος, προτρέποντος, και προ τρέψοντος τούτῳ Ἕλληνας εἰς τὴν ἀποβολὴν αὐτῶν.

48. Τὸ ἀνέχομαι, Κύριε Χρυσοβέργη λαμβάνει δύο αὐξήσεις και οἱ γνωρίζοντες γράμματα γράφουσιν ἠνείχετο, οὐχί, ὡς σὺ ἐν σελίδι 85, ἀνείχετο (!)

49. Ἑλληνιστί δὲν λέγομεν «ἐπιλαμβάνεται τῶν λόγων αὐτοῦ ἑκατέρω τῶν χειρῶν αὐτοῦ» ἀλλὰ «ἐπιλαμβάνεται τῶν λόγων αὐτοῦ ἑκατέρω τῶν χειρῶν» ἀνυτῆς ἀντωνυμίας αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ὁμοίως μεταχειρίζομενος τὴν ἀντωνυμίαν σολοικίζεις, τὴν ἀναφορικὴν ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς (ἑαυτοῦ ἢ αὐτοῦ) λαμβάνων. Τοιαύτη δὲ κατάχρησις τῶν πλαγίων πτώσεων τῆς ἀναφορικῆς ἀντὶ τῶν τῆς αὐτοπαθοῦς, ὑπάρχει κατακόρως πολλαχοῦ τοῦ βιβλίου, και θὰ συνήγομεν πλεῖστα παραδείγματα, ἐάν ἡ ὑπομονὴ ἡμῶν εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν σολοικισμῶν και βαρβαρισμῶν τοῦ ἐπιδοσπίου σου μὴ ᾖ ὅλως ἐξηνητημένη.

50. Πάλιν ἀναπόδοτος μένει ὁ μὲν τῆς ἐν σελίδι 90 φράσεως ταύτης. «Και τοσαῦτα μὲν περὶ τῆς συνθέσεως τῶν ἑλληνικῶν λέξεων και τοῦ τονισμοῦ τῶν συνθέτων, ἔλθωμεν ἤδη και εἰς τὰ...»

51. Ἄλλ' ἐν σελίδι 91 ἀπαντῶμεν πάλιν περίοδον Ξενοφώντειον, μέλι και γάλα ἀποστάζουσαν τὴν ἐξῆς «τούτων ἕνεκα προβῶμεν ἐν τῇ χαώδει ταύτῃ καταστάσει παραμελοῦντες και τοῦ μορίου Καί τοι, ὅπερ, ἐν ᾧ οἱ τεχνογράφοι ἅπαντες λέγουσιν ὅτι μόνῃ ἀπολύτῃ λόγῳ (ἢ ἐγκλίσει ὀρθῇ) συντάσσεται, τὸ δὲ Καί περ μετοχῆ, ὁ καλὸς μας γραμματοφάγος δις μόνον μετεχειρίσθη κανονικῶς ἐν ἀπάσῃ τῇ ξυγγραφῇ αὐτοῦ τὸ Καί τοι μετ' ἐγκλίσεως ὀρθῆς, ἀπανταχοῦ δ' ἐν τοῖς λοιποῖς μεταχειρίζεται αὐτὸ μετὰ μετοχῆς.» Ἐνταῦθα εἰ πρῶτον και τί δεύτερον νὰ θαυμάσωμεν; Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἰς τὰ κινήσεως σημαντικὰ ῥήματα ἐπιτάσσει τὴν

εις μετ' αἰτιατικῆς· ἀλλ' ὁ Χ. εἰς τὸ πείσμα τῆς ἑλληνικῆς γραμματικῆς γράφει « προβῶμεν ἐν τῇ χαώδει. » Ἄλλ' ἔστω ἡ ζημία πάλιν εἶναι μικρά· ἡ ἀναφορικὴ ὁμως ἀντωνυμία ὅπερ ποῦ ἀποδίδεται, ἐπειδὴ τῇ ἀληθείᾳ ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ εὐρωμεν διέξοδον ἐν τῇ χαώδει ταύτῃ περιόδῳ « παρχμελοῦντες τοῦ μορίου καί τοις ὕπερ, . . . ὁ καλὸς μας γραμματοφάγος . . . μετεχειρίσθη τὸ Καί τοι . . . »

52. Προκειμένου ὁμως περὶ καλλιπερίας, θὰ ἠδικοῦμεν πολλαχῶς τὸν κύριον Χρυσοβέργην, ἐὰν μὴ ἀνεφέρομεν καὶ τὴν ἐξῆς περικοπήν, ἐν ἣ πλὴν τῆς γραμματικῆς καὶ λογικῆς ἀκριβείας καὶ λαμπρότητος, ἔχουσιν οἱ ἀναγνώσται καὶ δεῖγμα μικρὸν τῆς χρηστολογίας, ἣτις ἐπικρατεῖ ἐν ὕλαις σχεδὸν ταῖς σελίσαι τοῦ Ἐπιδορπίου. « Καὶ διὰ τὰ προειρημένα πάντα καὶ διὰ τὴν τριλικαύτην σου ἀμάθειαν περὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς, παρχαράκτα τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης κάπηλε, δίκαιον εἶναι καὶ συμφέρον καὶ πρέπον, ἂν οἱ τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν ἐκτετμημένοι τῆς γλώσσης εὐνοχιστὶ σιωπήσωσιν, ἕκαστος τῶν Ἑλλήνων ἰδιώτης τε καὶ πολιτευόμενος, αὐτὰ τὰ βουλευτικὰ σώματα νὰ ἀνεγκωσιν ὅπου δέον, νὰ ἀπαιτήσωσι, νὰ προνοήσωσιν ὑπὲρ τῆς ψευδοθιδασκαλουμένης τὴν πάτριον γλῶσσαν ἑλληνικῆς νεότητος, ἣν οἱ περὶ σὲ σφοδροὶ ὄντες καὶ πολλοὶ καὶ συντεταγμένοι περὶ σοῦ λέγοντες, καθιστῶσιν ἡσμέραι τῆς πατροκτόνου ἡμιμαθείας σκευὴ ἄδικα, ἀλλ' ἀπίθανα πρὸς τοὺς ἑτερονομούμενους ὁμοθετεῖς ἡμῶν κατὰ παντὸς τῶν Μουσῶν παρ' ἡμῖν ἐνδικαιτήματος μεταγίζοντα περὶ παιδείας, περὶ ἠθικῆς καὶ περὶ θρησκείας ἐπιχειρήματα. » Ἀνάθεμα εἰς τὴν ἔννοιαν, ἣν εἶναι δυνατόν νὰ πορισθῇ τις ἐκ τῶν συνωθυλευμένων καὶ συμπεποικνωμένων τούτων παχίων ῥημάτων!

53. Ἄλλ' ἀναγκαῖον καὶ ἕτερον παράδειγμα καλλιπερίας « πεποιθήαμεν (σελ. 95) δὲ ὅτι λαμπαδηφοροῦντος τὸ ἔθνος ἡμῶν τοῦ νῦν Πρωθυπουργοῦ, δὲν θέλομεν ἔχει τὰς ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ἱστορουμένους βουλὰς, ἀλλὰ Βουλὰς ἐξασκούσας αὐτεξουσίως τὰ κυριαρχικὰ αὐτῶν δίκαια, κηδομένας τῆς ἐλληνικῆς εὐκλείας, ὑπὲρ ἧς ὡς σωτήριον σκάφος τῆς κρίματιν οἷς οἶδε Κύριος κλυδωνιζομένης πατρίδος μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ προσεκληθῆ ὁ εἰρημένος ἀνὴρ, ὅστις μιμούμενος τοὺς προαπελθόντας συνάρχοντας καὶ συναγωνιστὰς αὐτοῦ, ... θέλει δικαιώσει τὴν περὶ αὐτοῦ καθολικὴν ὑπόληψιν οὐδαμῶς ανεχόμενος νὰ κωπηλατηθῆ ἐναντίον τῆς κλήσεως αὐτοῦ, οὐδ' ἐπιτρέπων οὐδεμίαν τοιαύτην ἐπιτέχνησιν ὥστε νὰ μεταποιηθῆ τὸ σωτήριον σκάφος εἰς πειρατικὴν κατὰ τοῦ ἀναπτυσσομένου ἐλληνικοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ βασιλικοῦ αὐτοῦ θρόνου καταγωγίδα. » Καὶ ἐνταῦθα ἀποροῦμεν τί πρῶτον καὶ τί δευτέρον νὰ θυμασώμεν. Πρῶτον, κυρίως Χρυσοβέργη, τὸ λαμπαδηφορῶ, εἶναι οὐδέτερον, ὥστε ἡ αἰτιατικὴ τὸ ἔθνος καίτοι ἄνευ ἀνάγκης ἢ τοῦλάχιστον δὲν σημαίνει τίποτε· ἔπειτα τὸ « Βουλὰς ἐξασκούσας αὐτοδικαίως τὰ κυριαρχικὰ αὐτῶν (γρ. αὐτῶν) δίκαια » εἶναι πάλιν γαλλισμός. Ἐξασκῶ ἐν τῇ ἐλληνικῇ σημαίνει γυμνάζω ἐξασκῶ τὰ δίκαια δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σημαίη ἄλλο τι ἢ γυμνάζω τὰ δίκαια, ὅπερ δὲν σημαίνει τίποτε. Μόνον οἱ Γάλλοι λέγουσι exercer ses droits. Ἀλλὰ θὰ μᾶς ἐρωτήσης ἴσως « πῶς λοιπὸν πρέπει νὰ μεταφράσωμεν τοῦτο τὸ exercer ses droits. ; » ὅπως δῆποτε ἄλλως ἀποκρινόμεθα, μόνον οὐχὶ ἐξασκεῖν τὰ δίκαια, τόσῳ μᾶλλον, ὅσω οὐδ' ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν νεωτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν μεταχειριζόμεθα ἀνάλογον φράσιν. Πρῶτον μὲν οἱ Ἴταλοὶ δὲν λέγουσιν essere i tare i suoi diritti, ἀλλὰ valersi dei suoi diritti· ἔπειτα

Δὲ καὶ οἱ Γερμανοί, μεταχειριζόμενοι τὸ ueben καὶ πλέον τούτου τὸ ausueben μεταφορικῶς μετ' ἀντικειμένων ἀφηρημένων (οἷον ueben καὶ κάλλιον ausueben eine Kunst, Tugenden, κτλ. ἀπαρλλάκτως ὡς καὶ ἐν τῇ ἐλληνικῇ ἀσκεῖν (οὐχὶ ἐξασκεῖν) τέχνην, ἀρετὴν, λόγους,) λέγουσι μὲν καὶ sein Recht ausueben, ἀλλὰ κάλλιον συνηθέσσερον sein Recht geltend machen, ὅπερ θαυμασιωτάτην ἔχει ἀναλογίαν πρὸς τὸ Ἰταλικὸν valersi dei suoi diritti. Διαφόρως δὲ τούτων πάντων ἔλεγον οἱ Ῥωμαῖοι, ὧν πλεῖστον λόγον ποιητέον, προκειμένου περὶ δικαίου. Ὁ Κικέρων γράφει πάντοτε « Jure uti » ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι « χρῆσθαι τῇ δίκῃ » ὅπερ καὶ ἡμεῖς κάλλιστα θέλομεν πρᾶξῃ παραδεχόμενοι καὶ γράφοντες « μεταχειρίζομαι τὰ δίκαια ἢ τὰ δικαιώματά μου » ἢ αποιοῦμαι χρῆσιν τῶν δικαίων μου ἢ τῶν δικαιωμάτων μου » ἀποσκορακίζοντες δὲ τὸ φραγκικὸν « ἐξασκῶ τὰ δίκαια. » Δὲν ἀναφέρομεν τὴν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εὐχρηστον φράσιν « μὴ εἶκειν τῶν ἑαυτοῦ δικαίων » ἐπειδὴ αὕτη ἀναλογεῖ μᾶλλον πρὸς τὸ « jus suum persequi » καὶ ἄλλας πολλὰς τοιαύτας μᾶλλον ἢ ἦτιον ἀφελτώσας τῆς ἀκριβοῦς ἐννοίας τοῦ exercer ses droits, ἀλλὰ πάλιν προτιμωτέρας πάντοτε τῆς πιστῆς μεταφράσεως. Ἐκτός δὲ τούτων, εἴαν μὴ ὑπάρχῃ ἄλλη ὁδὸς ἀποφυγῆς τοῦ ξενισμοῦ, συγγνωστῆα ἢ χρῆσις οὐχὶ τοῦ ῥήματος ἐξασκῶ, ἀλλὰ τοῦ ἀσκῶ, ἐπειδὴ μόνον τοῦτο εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃ τινὰ ἀναλογίαν (ἀσκῶ ἀρετὴν, τέχνην, κτλ. = exercere artem, κτλ.) πρὸς τὸ exercer ses droits.

Ἀλλὰ μὴ μόνον τὸ καλὸν τοῦτο τοῦ ξενισμοῦ ἔχῃ ἡ φράσις αὕτη; Οὐδὲ ποιητικῶν παρομοιώσεων ἀμοιρεῖ τὸ ξενοφώντειον καὶ θουκυδίδειον, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἂν θέλη τις, πρότυπον τοῦτο τῆς κλλιειτέλης α ὑπὲρ ἧς (τῆς ἐλληνικῆς εὐκλείας) ὡς σωτήριον σκάφος τῆς . . . κλυδωνιζομένης πα-

τριδος μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ (τίνι αὐτῇ;—θεβαίως τῇ πα-
 τριδί, ὥστε, φαίνεται—διότι ῥητῶς δὲν τὸ λέγει—διεὶ ὁ
 X. καὶ τὴν πατρίδα παρομοιάζει μὲ ἕτερον σκάφος) προσε-
 κλήθη ὁ εἰρημένος ἀνὴρ, ὅστις... θέλει δικαίῳσι τὴν
 περὶ αὐτοῦ... ὑπόληψιν, οὐδαμῶς ἀνεχόμενος νὰ κωπη-
 λατηθῇ ἐναντίον τῆς κλήσεως αὐτοῦ. » ὥστε ὁ K. Μαυ-
 ροκορδάτος (ὁ εἰρημένος ἀνὴρ) παρομοιάζεται μὲ σκάφος
 καὶ τὸ σκάφος, τοῦτο, ὁ Μαυροκορδάτος δηλ, οὐδὲν θέ-
 λει ἀνεχθῆ νὰ κωπηλατηθῇ ἐναντίον τῆς κλήσεως αὐτοῦ!!!
 Ἄν δύναται ὁ ἀναγνώστης, « ἄς μὴ ἐκφωνήσῃ ὁ soavitas
 ο concinnitas !!! »

54. Ἐν σελ. 99 γράφεις « ἀπηύδησα... νὰ ἐρευνήσω...
 τὸ σύγγραμμά σου, ὅπως ἐπεκτείνω τὴν ἀνασκευὴν τῶν με-
 γαλοῤῥημοσυνῶν σου » Καὶ τῶν σφαλμάτων τῆς προτά-
 σεως ταύτης τί πρῶτον καὶ τί δεύτερον νὰ ἐξελέξωμεν,
 καὶ ταῦτα ἀφ' οὗ ἀπηυδῆσαμεν ἐξελέγοντες
 τὴν ἀμάθειάν σου; Καὶ τῇ ἀληθείᾳ οὐδεμιᾶς τῶν λέξεων,
 ἄς μεταχειρίζεσαι, τὸν νοῦν ἐνόησας, ὡς φαίνεται, οὐδὲ
 κατώρθωσας ἀκόμη νὰ ἐνόησας τῶν διαφόρων ἐγκλίσεων καὶ
 τῶν διαφόρων μορίων τὴν φύσιν, καὶ ταῦτα ἐγγεγρακῶς
 τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ὡστε ἀνάγκη
 πάλιν νὰ διδαχθῆς καὶ ἄλλο μάθημα γραμματικῆς παρ'
 ἡμῶν. Καὶ πρῶτον μὲν, δάσκαλε, τὴν ὑποτακτικὴν μετὰ
 τοῦ νὰ ἢ ἐτέρου ἀρμοδίου συνδέσμου μεταχειρίζεται ὁ
 κόσμος ὅλος, ὅταν θέλῃ νὰ σημάνη πρᾶγμα μὴ τελεσθὲν
 ἤδη, οὗ τινος τὴν τέλεσιν θέλει, ἐπιθυμεῖ, εὐχεται, ἐπιτάτ-
 τει κτλ. ὁ λαλῶν ἢ γράφων διὰ τοῦτο καὶ οἱ γραμμα-
 τικοὶ τὴν μὲν ἐγκλισιν ταύτην ὠνόμασαν ὑποτακτι-
 κὴν, ὡς τοιούτων ἐνοῶν (θελήσεως, ἐπιθυμίας, κτλ.)
 δελωτικοῖς συνδέσμοις ὑποτασσομένην, τὰ δὲ περὶ ὧν ὁ
 λόγος ῥήματα ὑπηρετικά. Τῆς φύσεως δὲ τοῦ ἐκ ῥημάτων
 ἐξηρητημένου ἀπαρεμφάτου διττῆς οὗτης, ἢ δηλοῦσης ἐνοῶν

ἥς τὴν πραγματικώτην θέλει, ἐπιθυμεῖ κλπ. ὁ λαλῶν καὶ γράφων, ἢ ἐξηγήσις ἔννοιαν ἥς ἡ πραγματικώσις λέγεται, ἀναφέρεται, βεβαιοῦται κτλ. ὅτι ἐτελέσθη ἤδη, διττὴ ὑπάρχει καὶ τῆς ἀπαρεμφάτου καὶ ἡ προσηγορία καὶ ἡ ἀνάλυσις. Ἦτοι τὰ μὲν τούτων, τετελεσμένην τὴν ἔννοιαν δηλοῦντες, καλοῦνται εἰδικὰ καὶ ἀναλύονται διὰ τοῦ ὅτι καὶ τῆς ὀριστικῆς, τὰ δὲ καλοῦνται τελικὰ καὶ ἀναλύονται ἐν τῇ καθολοιουμένῃ διὰ τοῦ νὰ καὶ τῆς ὑποτακτικῆς. Ἰπάρχουσι δὲ τάξεις τινεὶ ῥημάτων ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ χρήζουσαι οὐχὶ ἀπαρεμφάτου, ἀλλὰ μετοχῆς ἥτις, ὡς ἡ αὐτὴ κατὰ φύσιν οὐκ ἔστι τῆ ἀπαρεμφάτου δέχεται καὶ τὴν αὐτὴν προσηγορίαν, εἰδικὴ μετοχὴ καλουμένη. Τὸ ῥῆμα ἀπαυδῶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἔχει τρεῖς σημασίας τὰς ἐξῆς. 1) τὴν ἐκ τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως πηγάζουσαν βωβάνομααι, καὶ τότε τὸ ῥῆμα οὐδεὶς χρήζει συμπληρώματος. 2) ἀπαυδεῖω, ἧτοι ἐμποδίζω διὰ λόγου, ὅτε ὡς ὅπως καὶ χρήζει ἀπαρεμφάτου, ὅπερ ἐν τῇ ἀπλῇ γλώσσῃ ἀναλύεται διὰ τοῦ νὰ καὶ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ 3) τὴν μόνον καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον εὐχρηστον ἔννοιαν ἀπαυδῶ, ὅτε συντάσσεται πρὸς εἰδικὴν μετοχὴν. Ὅτι δὲ ἡ πρὸς μετοχὴν αὕτη σύνταξις δὲν καθιερώθη εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε παρὰ τοῖς Ἕλλησι συγγραφεῦσι φανερόν διότι φυσικῶς τῷ λόγῳ πρῶτοι μοχθεῖ τις καὶ ἔπειτα κουράζεται καὶ ἀποκάμνει ἧτοι ἀπαυδᾷ. Πλὴν δὲ τούτου, ἐπειδὴ, διὰ νὰ ἀπολύμνη τις, χρειάζεται νὰ πράξῃ οὐχὶ ἀπαξ, ἀλλὰ πολλάκις, ἔπειτα ὅτι καταχρηστικῶς μόνον εἶναι δυνατόν νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν ὀριστὸν (τὸν σημαντικόν τα τὸ ἀπαξ γινόμενον) τῆς περι' ἧς ὁ λόγος εἰδικῆς μετοχῆς, κυρίως δὲ καὶ ὁρθῶς πρέπει νὰ συντάσσωμεν τὸ ἀπαυδῶ καὶ τὰ σύστοιχα αὐτῷ ῥήματα πρὸς ἐνεστώτα, οὐχὶ πρὸς ὀριστὸν τῆς μετοχῆς. Μετὰ τὴν παρεκβατικώτερον παρεμβληθεῖσαν ἀνάπτυξιν ταύτην ἐλπίζομεν ὅτι ἐπίσεισθις, Κ. Χρυσό-

βέργη, ὅτι ὅλως ἀλκμπουραϊκὴ εἶναι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρότασις σου α ἄ π η ὀ δ η σα νὰ ἐρευνήσω λεπτομερέστερον τὸ σοφὸν σύγγραμμά σου.» Ἀλλὰ πλὴν τούτων, τί σημαίνει ἡ ἀμέσως ἐπιφερομένη τελικὴ πρότασις α ὅ π ω ς ἐ π ε κ τ εῖ ν ω τὴν ἀνασκευὴν τῶν μεγαλοφρόημοσυνῶν σου καὶ τὴν ἐξέλεγχον τῆς ἀγρχηματώσυνης σου; Ὅπως ἔχει ὁ λόγος, οὐδὲν ἄλλο ἐννοεῖ τις εἰ μὴ ὅτι « ἀπηύδησας νὰ ἐρευνήσης » πρὸς οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἢ « ὅπως ἐπεκτείνης τὴν ἀνασκευὴν »· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶχες, νομιζόμεν, κατὰ νοῦν νὰ εἴπης· περὶ τούτου ἡ σειρά τοῦλάχιστον τοῦ λόγου μᾶς πείθει.

54. Παρκαλείποντες πολλὰ ἄλλα σόλοια καὶ ἀσύντακτα καὶ ἀνόητα τῆς αὐτῆς σελίδος, καὶ μόνον ἀναφέροντες τὸ ἀνοστον παίγιον τῶν λέξεων τὸ ἐν τῇ φράσει ταύτῃ α ὅ π ω ς ἴδης καὶ ἕτερα παραδείγματα δείγματα τῆς παχυλῆς ἀμαθείας σου τρανιότατα » μεταβαίνομεν εἰς τὴν σελίδα ἐκατοστήν ὅπου γράφεις « πεπεισμένος ὢν, » ἐνῶ ἡ λέξις « πεπεισμένος » οὕσα ἦδη μετοχὴ λαμβάνει ὡς προσδιορισμὸν καὶ ἑτέραν μετοχὴν τὴν ὢν! Ἔστω καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις δείγμα τῆς πολλῆς γραμματωσύνης τοῦ Δασκάλου!

55. Καὶ ἐν τῇ σελίδι 101 σύνταξις τῆς μόδας α νὰ πκρατεθῆ ἘΝ τῇ γεμούση τρικπέζη τοῦ γραμματοράγου !»

« Μακρὰ τινοὶ ἀναγινώσκοντες, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βιβλίου ἀγραφοὶν παρεδείξαντες, θοκρῆϊτε, ἔφη Διογένης, ἄνδρες, γῆν ὀρώ. » Τὸ θαρρύντικόν τοῦτο λόγιον λέγομεν καὶ ἡμεῖς πρὸς τοὺς ἐπιεικεῖς ἡμῶν ἀναγνώστας, οἵτινες ἔσχον τὴν ὑπομονὴν νὰ μᾶς ἀκολουθήσωσι μέχρι τέλους τῶν παρατηρήσεων ταύτων· « Θαρρῆϊτε, ἀναγνώσται, γῆν ὀρώμεν » ἐφάνη τέλος πάντων ἡ ξηρὰ! Ἰδοὺ ἐφθάσαμεν καὶ

εις τὴν 101 καὶ τελευταίαν σελίδα τοῦ Ἐπίδορπίου. Καὶ τῆς σελίδος ταύτης τῆς ἐσχάτης τὸ περιεχόμενον ἀρ' αὐ ἀντιγράφωμεν εἰς δειγμα τῆς Δονκισσωτικῆς παλαυροκοπίας τοῦ Κ. Χρυσοβέργη, θέλομεν καταπαύσῃ τὸν λόγον. Ἐν τῇ σελίδι λοιπὸν ταύτῃ ὁ Κ. Χρυσοβέργης ἔχει τὴν ἀναίδειαν νὰ προκαλῆ τὸν Κ. Ἀσώπιον εἰς φιλολογικὴν μονομαχίαν, κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. α Νὰ κλεισθῶμεν ἀμφοτέρω εἰς δωμάτιον ἄνευ βιβλίου ἢ οἰουδήποτε λεξικοῦ εἴτε ὑπὸ μάλῃς εἴτε ἐν θυλακίῳ, ἔχοντες δὲ μόνον χαρτίον καὶ μέλιν νὰ γράφωμεν ἐντὸς ὠρισμένου χρόνου ἔντε τῇ καθομιλουμένῃ καὶ τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ γλώσσῃ οἰουδήποτε καὶ ἂν παρακληθῆις πρότείνῃ ὁ τυχὼν λόγιος ἢ ἰδιώτης· ἐκατέρων ἡμῶν ἡ συγγραφή (ἐνὸς γραφικοῦ τοῦλάχιστον φύλλου) τετυπωμένη καὶ υπογεγραμμένη ὑπ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ἢ ἀποσταλῆ εἰς ποῖον; Μόνος ὁ διδάσκαλος Κ. Οἰκονόμος, εἶναι ἀρμόδιος κριτής· διότι αὐτὸς καὶ μόνος, εἶναι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης κάτοχος καὶ ταμίας καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ (ἄς τὸ εἴπωμεν καὶ ἄς ἦναι κ' ἐντροπῇ) ὀφείλει ἕκαστος τῶν ἐν Ἑλλάδι φιλόλογων νὰ κλίνη γόνυ. • Περὶ πάντων τούτων κρίνομεν ὅλως περιττὸν νὰ εἴπωμέν τι, ἐπειδὴ πεπεσμεθα ὅτι πᾶς τις ἀναγινώσκων ταῦτα μετὰ πρὸς τὰς γελοίας ταύτας ἀξιώσεις τοῦ πτωχοῦ γραμματοδιδασκάλου, καὶ οἰκτεῖρει τὸν ἄθλιον τοῦτον οἰηματίαν εἰς τοσοῦτον ἀναίδειας ὑπὸ φθόου καὶ δοκησιοφίης ἐκτραχλησθέντα· ἔντε μόνον ἐφάνη ἡμῖν ὅλως ξενήκουστον καὶ ἄπορον! Τιμῶμεν καὶ σεβόμεθα τὸν γέροντα Οἰκονόμον καὶ διὰ τὴν πολυμάθειαν καὶ διὰ τὴν ἑλληνικὴν καλλιπέειαν, ἥτις, καίπερ ἀναρμόδια πρὸς τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς γλώσσης, ἐπανθῆι ἐν ἅπασιν αὐτοῦ τοῖς συγγράμμασιν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο α αὐτὸς καὶ μόνος, εἶναι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης κάτοχος καὶ ταμίας, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ὀφείλει ἕκαστος τῶν ἐν Ἑλλάδι φιλόλογων νὰ κλίνη γόνυ!!! Ὁ Δόξῃ

τῶ Ἄγῳ Θεῷ ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσι πολλοὶ οὔτινες, καὶ περ μὴ ἑλληνίζοντες ὡς ὁ Οἰκονόμος, διότι θεωροῦσι τούτο, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, ἀναρμόδιον πρὸς τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς γλώσσης, ἔχουσιν ὁμῶς φιλολογικὴν καὶ πολυμαθεῖαν καὶ κρίσιν καὶ πείραν ἀσυγκρίτῃ τῷ λόγῳ πλείονα καὶ μείζονα τῆς τοῦ Κ. Οἰκονόμου. Οὐ μόνον δὲ οἱ φιλόλογοι οὗτοι δὲν κλίνουσι γένυ, εἴμεθα θέσθαι περὶ τούτου, ἐνώπιον τοῦ Κ. Οἰκονόμου, ἀλλὰ πολλοὶ αὐτῶν (ιδίως δὲ τῆς, δι' ἀκρίβητος δύναται νὰ μάθῃ ὁ Κ. Χρυσθεύργης ἀναδιφήσας τὰ φύλλα τοῦ λογίου Ἐρμού) καὶ κατετρόπωσαν αὐτὸν μετὰ βραχείας τινας ἐκ τοῦ συστάδην συναφθείσας φιλολογικῆς μάχης.

Εἰς τῶν παλαιῶν διδασκάλων τοῦ ἡμετέρου Γένους ἦτο καὶ Δωρόθεος ὁ Μυτιληναῖος, ὅστις ὑπάρχει συγγραφεύς, πλὴν τινῶν ἄλλων, καὶ Θεματογραφίας τινος Ἑλληνικῆς. Ὁ γραμματικὸς οὗτος τοσαύτης παρὰ τοῖς συγχρόνοις αὐτῷ ἀπῆλαυν ὑπολήψεως ἐπὶ τῇ καλλιπείᾳ αὐτοῦ, ὥστε καὶ πρὸς τὸν Θεουκιδίδην νὰ παραβάλληται καὶ Ξενοφῶντα. Περὶ τούτου πρῶτος, καθ' ὅσον ἡμεῖς γνωρίζομεν, ἔγραψεν ὁ λόρδος Βύρων ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἀρόλδειον Περιήγησιν σημειώμασιν αὐτοῦ τὰ ἐξῆς. « Δωρόθεος ὁ Μυτιληναῖος, Ἀριστοτελικὸς Φιλόσοφος. Ἐφημιζοντο πολὺ τὰ Ἑλληνικὰ αὐτοῦ συγγράμματα καὶ ἐκρίνετο αὐτὸς ὑπὸ τῶν νεωτέρων (παρατίθημι τὰς λέξεις τοῦ Μελετίου) « μετὰ τὸν Ξενοφῶντα καὶ Θεουκιδίδην ἄριστος Ἑλλήνων ». Προσθετέον δὲ τούτοις, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Ἑλληνός τινος, λίαν εἰδήμονος περὶ τὰ τοιαῦτα, ὅτι ἦτο τοσοῦτον περίφημος παρὰ τοῖς ὁμοεθνεῖσιν αὐτῷ, ὥστε συνειθίζον οὗτοι νὰ λέγωσιν ὅτι, ἂν ἔλειπεν ὁ Ξενοφῶν καὶ ὁ Θεουκιδίδης, ὁ Δωρόθεος ἦτο ἰκανὸς νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν » (Dorotheus of Milylene an Aristotelian philosopher: his Hellenic works are in great

repute, and he is esteemed by the moderns (i quot the words of Meletius) «μετὰ τὸν Θουκυδίδην, καὶ Ξενοφῶντα ἀριστος Ἑλλήνων» I add further, on the authority of a well-informed Greek, that he was so famous amongst his countrymen, that they were accustomed to say, if Thucidides and Xenophon were wanting, he was capable of repairing the loss.—The Complete works of Lord Byron. Frankfort. 1846. Appendix to the Canto II. τοῦ Childe Harolds Pilgrimage ἐν τῇ List of Romaic Authors σελ. 117.). Καὶ ταῦτα μὲν ἔγραψεν ὁ Δόρυδος Βύρων, ὅστις ἐγνώριζε τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν φιλολογίαν, ὅσον γνωρίζει ὁ Κ. Χρυσοβέργης τὴν ἑλληνικὴν γραμματικὴν. Ἀλλ' ἴδωμεν τί ἔγραψεν ἡ νεωτέρα Κριτικὴ, ἢ τὴν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν μετ' ἐπιστασίας μελέτην τῶν συγγραμμάτων προσιταμένη ὀληγόν καὶ authority, οὐχὶ a well-informed Greek, ὅστις πάντως φαίνεται νὰ ᾖ ὁ ἀπειροκάλος τις γραμματικὸς καλόγηρος, tale quale Δωρόθεος. «Δωρόθεος ὁ Μυτιληναῖος ἐδίδαξεν ἐν τῷ σχολείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ δευτέρου ἡμιολλίου τῆς 18ης ἑκατονταετηρίδος. Ἀλλὰ πῶς ἦτο δυνατόν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ σκότους νὰ ὑπερέχη αὐτὸς πάντων τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸν Θουκυδίδην καὶ Ξενοφῶντα; Ἀναμφιβόλως ὅπως καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀμαθείας συχνὰ πυκνὰ οὐκ εὐάριθμοί τινες ἐφημιζοντο Βιργίλιοι, Κικέρωνες, Τάκιτοι κλ. Κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε παχυλὴν ἀμάθειαν εἶχε νεκρωθῆ πάσα αἴσθησις τοῦ καλοῦ. Οὔτε τὸ ἀληθῶς λόγου ἀξιὸν μεγαλεῖον τῶν θαυμαστῶν ἡμῶν προπατόρων ἠδυνάμεθα τότε νὰ διακρίνωμεν, οὔτε τὴν φύσιν εὐκρινῶς νὰ κατανοήσωμεν τῆς αὐτῶν γλώσσης. Ὅλοι ἡμῶν αἱ γνώταις περιορίζοντο εἰς τὸ ὑλι-

κόν τῆς ἐξωτερικῆς τῆς μορφῆς τὰ αἰσθήματα δὲ, αἱ ἰδίαί, αἱ σχέσεις, ὁ βίος τῶν προγόνων ἡμῶν ἦσαν πράγματα ξενήκουστα καὶ ἄγνωστα εἰς ἡμᾶς. Καὶ αὐτῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἡ κατάστασις εὕρισκετο εἰς βαθύτατον σκότος. Ὅστις ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ καὶ τὰς ἀπλουστάτας καὶ κοινοτάτας τῶν ἰδεῶν νὰ καταστρώσῃ ἐν τῷ χάρτῃ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς παλαιᾶς Ἑλληνικῆς γραμματικῆς, πλὴν δὲ τούτου ἐγνώριζε νὰ συρρίπτη ἀθλίως ὀλόκληρα χωρία καὶ τεμάχια παρελημμένα ἐκ τῶν διαφόρων, οὐχὶ μίας καὶ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς συγγραφέων, οὗτος ἦτο τότε ὁ ἐξόχως πεπαιδευμένος, ὁ ἐξόχως σοφός. Ἐὰν ὅμως τις διὰ τῆς συχνῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀρχαίων συγγραφέων προσελάμβανε τὴν δεξιότητα νὰ μιμηθῆ τινὰ αὐτῶν, καὶ μετρίως (leidlich, γαλλ. passablement) μόνον νὰ γράψῃ, ἰδὼ εὐθὺς ἐφιλοδωροῦντο αὐτῷ μετὰ μεγίστης τῆς εὐκολίας τὰ ἐπίθετα, ὁ Θουκυδίδης, ὁ Ξενοφώντιος κτλ. ἐὰν δὲ, πλὴν τούτου, εἶχεν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ τὸν Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλη, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀνεχώσκειν αὐτοῦ, καὶ χωρὶς νὰ τοῖς ἐννοῆ, τότε δὴ τότε ἡ Κωνσταντινούπολις ἐσεμύνητο μεθ' ὑπερηφανείας ἐπὶ τῷ ὅτι, πρὸς τῇ παλαιᾷ τῆς Ἑλλάδος δόξῃ, ἀπέκτησε καὶ νέον Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλη! Τοιοῦτος Θουκυδίδης καὶ Ξενοφῶν ἦτο πάντως καὶ ὁ Μυτιληναῖος Δωρόθεος. . . . .
Ἐκτό, τῆς ἑλληνικῆς θεματογραφίας, ὀλίγων τινῶν γραμματικῶν παρατηρήσεων καὶ θεολογικῶν διαιρέσεων, ὁ Δωρόθεος δὲν ἔγραψέ τι ἄλλο. Ἀλλ' ἐκ πάντων αὐτοῦ τῶν πονημάτων τούτων καταφαίνεται ὅτι ὁ ἀνὴρ οὐδὲ τοὺς συγχρόνους αὐτῷ ἠδυνήθη νὰ ὑπερβῇ. » (ἰδ. Leukothea, eine Sammlung von Briefen eines geborenen Griechen, ueber Staatswesen, Litteratur und Dichtkunst des neueren Griechenlands, heraus gegeben

von Dr. Karl Iken. Leipzig. 1825. Erster Band S. 215 und weiter.). Ταῦτα γράφοντες οὐδόλως ἐννοούμεν νὰ παραβάλωμεν πρὸς τὸν Δωρόθεον τὸν γέροντα Οικονόμου τοῦτο μόνον θέλομεν νὰ ὑπενθυμίσωμεν τὸν Κ. Χρυσοβέργην ὅτι δυνατὸν «οἱ μεταγενέστεροι ἡμῶν εὐπαίδευτοί τεροι ἡμῶν γενόμενοι, νὰ εἴπωσιν ὅτι ἡμεῖς εἰς παρξολογίαν ἐγενήθημεν αὐτοῖς» τοσοῦτον ἀκρίτως καὶ μετὰ τοσαύτης εὐκολίας ὀνομάζοντες τὸν δεῖνχ ἢ δεῖνα «ταμίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ summum totius Graeciae philologum» πρὸ οὔτινος πᾶς ὑποδεέστερος φιλολογίστος ἐφίεται νὰ κλῖνῃ γόνυ κλ.», καὶ νὰ διαβάσωσιν ὀφέποτε ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς ἡμῶν σοροῦ τὰ αὐτὰ προπάρια καὶ ψαλτήρια, ἅτινα διαβάζει καὶ ἡ Λευκοθέα καὶ εἰς τὸν well-informed στενοκέφαλον Greek καὶ εἰς τὸν Λόρδον Βύρωνα καὶ εἰς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Δωρόθεον.

Καταπαύοντες τὸν λόγον καλὸν νομίζομεν νὰ ἐπέπωμεν τῷ Κ. Χρυσοβέργῃ ἅσα καὶ ὁ Ἕλλην ἐκεῖνος ὁ γράψας καὶ δημοσιεύσας ἐν Μονάχῳ τὸν Μι σα γ ὑ ρ τ η ν οὔτινος ἀνωτέρω ἐμνημονεύσαμεν: «Ταῦτα προτρέπομεν τὸν Κ. Χρυσοβέργην νὰ σπουδάσῃ πρότερον κατὰ τὸ παρὸν, χωρὶς ἂν ἀμελήσῃ καὶ ἄλλα τινα ἀντικείμενα καὶ μέλιστα τὴν γραμματικὴν, καὶ ἔπειτα νὰ μὴ συγγράφῃ πάλιν Ἐπιδόρπια ἐπικριτικὰ, ἐπειδὴ οἱ χρυσοὶ χρόνοι τῆς φιλολογικῆς ἐν Ἑλλάδι ἀγυρτείας πρῆλθον ἤδη, οὐδ' εἶναι αἱ Ἀθῆναι Σμύρνη ἢ Κωνσταντινούπολις, ὅπου ἀκινδύνως δύναται τις νὰ κόπτῃ καὶ νὰ ῥάπτῃ, summam in Philologia auctoritatem ἀξιῶν, καὶ τὰ τῆς ἐπιστήμης ἐπὶ τὸ δονκισσωτικώτερον καὶ καπηλικώτερον μετροχόμενος, ἀλλὰ γυμνασθεὶς ὀλίγους χρόνους κατὰ σειράν εἰς τὸ ὀρθῶς συλλογίζεσθαι καὶ γράφειν, τότε νὰ γράφῃ Ἐπιδόρπια μὲν περισσύτεραν μετριοστροφίην καὶ χωρὶς κάμμετῶν ἕβριν»; δις καὶ τρίς καὶ ἐβδομηκοντάκις μελετῶν

προηγούμενος μετὰ πολλῆς τῆς προσοχῆς καὶ ἐπιστασίας
τοῦ στίχου; τούτους τοῦ Ἰουβενάλιου (Satir. VII.
328-331 et 148)

. . . . Tu saevas imponis leges,
Ut praeceptori verborum regula constet,
Ut legat historias, auctores noverit omnes,
Tanquam unguis digitosque suos. . . .

Declamare doces, o ferrea pectora Vecti!

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ.

Σελ. 15	στίχ. 28,	ἀντί ει γράφε ἢ
» 18	» 11	» ἀκροθίγια γρ. ἀκροθίνων
» 24	» 24	» πεδακρωθίεις γρ παιδακρωθίεις
» 27	» 16	» Erster γρ. Erster
» »	» 24	» αὐτοῦ γρ. αὐτοῦ
» 29	» 4	» πρῶθυστέρων γρ. προθυστέρων
» »	» 26	» δέ γρ. δέν [οράσεων]
» 36	» 30	» ἐπαντήσαμεν γρ. ἀπνητήσαμεν
» 39	» 9	» καθιστάνοντας γρ. καθιζάνοντες
» »	» 14	» προωρισ-μένου γρ. προωρι-σμένου
» 42	» 12	» ἐτρέπεται γρ. ἐπιτρέπεται
» 44	» 19	» la langue grecque exige γρ. la langue grecque éxige ἢ demande
» »	» 22	Τὸ « οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ τὰ λατινικὰ ἀντίστοιχα ῥήματα cogere, repetere, exigere ἔχουσι ποτε τὴν σημασίαν ταύτην » διόρθου οὕτως « οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ λατινικὰ ἀντίστοιχα ῥήματα cogere, repetere, exigere, desiderare, postulare καὶ εἴ τι ἄλλο, σπανίως ἔχουσι τὴν σημασίαν ταύτην. »

Σελ. 45	στιχ. 5	ἀντὶ	χρήζει	γράφει	χρήζει
»	»	25	»	Τὸ α	γαλλ. dès que, γερμ. wie ἢ als· διέρθου οὕτω «γαλλ. dès que μᾶλλον δὲ comme, γερμ. als μᾶλλον δὲ wie.»
»	47	»	8	»	quē γρ. qui
»	»	»	9	»	μέχρι γρ. μέχρι
»	49	»	17	»	ὦ! τῆς ἀμαθείας γρ. ὦ τῆς ἀ-
»	50	»	1	»	plutot γρ. plutôt [μαθείας!
»	51	»	11	»	ἐν γρ. εὔ
»	57	»	7	»	κλυδωνιζομένης γρ. κλυδωνιζομένης
»	58	»	6	»	ἀλλὰ κάλλιον συνηθέστερον γρ. ἀλ- λά κάλλιον καὶ συνηθέστερον
»	»	»	7	»	muchen γρ. machen
»	59	»	7	»	παρομοιάζεται γρ. παρομοιοῦται
»	»	»	10	»	ὁ soavitas γρ. ο soavitas
»	»	»	30	»	δελωτικοῖς γρ. δηλωτικοῖς
»	60	»	21	»	ὅτι δὲ ἢ πρὸς μετοχὴν γρ. ὅτι δὲ ἢ πρὸς εἰδικὴν μετοχὴν
»	62	»	32	»	γόνυ γρ. γόνυ
»	63	»	10	»	λογίου Ἑρμοῦ γρ. Λογίου Ἑρμοῦ
»	»	»	17	»	αὐτοῦ γρ. αὐτοῦ
»	64	»	12	»	ὅταν γρ. ὅταν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000020700

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ,
(Ὁδ. Αἰόλου, Ἀριθ. 337).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

